

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 17 oktober 2005*§ 4 Interpellation om krogdiskriminering (nr 2005:40)*

Anförande nr 1

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag ber att få hänvisa till det utsända svaret.

Anförande nr 2

A b i t D u n d a r (fp): Först vill jag tacka borgarrådet för den snabba handläggningen och dessutom för svaret. Men jag vill ändå begära några förtydliganden av borgarrådet utifrån det svar som jag har fått.

Utifrån min interpellation kan jag säga att jag tidigare har fått veta att det finns en utredning som ska titta på alkohollagen och att man även ska försöka ta in diskrimineringsfrågan i den. Det är glädjande. Vi får väl se vad själva utredningen kommer att landa i.

Jag hade ställt tre frågor. Den första frågan handlar om vad det nya regelverket innebär praktiskt. Jag får ett svar från borgarrådet som innebär att man får ringa till polisen på plats, så att säga, och då kommer polisen. Jag undrar vem som vet detta. Jag visste ingenting, och jag har frågat folk omkring mig om de vet att man kan ringa direkt till polisen och att den kommer. De vet inte heller om detta. Hur ska man se till att folk får veta det här? Det är det ena.

Det andra är det här att borgarrådet skriver att riktlinjerna kommer att ge socialtjänstförvaltningens tjänstemän någon sorts nytt verktyg att använda i handläggningen av serveringstillstånd. Jag undrar på vilket sätt detta kommer att bli ett verktyg. Det kunde åtminstone inte jag utläsa av innehållet i själva svaret.

Jag har också en fråga som handlar om något som jag tycker är väldigt viktigt. Hur kan en enskild individ som blir diskriminerad bli behjälpt av de nya skärpta regelverken? Borgarrådet skriver på följande sätt: Vi är övertygade om att det nya regelverket kommer att hjälpa individen att få bättre underlag i sin anmälan om hon eller han blir diskriminerad. Här undrar jag också på vilket sätt man blir behjälpt av det nya regelverket. Jag skulle gärna vilja ha lite förtydliganden av de formuleringar som du har skrivit.

Anförande nr 3

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag tror att jag tar det första först. Hur ska man veta att man kan ringa polisen och att den kan komma när man står i krogkön? Det kanske man inte vet på en gång. Det är ju så med alla nya regler. Om man känner sig felaktigt behandlad så ska man egentligen ringa till polisen, och det ska man göra omedelbart. Så ska man alltid göra. Men det är väl någonting som det kommer att ta ett tag att få in.

Ändå kan vi konstatera att fler och fler anmälningar görs. Jag tror att det beror på den debatt som har förekommit i samhället. Så småningom inser man att man ska ringa bums, just för att polisen ska kunna säkra bevisning.

Du frågade mig vad det är för nya verktyg. Det stod i ärendet när vi antog det, och det står ju också här. Det handlar om att vi ska sätta upp skyltar med insläppsregler. Man ska också kunna ge sanktioner i form av varning eller återkallelse vid fällande dom, och man kommer att fatta ett sådant beslut.

Efter det att vi skrev till regeringen efter det beslut som fattades i maj i fullmäktige om att man skulle få in ett tilläggsdirektiv till utredningen så hoppas vi naturligtvis på att det skärper det hela så att det blir bättre regelverk för kommunen och tillståndsenheten att använda.

Inte desto mindre tror jag att det också finns en annan viktig del. Fullmäktige har fattat detta beslut. Jag kommer i slutet av månaden att ha ett möte tillsammans med krognäringen och dess företrädare, både på den fackliga sidan och på arbetsgivar sidan. Där ska jag också ta upp diskussionerna om hur de genom sina respektive organisationer ska se till att stadens regler efterlevs i avvaktan på att också regeringens utredning kommer fram till mer bestämda regler.

Det finns alltså många delar i det här. Men ingenting händer på en gång, utan det sker successivt och tillsammans. Jag tror att när näringen själv förstår att staden menar allvar och nu när DO har tagit upp en del fall – och en del fall ligger även här och väntar i Stockholmsområdet – så kommer krögarna själva att intressera sig och se om sitt hus. De måste de ju göra, för annars kommer de kanske att få en varning och man kommer att föra en dialog. De kanske också blir uthängda i medierna, vilket ingen krog vill bli på grund av att man diskriminerar.

Anförande nr 4

A b i t D u n d a r (fp): När det gäller det här med polisen så uppfattade jag det så att polisen skulle ha ändrat sina rutiner i samband med de nya riktlinjerna. Man skulle nu alltså ta emot anmälningar och komma direkt. Jag har själv gjort en anmälan, i augusti månad. Jag försökte följa regelverket. Jag ringde till och med till högsta chefen inom staden och ställde frågan: Vad innebär detta i mitt fall? Hur ska jag kunna gå vidare? Dels hade jag gjort polisanmälan, dels anmälan till diskrimineringsombudsmannen.

Jag tolkar vissa delar av innehållet i ditt svar så att det här inte har inneburit någonting i praktiken. Visst finns det ambitioner, men de ambitionerna tycker jag bara har varit en formsak. Innehållsmässigt har detta inte inneburit någonting för de enskilda individer som blir diskriminerade i krogköer. Det vill jag bevisa med min anmälan, och med min interpellation vill jag också ta upp de problem som finns.

Du talar om fällande dom. Så är det ju redan i dag; om det finns en fällande dom så kan man naturligtvis dra in tillståndet direkt. Sådant har skett hela tiden, och den regeln har alltid funnits. Det är inte någonting nytt som du hänvisar till. Du talar om processer, och det förstår jag också.

Jag menar att ni hela tiden från majoritetens sida – och inte minst från Miljöpartiet – har sagt att ni ska lösa det här. Det har gått tre år, och det har inte hänt någonting förutom det här som ni skulle skriva till regeringen om. Ni borde ha gjort de saker som ni borde göra, men ni har inte gjort någonting. Ni bara skrev i massmedierna, och jag tyckte att det bara blev en formsak. I praktiken har det inte hänt någonting. Det har jag hävdat, och det hävdar jag fortfarande.

Jag vill också poängtera att det är glädjande att regeringen nu har tillsatt en utredare och att man ska titta på innehållet. Det tycker jag är jätteroligt. Men plötsligt säger borgarrådet att man kanske också skulle ha kunnat påverka attityderna hos krögarna själva. Jag tror på den modellen, den dialogen och så vidare. Detta har nämligen skett inom STAD-projektet när det gäller servering under ansvar, och det ledde till att till exempel fyllan på restauranger minskade. Varför skulle man inte kunna göra så här även på diskrimineringsområdet? Om man kan påverka krögare i olika former så tror jag att det är bra. Det är bra med sådan här information. Det blir en kombination. Det kommer inte att lösa hela problemet, men det är ändå viktigt.

Men ni har inte gjort någonting på den fronten. Ni bara hänvisar till att ni ska ändra och hej och hå. Jag menar att det inte har hänt någonting. Det blir bara fel information till stockholmarna.

Anförande nr 5

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Abit Dundar! Du har faktiskt fel. Du har totalt fel. Jag sade att vi hade skrivit till regeringen om vilka beslut vi har i fråga om diskrimineringen. Det ingår ju också nu i tillståndsutredningens uppdrag. Vi har även skrivit till polismyndigheten och gett den information. Den information som polismyndigheten har fått av oss har också gjort att man har ändrat sina rutiner vid anmälan om diskriminering. Det är också någonting som har hänt, alltså.

Dessutom har skriftlig information om de nya riktlinjerna sänts ut till samtliga krögare i Stockholms stad. Samtidigt har närpolisområdena, polismyndighetens tillståndsenhet och krogkommissionen också informerats om de nya riktlinjerna. Man har också tagit in detta för att lyfta fram frågorna i den så kallade STAD-utbildningen. Det har alltså hänt väldigt mycket!

Jag tycker därför att du har helt fel när du säger att det inte har hänt något. Det har hänt saker, och det kommer att hända mer. Nästa steg är att vi har diskuterat med polismyndigheten hur och på vilket sätt skyltningen ska kunna se ut och hur polisanmälningarna och diskrimineringen har anknytning till krogarna och till krogköerna. Det gäller också på vilket sätt vi ska kunna sanktionera det här med skyltarna.

Vi har även varit i kontakt med diskrimineringsombudsmannen, vilket har resulterat i att han vill öka kunskaperna på området hos de olika myndigheterna. Konkret har det resulterat i att diskrimineringsombudsmannen översänder alla pågående ärenden om skadestånd med anledning av diskriminering. På så sätt kan vi få fram insläppslagena och det som gäller sanktioner.

Man har också från tillståndsenheten erbjudits plats i en arbetsgrupp för att se hur skyltarna ska se ut. Vi har även skaffat oss kunskap från andra länder, där man aktivt har arbetat med den här typen av frågor. Det gäller inte minst Holland.

Mycket har alltså skett, och mer kommer att ske.

Anförande nr 6

Å s a R o m s o n (mp): Ordförande! Tack, Abit Dundar, för att du har interpellat i den här frågan. Jag tycker precis som du att det här är en angelägen fråga i Stockholm. Det är skönt att vi har den samsynen över blockgränserna; det här är ett av de stora segregations- och integrationsproblemen i Stockholm. Det märks så tydligt i en nöjesstad som Stockholm att nöjeslivet tar in segregation och brist på integration och därmed diskriminering. Det är något som vi måste arbeta aktivt med.

Precis som Margareta håller jag inte med dig om att majoriteten inte har gjort något för att det ska hända någonting på området. Jag tror snarare att det är uppenbart för alla i Stockholm att frågan på flera sätt har kommit upp på dagordningen och på flera sätt har hanterats betydligt mer offensivt och betydligt hårdare från myndigheterna. Stadens verktyg har också använts betydligt mer effektivt.

Jag kan förstå din frustration över att man som individ inte direkt ser resultat. Om jag anmäler en krog så vill jag kanske höra att tillståndsutskottet har dragit in tillståndet dagen därpå. Men det var faktiskt inte meningen med det nya regelverket och med den antidiskrimineringsklausul som vi har debatterat här i fullmäktige. Meningen, Abit, var faktiskt att vi skulle få stadens tyngd och regelverk bakom oss för att få krogbranschen att förstå att det var allvar och att man måste ta itu med det här. Och man ska inte bara ta itu med det så länge inte polisen gör någonting åt det, utan man ska också ta itu med det därför att man kopplar det till alkoholtillstånden. Det är ju någonting som krogägarna ändå brukar hantera med viss respekt eftersom det är en så vital del av deras verksamhet.

Jag kan också vara frustrerad över att den skärpning som vi har gjort när det gäller tillståndsgivningen inte tydligare och snabbare har fått genklang så att man vet exakt hur reglerna hanteras. Men jag tycker samtidigt att det är fullt naturligt att det är så. Det är inte meningen att ett regelverk från en dag till en annan ska slå undan fötterna på en verksamhet eller att det hela ska vara otydligt. Då slår det bara tillbaka, och vi får i stället en otydlighet som vi inte kan hantera.

Vi kommer från Miljöpartiet att följa frågan om hur det skärpta regelverket används från stadens sida. Men vi menar att det ska vara tydligt att det inte är respekten för den enskilda individens rättigheter som det gäller i första hand, utan det handlar om att få krogbranschen att ändra sig *om* man kränker den enskilda individens rättigheter. Det är ju också en fråga för polisen, för diskrimineringsombudsmannen och liknande. Stadens verktyg i form av alkoholtillstånd ska även läggas bakom detta.

Jag tycker att det är en viktig debatt, och det är bra att den tas upp här i fullmäktige.

Anförande nr 7

A b i t D u n d a r (fp): Jag ser med spänning fram emot de kommande skyltarna, de tydliga insläppsreglerna etcetera. Jag tycker personligen att det är bra, och det har jag sagt hela tiden. Däremot har vi sagt, och det kommer jag också att säga igen här, något om det här med reglerna som ni baserar på att man skulle kunna dra in tillstånd. Ni hävdar både i massmedierna och i debatten här att man skulle kunna dra in tillstånd. Vi hänvisar till att om man inte har stöd i alkohollagen så kan man inte dra in tillstånd. Det har i verkligheten inneburit att man inte bara kan dra in tillstånd hur som helst. Jag är inte heller för det. Rättssäkerhet är jätteviktigt – absolut! Men ni framställer det här på ett diffust sätt i att-satserna och så vidare. Jag menar att det ger fel signaler.

När jag säger att ni inte har gjort någonting så menar jag att det har gått tre år, och ni har hela tiden diskuterat formsaken. Man kunde ha gjort mer. Borgarrådet berättar ju nu om kontakter med krögarna själva, om polisiära åtgärder och om information genom STAD-projektet. Det är jätteviktiga saker, men det har inte hänt så himla mycket sedan i somras då vi diskuterade regelverken. Det är det här jag menar när jag försöker säga att det inte har hänt någonting. Det har gått tre år.

Å andra sidan är jag inte frustrerad på det sättet. Däremot blir jag frustrerad när jag tänker på att det här handlar om framtida stockholmare – mina barn och andra. Jag tror att vi alla är överens om att man blir frustrerad på det sättet när människor inte kommer in på krogar. För min egen del är jag alltså inte frustrerad. Däremot är jag förbannad utifrån att människor på det här sättet diskvalificeras från att gå ut över huvud taget och inte kommer in på krogarna. Det tycker jag strider mot mänskliga rättigheter. På den punkten har du rätt – det tror jag att vi är överens om.

Men verkligheten talar fortfarande sitt tydliga språk. Det har inte hänt någonting utifrån det nya regelverket och utifrån den anmälan jag själv har gjort. Jag har kontaktat Stockholms stad. Jag har kontaktat polisen. Själva utredningen blev direkt nedlagd när det gäller min anmälan. Diskrimineringsombudsmannen har nu kontaktat krögaren för svar. Men regelverket inom Stockholms stad har inte hjälpt mig någonting utifrån min ansökan.

När jag använder orden ”min ansökan” menar jag att det är en konkret ansökan, och jag vill se hur det nya regelverket hjälper den. Själv är jag ändå insatt i detta, och har mycket information. Jag har jobbat som kroginspektör och jag sitter i Stockholms kommunfullmäktige etcetera. Tänk på de människor som inte alls har någon kunskap om det här! Det är ännu större problem för dem än vad det är för mig personligen. Jag gjorde detta som en symbolhandling för att kunna visa vad vi vinner i praktiken. Min slutsats är tyvärr att detta inte har lett till någonting.

Men det är glädjande att en utredning är på gång nu. Det är roligt att höra om de saker som borgarrådet berättade om. Jag ser fram mot att det här kommer och hoppas att det händer någonting.

Anförande nr 8

Å s a R o m s o n (mp): Jag ska inte gå i polemik om interpellanten inte har fler inlägg. Jag vill bara hävda att det inte har gått bara tre år, utan det har gått många fler

år i Stockholm med krogdiskriminering. Det är det som är den bittra sanningen. Det har gått betydligt mer än tre år när det gäller diskriminering på Stockholms krogar. Arbetet med att komma undan det är kanske ibland segt och segdraget, men jag måste ändå hävda att det inte är förfelat med den starkare antidiskrimineringsklausul som nu finns när det gäller alkoholtillstånden i Stockholm.

Det är inte förfelat bara för att din ansökan, Abit, när det gäller *en* krog inte har gett effekt i just den enskilda fallet. Vi kan inte hantera regelverken på den individnivån. Det hela måste ses som en del av ett regelverk, och man ska utvärdera om detta har effekt eller inte när det gäller om krogarna har en starkare koppling och om krogarna är mer måna om detta samt om diskrimineringen i Stockholm faktiskt minskar. Det måste vara den relevanta jämförelseaspekten. Den utvärderingen bör rimligen lämplig nämnd och beredning i Stockholm göra.

Anförande nr 9

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Abit Dundar! Ingen förändring går snabbt. Men jag hävdar fortfarande med bestämdhet att det ändå har hänt många saker. Sedan tror jag tyvärr att någon kan råka illa ut, precis som du, innan det hela har satt sig. Vi fattade dock beslutet i slutet på maj. Nu är vi inne i oktober, och jag tror att du skrev interpellationen den 5 september. Jag tycker inte att det har gått så lång tid mellan det att vi fattade beslutet och nu. Det har ändå varit en sommar emellan. Jag tror inte att några av de beslut som vi fattar i fullmäktige får full genomslagskraft på en gång. Det gäller inte minst när andra instanser än våra egna tjänstemän och stadens egen verksamhet är involverade.

Jag vet att detta är en viktig markering från stadens sida, och det har man uppmärksammat. Det är en viktig markering från Stockholm stads sida att inga former av diskriminering accepteras. Vi vet också att det har gått framåt, och att DO har lyft upp mål som man tidigare inte har gjort, av det här skälet. Stockholms stad har också ett ärende som nu ligger i Högsta domstolen för ett avgörande.

Vi i Stockholms stad är ju också beroende av polisens arbete. Frågan har känts lite ny för polisen, men man har tagit till sig den och har utarbetat nya riktlinjer. Vi har också fått med närpolis och så vidare. Ett sådant arbete sker alltså.

Jag tror att det viktigaste arbetet framöver gäller tillämpningen. Hur framgångsrikt arbetet blir beror ju på hur domstolarna kommer att se på tillämpningen av alkohollagen vid diskriminering. Man kan meddela villkor och sanktioner. Det hela beror också mycket på vad utredaren kommer fram till. Förhoppningsvis kan man få med sig även i lagstiftningen att hela samhället på ett tydligt sätt markerar att man är emot diskriminering. Den som diskriminerar ska också få sanktioner på grund av att han eller hon gör det.

Jag tycker att detta är en viktig markering från Stockholms stad, och det har hänt saker. Men under sommarmanaderna kanske man inte kan förvänta sig att allting ska sätta sig på plats eftersom både polismyndigheter och andra verksamheter är semesterlediga då.

§ 6 Interpellation om parkeringstillstånd för kvällspatrullernas personal (nr 2005:43)

Anförande nr 10

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag ber att få hänvisa till det utsända svaret.

Anförande nr 11

B i r g i t t a H o l m (m): Tack, Margareta Olofsson, för det snabba svar som du har gett! Jag skulle vilja fokusera på en sak. Du skriver i ditt svar till mig att du vill klargöra fakta när det gäller kvällspatrullens parkering. Du säger att jag felaktigt skriver i interpellationen att parkeringstillstånd saknas.

Du är ju högsta ansvarigt borgarråd här i staden när det gäller äldreomsorgen. Jag tycker att det borde vara så att när man jobbar i kvällspatrullen så skulle man ha ett parkeringstillstånd när de här problemen uppstår. Och det gör de.

Det känns lite märkligt när du skyler över det här. Men det är väl inte så konstigt att du gör det, för vi har inte likställighetsprincipen i Stockholm. Vi har ju 18 olika kommuner i en stor kommun. Där skiljer det sig mycket. Precis som du skriver i ditt svar så kan man ansöka om eller skaffa nytoparkeringstillstånd – det vet jag. Men när stadsdelsnämnderna förblöder är det här förstås inget som man prioriterar. Jag tycker i och för sig att det är ganska dålig politik för de personer som jobbar inom staden när ni gör så här.

Detta kommer på pränt eftersom kostnaden för parkeringstillstånden varierar, säger du. Det finns olika saker, och det visar återigen att likställighet inte finns i Stockholms stad.

Stadsdelsnämnderna har rapporterat in till dig, och jag tycker inte att det är sanning jämfört med det som jag ser och hör.

Jag har fått veta att man på vissa ställen måste skriva på ett papper om att eventuella p-böter inte ska betalas av arbetsgivaren Stockholms stad. Det tycker jag är sorgligt. Du skriver att detta endast skulle gälla i en av våra 18 stadsdelsnämnder, nämligen Bromma – om jag nu tolkar detta rätt. Om det är så som du säger – och det förmodar jag att det är eftersom du har fått in det här – så är det jättesorgligt. Det är nämligen inte sant. Det finns flera stadsdelsnämnder som säger att den enskilde ska skriva på papper. Det har varit väldiga protester mot detta från många stadsdelsnämnder som jag har haft kontakt med. Jag tycker att det här är trist.

Jag vill inte heller att man ska uppmuntra till att parkera fel. Men i det dagliga livet kan det bli så här. Jag delar inte synen på att det skulle vara en bedömningsfråga och att man kan klara det här, för jag vet att så inte är fallet.

Den andra frågan gäller hur det kommer sig att Stockholms stad inte har parkeringstillstånd för den aktuella personalen. Den har jag fått svar på – man kan ansöka. Det vet jag också att man kan, men man gör det inte av ekonomiska skäl. Jag tycker återigen att det är en dålig politik.

Jag tror inte att vi kommer så långt, men jag känner att jag ändå har lyft frågan. Jag tror inte att så många har känt till de här sakerna och kanske inte heller har brytt sig om dem. Det är sorgligt när man är en stor arbetsgivare, tycker jag.

Jag tycker att du svarar lite svävande. Det är klart att du gör det, eftersom det här är fördelat på 18 stadsdelsnämnder. Du säger att kommunen förser kvällspatrullerna med tillstånd efter ansökan. Det är pudelns kärna; vi har ingen likställighetsprincip i Stockholm. Vi har 18 olika kommuner i en kommun. Det gör att det beror alldeles på var man jobbar eller var man bor hur situationen är. Det tycker jag är lite tråkigt.

Jag skulle ändå vilja ställa en fråga till dig. Har jag uppfattat frågan rätt? Är det bara Bromma som kräver att man ska skriva på en försäkran? Om det är så så är det faktiskt, fram till nu, ljug! Men det kanske har ändrats under de senaste månaderna. Du har ju fått frågan för en ganska kort tid sedan, så jag tror inte riktigt att det är så. Det här är nog inte riktigt sant, och det är lite sorgligt.

Anförande nr 12

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag tycker att det är tråkigt att Birgitta Holm står här och säger att tjänstemännen i de olika stadsdelarna ljuger för mig – för det är faktiskt det som du står och säger. Vi har ju frågat alla. Det är inte sant att de inte har nyttoparkeringstillstånd. Det har de där de behöver det. Man behöver inte alltid ha det i ytterstadsdelarna eftersom det finns bättre parkeringsmöjligheter där. Men i innerstaden, där behovet är som störst, har man tillstånd. Det finns inga hinder. Kvällspatrullerna har det, och man har det också på trygghetsjouren.

Du talar om det som du ser och hör. Det vore bra om du för fullmäktige kunde tala om vilka det är som du ser och hör inte har tillstånd. Ekonomin har tydligen satt hinder för dem så att de inte kan besöka människor och inte kan använda sig av parkeringsplatser. Det tar så lång tid för att de inte har parkeringstillstånd, säger du. Jag tycker att det här är väldigt tråkigt.

Jag vet inte om du har missförstått det här eller inte, men jag tror fortfarande inte att de 18 stadsdelsnämnder som är tillfrågade ljuger. Du står här och påstår att de skulle ljuga för mig som svar på en fråga som vi har ställt.

I Bromma har man det här. Du säger att det är i flera stadsdelar som man måste skriva på papper om böter. Jag vill att du talar om här för fullmäktige vilka stadsdelar det är, och vilka stadsdelar det i så fall är som ljuger som svar på en direkt fråga.

Detta är mitt svar till dig. Det här har aldrig varit några problem. Du har lyft fram en fråga och du har fått svar på den, och nu står du och säger att stadsdelarna ljuger.

Anförande nr 13

Å s a R o m s o n (mp): Jag är lite förvånad över den här debatten. Jag undrar vad som egentligen var meningen med interpellationen, utöver att det naturligtvis är bra att vi får en allmänbildning i fullmäktige om hur det ser ut med svårigheter som kan komma för nattpatrullspersonal och liknande.

Jag är lite frågande inför angreppssättet. Är detta verkligen det största problem som vi har när det gäller omhändertagandet av äldre och kvällspatrullerna? Är svårigheten för bilparkeringen för den här personalgruppen det viktigaste? Jag vet inte om de här 8 500 kronorna per år för ett nyttoparkeringstillstånd medför en ekonomisk aspekt. Är det därför man inte har tillstånden? Jag har svårt att se detta med tanke på hur kort arbetstid det krävs för en person för att få in de pengarna. Det krävs en väldigt liten tid för att man ska tjäna in det här flera gånger om per år. 8 500 kronor för ett år motsvarar minimal arbetstid. Jag har alltså svårt att tänka mig att det skulle vara av ekonomiska skäl som man har undanhållit sig från att söka parkeringstillstånd.

Möjligen beror det på att man har försökt lösa verksamheten på ett annat sätt. Vi kan se flera exempel i det svar som Margareta Olofsson har redogjort för. På Kungsholmen är det en privat entreprenör. Det skulle vara intressant att veta hur du, Birgitta Holm, hade velat lösa problemen utan stadsdelar men säkert med privata entreprenörer. Skulle man då ha givit ut tillstånden från kommunen centralt, eller skulle man låta varje verksamhet behandla och avväga sin egen verksamhet och söka det antal nyttoparkeringstillstånd som man behöver? Det verkar vara en rimligare princip om man är för enskilt drivna verksamheter, vilket jag trodde att du var.

Vi ser också att andra innerstadsdelar använder cyklar och inte bilar. Det gäller ju att anpassa sig till vilka trafikproblem man har. Om man ska ta sig fram snabbt på västra delen av Södermalm så är det väl alldeles utmärkt att man i stället använder cykel? Jag kan tycka att det är bra om man i så fall anpassar det hela så att det finns cykelställ så att man kan låsa fast cyklarna och så vidare. Men var det ska finnas cykelställ på enskilda gator är inte någonting som jag tycker att vi ska stå här och påkalla fullmäktiges centrala beslut om.

Jag känner mig lite frågande till interpellationens syfte. Är det de här reglerna som behövs för att förbättra för kvällspatrullens personal?

Anförande nr 14

Birgitta Holm (m): Man kan så klart ha olika syften med att skriva en interpellation. Mitt syfte med den här interpellationen, Åsa, dök upp efter många tankar som jag fick från hemtjänstpersonal från olika håll och kanter som jag träffar. Det är hemtjänsten som har berättat för mig om de här sakerna och om vilka problem de ställer till. Det var syftet. Det fanns inget politiskt i detta. Jag känner att jag är bärare av vissa frågor och att jag kan föra fram dem med den position som jag har. Det kan ju inte alla de som inte har det politiska mandatet göra. Det var alltså syftet.

Du frågade vad jag tyckte om de privata entreprenörerna. Många av dem har tillstånd. Vi pratar mycket om innerstaden, och det tycker jag att vi alltid gör. Jag verkar bara i ytterstaden. Där är det större områden att ta sig till, och det finns fler brukare. Det är svårare emellanåt, och det kan vara svårt att cykla där. Men jag kan tycka att det som Margareta Olofsson har svarat också är jättebra.

Margareta säger att jag ljuger. Jag talar sanning i de frågor som jag har fått och när det gäller de svar som jag har fått på mina frågor. Jag brukar prata om en stadsdel där jag verkar dagligen, och det var där det började. I den andra stadsdelen som jag är verksam i, Farsta stadsdel, lade vi själva fram en skrivelse. Där fick vi ett annat svar.

Jag har fått veta av tjänstemännen när jag har pratat med dem att det faktiskt är så att man måste skriva på ett papper. Det är sorgligt. Jag håller med Margareta om att det sorgligt om man inte riktigt far med sanningen. Men sanningen kan ju som sagt ändras ibland och inte vara helt svart eller vit, utan det kan finnas en gråzon.

Jag tycker att det är viktigt att vi har lyft fram frågan, och sedan får vi väl se om vi ska återkomma till den. Den kanske inte är så intressant. Det kanske är så som Åsa tyckte när hon funderade på vad syftet var. Men jag har velat lyfta fram en fråga som jag trots allt tycker är viktig i vardagen. Det handlar om att komma snabbt fram.

Anförande nr 15

M o n i k a L i n d h (s): Ordförande, ledamöter! Det intressanta i det här är inte Birgitta Holms interpellation utan det är svaret. Där får vi lära oss att stadsdelsnämnderna kan ansöka om nyttoparkeringstillstånd hos trafikkontoret. Det finns en ordning. Man säger också att stadsdelarna i ytterstaden inte anser sig ha några problem med att hitta parkeringsplatser. Man använder cyklar, och någon enstaka gång taxi nattetid om man har många saker med sig.

Man säger också – och det tycker jag är viktigt – att policyn i stadsdelsnämnderna och i staden är att om man bryter mot gällande trafikregler, oavsett var man anställd, var man bor eller i vilken stadsdel man befinner sig, så är man själv ansvarig för eventuella böter. Det är en viktig princip. Men man gör individuella bedömningar i varje enskild situation. Det innebär att om det behövs en snabb insats från personalen så ska man självfallet inte låta värdefull tid gå åt till att leta parkeringsplats. Det var en av de delar som Birgitta Holm tog upp i sin interpellation och som nu kan vederläggas. Om man använder sin tid för att hinna till sina patienter och klienter så behöver man inte anstränga sig för att leta parkeringsplats. Då ställer man bilen och går upp och gör sitt jobb, och den anställda behöver inte betala parkeringsavgift.

Jag tycker att det är en bra ordning som vi har i Stockholms stad. Vi vet ju också att kommunen förser kvällspatrullerna med tillstånd. Men det är självklart att man måste ansöka hos trafikkontoret. Någon ordning måste vi ju ha på trafiksituationen även om det är anställda som åker runt.

Anförande nr 16

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag konstaterar att Birgitta Holm inte riktigt ville svara på mina frågor. Om de ljuger från stadsdelarna vill jag självfallet gärna veta det.

Du brukar ofta prata om den stadsdel som du jobbar i. Jag har varit i kontakt med den stadsdelen. Du har ju ofta stått här och talat om missförhållanden där. Man har berättat för mig att man har bjudit in dig just därför att man vill ta dina synpunkter på allvar, och man vill försöka rätta till det hela. Men du har inte velat komma. Det tycker jag är att beklaga. Jag hoppas därför att du inte ska behöva använda den stadsdelen återigen i en argumentation här i fullmäktige. Det bästa är naturligtvis om du kan ta den här kontakten och anta erbjudandet. Det är självklart att var och en vill rätta till de fel och brister som kan finnas.

I den stadsdelen, som är en ytterstadsdel, sätter man ett informationsblad på vindrutan. Det gör man också på några andra håll, men inte överallt. På de bladen talar man om att det rör sig om en nattpatrull, och detta har respekterats av parkeringsvakterna.

Det som man ibland har problem med i ytterstaden, men inte i innerstaden, är att det finns många privata fastighetsägare och en del privatmark. Det gör att man inte får parkera där. Men jag tycker inte att det här ska behöva möta så stora hinder, och det gör det inte heller i de flesta fall.

Jag tycker att det är ett bra system som vi har. Jag tycker inte heller att det är så märkligt att man måste söka om att få parkeringstillstånd. Tillstånden ska ju ändå inte delas ut hur lättvindigt som helst i staden, och man får betala för dem.

Också de privata entreprenörer som finns kan söka om ett nyttoparkeringstillstånd och även få det på precis samma villkor. De är ju också verksamma ute i våra stadsdelar och har naturligtvis behov av att parkera, inte minst under natten, vid akuta tillfällen och så vidare. De har också den här möjligheten.

Jag är naturligtvis fortfarande intresserad av att höra var någonstans detta inte stämmer enligt mitt interpellationssvar.

Anförande nr 17

B i r g i t t a H o l m (m): Jag har aldrig haft meningen att säga att man ska parkera fel. Det sade jag i mitt inledande anförande till Margareta.

Monika Lindh! Det är klart att man ska ha parkeringstillstånd, parkera som man ska och följa alla regler. Margareta Olofsson skriver ju faktiskt i sitt svar att man kan ansöka om nyttoparkeringstillstånd. Men när det kostar en slant så kan det vara svårt för stadsdelsnämnderna att acceptera det.

Om det nu är så att min stadsdelsnämnd, Farsta, som jag verkar i politiskt, säger något annat så kanske man har ändrat sig efter den skrivelse som vi lade fram där. Det är mycket möjligt, och jag tycker att det bara är bra att man har fått kännedom om det när socialborgarrådet har haft kontakt.

Jag tycker ändå att det här har varit en viktig fråga att lyfta, och jag kommer att fortsätta att följa frågan i olika stadsdelsnämnder där jag verkar. Jag ska lyssna och ta till mig information om vad som händer och sker. Sedan får vi se om frågan kommer upp igen eller inte.

Anförande nr 18

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag har svaret från Farsta stadsdelsförvaltning här. De har inte nyttoparkeringstillstånd där eftersom de inte har någon hjälp av det. Det enkla skälet är att nyttoparkeringstillstånd, som jag sade, gäller på kommunal mark. Det gäller inte på privata fastighetsägares mark. Därför har man inte det, och det kan vara ett problem i ytterstaden ibland. Men det innebär inte att vi kan ändra parker-

ingsreglerna för privat mark. Den har ägarna rättighet till och rådighet över själva. Detta är väl det enda som är avvikande för Farstas del.

Jag tycker att vi här i fullmäktigesalen får tolka dina svepande formuleringar i ditt första inlägg som att de var just ganska svepande och väldigt överdrivna.

§ 8 Interpellation om projektet Välj själv (nr 2005:47)

Anförande nr 19

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 20

B i r g i t t a H o l m (m): Tack för det snabba svaret! Det verkar som om det är viktigt i vilket syfte interpellationerna kommer till. Den här kom till efter det att jag hade läst i min lokaltidning om projektet Välj själv. Jag fick då lite funderingar över vad projektet skulle innebära.

Borgarrådet har svarat på mina frågor om vad kostnaden för projektet är. Den totala budgeten skulle vara 450 000 kronor. Jag kan tycka att det är märkligt, men inte förvånande, att man tar sådana pengar till ett sådant här projekt. Man skulle ju kunna hålla det inom den befintliga skolverksamheten. Men det är väl inget som man kan göra så mycket åt, har jag förstått.

Jag har fått svaret ganska nyligen, så jag har läst det men inte hunnit kontrollera vissa uppgifter. Jag förmodar att det är rätt och riktigt, det som borgarrådet skriver.

Borgarrådet skriver att de frågor som stod här var något slags ingress i ett pressmeddelande. Texten löd: Hur påverkas du av att mötas av 3 000 reklambudskap varje dag? Är det verkligen du själv som väljer? Vilka val är de viktigaste? Och vet du förresten vem som har sytt din tröja?

Även om det är en ingress i ett pressmeddelande så är det en illustration, precis som borgarrådet säger. Men jag kanske ser på ordet illustration på ett annat vis. Det är ändå ett tema för projektet, och jag tycker inte riktigt att man kan bortse från det här.

Jag tycker att det är märkligt att man ska lägga ned kommunala skattepengar på ett tema om vem som har sytt ens tröja eller om att man ska köpa rättvisemärkta varor. Varför ska man använda sådana pengar? Vem är det som har bestämt att man på Välj själv-dagarna ska prata om rättvisehandel? Det finns en massa annat som man kan prata om. Det enda positiva i det här tycker jag är att man tar dit kronofogden för att prata om saker och ting. Men det kan man ju göra inom befintliga ramar, och det är inte något som vi behöver bekymra oss om här.

Jag har svårt att förstå varför det är just de här sakerna som man ska ta upp. Varför kan man inte få shoppa i lugn och ro? Det är mycket märkligt. Det känns lite konstigt att använda kommunala skattepengar till det här. Jag skulle vilja få ett mer utförligt svar av borgarrådet.

Anförande nr 21

M o n i k a L i n d h (s): Vådan av att läsa sin lokaltidning och inte riktigt få kläm på vad det handlar om kanske vi har varit med om allihop. Men om du hade gått in på den hemsida där projektet presenteras så hade det kanske varit mycket enklare.

Adressen är www.stockholm.se/valjsjalv. Det finns också information på stadsdelsnämnden i Skarpnäcks hemsida.

Det här är ett spännande, roligt och viktigt projekt. Det är Skarpnäck, Älvsjö, Enskede och Årsta som tillsammans riktar den konsumentuppgift som vi faktiskt har i första hand till alla niondeklassare med ett sådant här projekt. Det är 1 100 elever i söderort som omfattas av det här. Det handlar inte bara om att springa på Skarpnäcks kulturhus i två dagar och ha lite roligt, titta på utställningar, vara med i workshoppar och jobba med de här frågorna. Det handlar också om att man när man kommer tillbaka till skolan ska ha en möjlighet och en verktygslåda med material för hur man kan jobba vidare både med konsumentfrågorna och med vilka rättigheter man har som konsument.

Det här att vi har med kronofogden är inte bara en liten del. Det är viktigt, särskilt för våra ungdomar i söderort. Vi vet att de går in i vuxenlivet ganska skuldtungda. 30 procent av våra ungdomar i söderort har skulder till kronofogden. Det är en hämsko när de sedan kommer upp i vuxen ålder och kanske ska ta lån och köpa en lägenhet. Mycket av skulderna handlar om mobiltelefoner.

Det är en stor uppgift att kunna vända detta och att få ungdomarna att vara medvetna konsumenter och att våga stå på sig när det blir fel. Vi har mängder av ungdomar som söker upp våra konsumentvägledare därför att deras iPods inte fungerar och därför att de dyra Nikeskorna eller Adidasskorna har släppt i sömnen efter två veckor. De vågar inte gå tillbaka, för de känner inte till sina rättigheter som konsument. Det här blir dyrt både för familjerna och för ungdomarna.

Vi ser detta som en viktig insats i de här stadsdelarna för att våra ungdomar ska kunna gå ett vuxenliv till mötes med lite mer kunskap om sina rättigheter och skyldigheter som konsument.

Anförande nr 22

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Jag får väl tacka Monika Lindh för att hon har besvarat alla de frågor som ställdes. Jag får också tacka Birgitta Holm för att du ställde frågorna så att vi får tillfälle att prata om dem i fullmäktigesalen här.

Det är viktigt att man kan nå ungdomarna på något sätt. Jag tycker att projektet är väl värt sina pengar, som tas från en budget som redan finns. Det är ju inte några extrapengar på något vis.

Det som jag tycker är extra roligt är att det är flera stadsdelar som tillsammans gör ett projekt som riktar just till ungdomar. I konsumentverksamheten har vi inriktningen att försöka rikta oss till ungdomar. Det är en av de grupper som vi särskilt vill inrikta oss på.

Detta beror på att många ungdomar inte känner till sina rättigheter som konsument. Det gäller många andra människor också, som inte längre är ungdomar utan som är äldre. De vet inte vad det egentligen är man gör när man konsumerar.

Du säger, Birgitta, att man kan väl få shoppa lite i lugn och ro. Det handlar inte om själva shoppingsituationen. Visst – du får gärna gå och shoppa och titta på olika prylar. Men du ska också veta vad det handlar om när du kommer hem med kassen. Har du handlat för mycket så att du kanske hamnar hos kronofogden? Har du handlat fel grejer? Har du handlat något som barnarbetare har tillverkat? Har du handlat något med en problematisk miljöprofil? Det finns exempelvis mycket kläder i dag som innehåller olika kemiska ämnen som du inte vet om.

Därför är det viktigt att Välj själv-dagarna med de aktiviteter som kommer att äga rum där inriktar sig på både Internetsäkerhet, sophantering, energibesparing, miljömärkning, reklambilder, rättvis handel och rollen som konsument. Det är en viktig roll.

Anförande nr 23

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande! Jag måste bara kontrollera ett par saker. Är det verkligen majoritetens mening att det är en kommunal uppgift att tala om för ungdomar att det kan hända saker om de köper Nikeskor? Är det majoritetens uppfattning att det är en kommunal kärnuppgift att lägga en halv miljon kronor om året på att tala om för ungdomar vad de ska handla? Det var ju inte måttligt heller vilka begränsningar de ska ha! Här ska handlas miljövänligt och här ska man se till så att ungdomarna inte köper någonting som kan vara tillverkat under etiskt tvivelaktiga former.

Jag har ett par frågor med anledning av detta. Hur mycket tror majoriteten att ungdomarnas shoppingbeteende kommer att påverkas av detta? Kommunen kommer här och säger: Du borde inte köpa de där skorna! Köp de här i stället, för de är miljövänliga!

Om detta är en kommunal kärnverksamhet – vore det då inte smartare att helt enkelt avsäga sig hälften av stadsdelsnämndernas budget och förse varje 17-åring med en *personal shopper* som kan gå med dem och se till att de aldrig gör fel? Det här är fullständigt befängt.

Anförande nr 24

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Cecilia! Det finns många företeelser i samhället som man kan tycka är fullständigt befängda. En del tycker att 40 miljarder på reklam är helt okej och att det är väl satsade pengar.

I vår majoritet i Stockholms stad har vi tyckt att för en väl fungerande marknadsekonomi krävs det också väl informerade aktörer. De viktigaste där är konsumenterna. De ska få bra information. Min gamla mormor sade en gång att kunskaper inte är tunga att bära. Jag tycker att det här projektet visar det på ett bra sätt. Det handlar om 450 000 kronor för att öka medvetenheten hos många av Stockholms stads unga så att de undviker att göra vissa misstag som de förmodligen tidigare har gjort. Nu har de möjlighet att i stället få tag i de produkter som de hade tänkt att få tag i. Man tar de hänsyn som man hade tänkt göra, därför att man är kunnig och informerad om vilka produkter som skapar de förutsättningarna.

Det handlar om att många ungdomar till exempel vill leva lite mer miljövänligt. Då kan de göra det. De vill ändra sin livsstil och tänker mer globalt än vad många av oss äldre har gjort. Världen ser ju helt annorlunda ut nu. Det har betydelse vad vi gör här lokalt och i den närmaste affären.

Därför vill man tänka tanken och lyfta blicken lite grann, och då kan det vara bra att ha de här kunskaperna. Då vet man att en viss produkt är väl förenlig med den livsstil som jag vill ha.

Det kan anses som en lättsam sak att hamna hos kronofogden. Men vi tycker att det är viktigt att försöka undvika att ökningstakten ytterligare tilltar. I Stockholms stad vill vi satsa på konsumentfrågorna för att få ännu kunnigare konsumenter. Därför hoppas vi också naturligtvis på sikt att vi ska kunna vända den trenden. Människor ska kunna känna kraften i att vara en informerad konsument.

Svaret på frågan är alltså: Ja, vi tycker att det är mycket väl använda pengar. Kommunen har som ett av sina mål att satsa på ökad konsumentverksamhet med tanke på att samhället ser rätt så mycket annorlunda ut nu än för fem tio år sedan. Det finns många möjligheter att välja, vilket kan vara positivt. Men det finns också en hel del fallgropar som det är viktigt att man försöker föra ut.

Satsningen på konsumentverksamheten är en satsning på kunskapsförmedling, och det anser vi vara viktigt.

Anförande nr 25

M o n i k a L i n d h (s): Ordförande, ledamöter! Det är väl lätt att hoppa upp och raljera över ett projekt som handlar om ungdomars konsumtionsvanor. Men det finns, som jag sade, en ganska allvarlig baksida.

Många ungdomar känner inte till sina rättigheter som konsument, inte minst när de köper ganska dyra produkter. De vet inte om att man får lämna tillbaka eller byta en vara som inte höll vad den lovade. De vet inte om att man ingår bindande avtal med skyldigheter när man köper en ny mobil. De vet inte om hur man ska skydda sig mot att bli utnyttjad på Internet när man betalar med kontokort.

De här baksidorna med skuldtyngha ungdomar bör man ta på allvar. Jag tycker inte alls att man som Cecilia Brinck ska raljera över att man tar upp de här ganska svåra frågorna med ungdomar. Däremot är det ingen som tror att man under två dagar förändrar 1 100 ungdomars köpvanor. Det gör man självfallet inte i den reklamvärld vi lever i.

Men för att både Birgitta Holm och Cecilia Brinck nu ska förstå vad projektet handlar om och även kunna möta ungdomarna som jobbar med det här under två dagar så tycker jag att ni ska komma till Skarpnäck på kvällarna. Under hela vecka 46 inbjuder vi hela allmänheten i hela söderort till Skarpnäcks kulturhus, där man tillsammans kan titta på filmer, vara med i aktiviteter, diskutera med ungdomar och kronofogden och kanske få hjälp med sina egna skulder. Jag tycker att ni ska ta chansen att komma dit och lära er vad det här handlar om.

Anförande nr 26

C e c i l i a B r i n c k (m): Jag tackar för vänlig inbjudan, men jag föredrar att sköta mitt konsumentbeteende utan inblandning av kommunen. Jag tror att det blir bättre så.

Inslaget i verksamheten som består av att barnen eller ungdomarna får träffa kronofogden för att få reda på vad som händer om man inte betalar sina räkningar tycker jag är alldeles utmärkt. Det sade ju också Birgitta Holm. Men det är ju en kontakt som skolan skulle kunna förmedla utan inblandning av 450 000 nya skattekronor. Det är alldeles uppenbart om man lyssnar på både Christopher Ödmann och Monika Lindh att detta är en utomordentligt liten del av projektet. Det handlar inte alls om att lära ungdomar vad som händer om man inte betalar räkningar. Det handlar om att lära ungdomar att köpa rätt saker. Och rätt saker är de saker som majoriteten, i det här fallet personifierad av Monika Lindh och Christopher Ödmann, bestämmer är rätt saker. Det är ju det som det handlar om. Kan ni inte lika gärna säga det?

Anförande nr 27

B i r g i t t a H o l m (m): Varför kan vi inte göra så att under hela vecka 46 blir det en skyldighet för Stockholms stads invånare att åka till Skarpnäck och lära sig någonting? Även om det är mest synd om oss som bor i söderort – vi är ju alltid halta och lytta, men alla som bor i innerstaden klarar sig – så är det lika bra att alla människor i hela Stockholm, kanske även de i norrort och inne i stan, kommer och lär sig. För vi kan ju ingenting, och vi kan inte klara någonting!

Det är en märklig syn som man har på invånarna. Jag kan inte förstå den. Hur kan det vara en politisk självklarhet från er att ni ska vara något slags *personal shoppers* som hjälper till? Christopher Ödmann ska tydligen gå bredvid och säga: Aja baja – det här är inte bra. Det är barnarbete! Monika Lindh ska säga: Det här är inte rättvisemärkt så det går inte att köpa.

Jag undrar hur det var när ni var tonåringar. Har ni glömt bort det? Ni vill förbjuda folk att handla. Eller är ni så himla avundsjuka på alla människor som är ute och handlar på sina kontokort? Jag förstår inte det här. Och hur blir det på Grönan och på alla andra karusellställen dit man går med sina barn? Tänk när sakerna går sönder när man har lämnat Grönan! Ska ni komma in där då? För 10 kronor drar man i ett snöre på Gröna Lund och så är det vinst varje gång. Ungen eller tonåringen blir jätteglad. Sedan går grejen sönder när man har klivit på Djurgårdsfärjan. Ska Christopher Ödmann eller Monika Lindh då komma dit och säga: Aja baja – det där var ett felköp, och nu får vi lämna tillbaka den? Ni tänker inte till.

Man kan ju också fundera på om det inte finns några föräldrar med i sammanhanget. Eller är det halta och lytta förortsborn i söderort som bor helt ensamma och som inte klarar sig? Det skulle jag vilja ha svar på.

Anförande nr 28

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): När jag var ung kände jag inte till att det fanns konsumentvägledare fast de fanns. Jag måste ärligen erkänna att jag gjorde ett

och annat misstag, trots att det på den tiden egentligen inte fanns speciellt många valmöjligheter. Det var inte alls det utbud av produkter och tjänster som finns i dag. Inte heller fanns reklam på samma sätt, tv-reklam till exempel, och den stora satsningen för att påverka en att välja på ett annorlunda sätt än man själv egentligen skulle vilja. Jag förstår att situationen för unga i dag är ännu mycket mer styrd av olika typer av budskap.

Men det intressanta med det här projektet är inte att det är jag som ska besluta vad folk ska köpa, att Moderaterna ska besluta att de inte ska tänka på vad de köper eller att någon annan ska besluta. Det intressanta med det här konceptet och den här satsningen är att man ska välja själv, det vill säga man ska kunna välja det man själv hade tänkt få tag i. Man ska inte låta sig luras att bli påverkad i den ena eller andra riktningen av mig, av reklamen, av borgarrådet Viviann Gunnarsson, av Monika Lindh eller av Moderaterna utan man ska just ha möjligheten att välja själv.

Jag tror att det är väldigt viktigt med tanke på den massreklam vi har i dag. Den är påträngande på ett helt annat sätt än på den tiden jag var ung och gjorde mina misstag. Jag tror att det är just nu det är extra viktigt att man satsar på att medvetandegöra ungdomar om att det är viktigt att när de väljer en tjänst eller en produkt ska det banne mig vara det de var ute efter och inte det som någon annan har talat om för dem att välja.

*§ 10 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Behov av förbifarter*

Anförande nr 29

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Herr ordförande, fullmäktige och borgarrådet Gunnarsson! Jag blev faktiskt väldigt förvånad när jag läste Svenska Dagbladet i dag. Där uttalar sig borgarrådet Gunnarsson: "Förbifart Stockholm kommer om den byggs leda till en utglesad stadsstruktur och motverka stadens arbete att bygga en tät stad." Gunnarsson vill lägga planerna för Förbifart Stockholm på is i avvaktan på trängselskatteförsöket.

Jag tillhörde de olyckliga som hade stor anledning att försöka ta mig från de södra delarna till de nordvästra delarna i fredags eftermiddag. Jag sade till en del att nu lär väl miljöpartisterna klappa i händerna när de kan få riktigt stopp på allting i staden. Min erfarenhet från många debatter här är att miljöpartisterna är väldigt mycket ute efter att hindra, förbjuda, försvåra och fördyra.

Samtidigt är det väldigt konstigt att Gunnarsson säger att förbifarterna riskerar att motverka möjligheten att bygga en tät stad. Jag har ofta fått höra att ni vill att folk ska flytta från staden. Man ska glesa ut. Ni vill ha trängselskatten. Nu ser ni effekten av att ni förbjuder och hindrar. Är det inte bättre att vi får förbifarter förbi staden, både Förbifart Stockholm och Österleden?

Anförande nr 30

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Berthold Gustavsson! Jag tycker att det var en väldigt förvirrad fråga, måste jag säga. Att en stor kran smäller in i Essingeleden kan knappast ha någonting att göra med det allmänna sättet att komma fram på. En olyckshändelse, och en väldigt konstig olyckshändelse, kan knappast fungera som en jämförelse med hur det brukar vara.

Uttalandet i tidningen är inklippt från ett pressmeddelande. Det här är en enda rad som har tagits ur sitt sammanhang. Därför kan det vara svårt att förstå. Jag kan förstå det. Tanken bakom är i vilket fall som helst att det inte kan vara rimligt att man över huvud taget arbetar på vare sig Förbifart Stockholm eller någon österled innan man har tittat på hur det går om vi får mindre biltrafik i staden. Kommer vi att kunna klara av det här med de allmänna kommunikationerna vore det väldigt bra, både när det gäller bullermiljön och luftkvaliteten, liksom när det gäller människors möjlighet att bo i den här staden.

Anförande nr 31

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Ordförande, borgarrådet Gunnarsson! Det är nog inte så förvirrat som borgarrådet försöker göra det till. Även om detta var en olyckshändelse var det ju ett sätt att hindra framkomligheten. Det är det ni vill göra med trängselskatterna också. Det var likadant med Söderleden. När trafiken stod

stilla på Götgatan ville ni inte bygga någonting. Det skulle hindras i stället. Det var likadant när trafiken gick på Norra Stationsgatan. Då ville ni hindra att man byggde förbi där. Hindra, försvåra och fördyra i stället, och människor står stilla. Man ska släppa ut massor av föroreningar i miljön när trafiken står i en halvtimme i stället för att flyta snabbt och enkelt förbi på några sekunder. Likadant kommer det att bli med trängselskatterna när ni stoppar förbifarter runt staden. Trafiken ska trängas på Essingeleden. Man kommer inte fram där. Då blir det stillastående. Om förbifarterna hade funnits hade trafiken naturligtvis flutit på ett helt annat sätt.

Anförande nr 32

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Jag tycker fortfarande att det är förvirrat eftersom exemplen är sedan 20–30 år tillbaka. Götgatan blev ju Centraltunneln och så vidare. Det hade varit väldigt bra om vi hade grävt ned den från början. Då hade vi sluppit den trafikkarusell som vi har i dag mitt i staden. Jag tycker att det hade varit väldigt bra om vi hade kunnat få en tunnel just där.

Det låter som om vi skulle behöva stanna också för att betala trängselskatten, men så är ju inte fallet. Man kommer inte alls att behöva stanna. De bilister som är tvungna att åka förbi dessa stationer kommer inte att hindra ett enda dugg. Däremot hoppas jag att väldigt många fler kommer att ta kollektivtrafiken, eftersom vi har byggt ut den mycket och eftersom det kommer att vara mycket bekvämare. Folk kommer att komma fram med både bussarna och tunnelbanan. Och de som måste åka bil kommer också att komma fram.

Anförande nr 33

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Det handlar visst om att strypa. Vi hade ett ärende i trafiknämnden härförleden där ni ville strypa uppfarterna på Essingeleden genom att förändra rödjustiderna. Det kommer att bli miljöproblem i bostadsområdena när trafiken ska stå där i stället för att flyta på Essingeleden, flyta på förbifarterna.

Du säger att man ska ta kollektiva trafikmedel. Jag tog pendeln i morse. Det var en del ytterligare som valde de kommunala kommunikationsmedlen därför att de befarade att det skulle vara köer på Essingeleden. Man skulle nästan som i Japan ha behövt någon som förde på oss. De ville hindra mig från att komma på pendeln därför att det redan var fullt. Det var barn och barnvagnar där. Stopp och belägg! Ser du inte? Gå inte på! Stanna på perrongerna i stället!

Ni kommer inte att klara situationen med ytterligare kollektivtrafik. Jag fick ett ärende i handen och det stod i tidningen att ni inte kommer att klara infartsparkeringarna. Och kommer man väl till infartsparkeringen och ska ta kommunala färdmedel finns det inte plats på dem. Bygg kringfartslederna i stället!

Anförande nr 34

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Berthold! Jag tycker synd om dig om du inte kom med pendeln i morse. Men det var kanske så att det var väldigt många som valde just pendeln precis vid den tiden. Jag ska inte sticka under stol med att det

ibland kan bli fel på pendeln, och tunnelbanan också, precis som det kan bli fel på en vanlig bil. Men det är ena fruktansvärda jeremiader här: inga infartsparkeringar, ingen tunnelbana, inga pendeltåg, inga bussar, ingenting – oj, oj, oj.

Men alla vi människor som normalt åker kommunalt klarar ju det. Och jag tror nog att det kommer att bli fler som kommer att försöka det när trängselskatterna kommer i gång. Det är det vi till syvende och sist vill med det här försöket, att fler åker kollektivt. Det är den viktigaste delen i den här förändringen. SL har redan satt in ett antal bussar. Vi kommer att få nya pendeltåg. Vi kommer att få bättre tunnelbana och förhoppningsvis också biogasbåtar så småningom.

Jag tycker inte att vi ska förtvivla ännu, inte alls. Dessutom kan vi använda alla de miljarderna som skulle gå till Österleden och Förbifarten till ytterligare bra kollektivtrafik. Vi kommer att bli världens bästa kollektivtrafikstad på det viset.

Fråga nr 2. Kringfartsleder

Anförande nr 35

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Vi är kanske några i den här salen som till skillnad mot vissa borgarråd ändå har varit förvisade till tunnelbana och pendeltåg en stor del av våra liv för att kunna ta oss till jobbet och som vet hur det är i verkligheten där ute. Det är ganska fullt. Några av oss, säkert någon miljon i Stockholmstrakten, kände stor oro i helgen, när bron skadades och Essingeleden sattes ur spel, över hur extremt sårbara vi är.

Därför vill jag ställa en fråga till Socialdemokraterna, som kanske ändå känner något slags engagemang för att det finns någon infrastruktur här i området, om hur man tycker att man ska staga upp det. Vi hoppas nu att Förbifarten är på gång, men det är klart att hästskon måste fulländas. Vi behöver en österled. Jag vill ställa en fråga till borgarrådet Rönngren om vad Socialdemokraterna gör för att påskynda den här processen och hur han ser på hur detta ska kunna genomföras.

Anförande nr 36

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Först vill jag säga att jag är glad, det är vi nog allihop, att olyckan inte ledde till några personskador eller till dödsfall, vilket mycket enkelt kunde ha varit fallet om de träffat lite till höger eller vänster med kranen.

Sedan vill jag också säga att jag tillhör dem som åker tunnelbana, inte för att jag är förvisad på något sätt utan för att jag har gjort det valet. Jag tycker att det är ett alldeles utmärkt kollektivtrafikmedel att ta sig fram genom staden med.

När det gäller infrastruktursatsningarna tror jag att det är oerhört viktigt att vi håller ihop, inte bara i staden utan också i vår region, i länet och i hela Mälardalen för att se till att vi kan få igenom de så välbehövliga infrastruktursatsningar som det har pratats om i många år.

År 1997 sprack Dennispaketet. Det finns många förklaringar till att det gick som det gick. Jag tror att ett av huvudskälen var att man försökte ta ett helhetsgrepp, ett enda tag om hela trafiksituationen. Det var dömt att misslyckas från början, därför att då är det så mycket som händer runtomkring. Man hinner inte med alla demokratiska processer och att förankra på det sätt som behövs.

Under den här mandatperioden har vi öppnat Södra länken. Vi tar första spadtaget för Norra länken inom ett par veckor. Vi har precis lämnat remissvar på Förbifarten. Jag tror återigen att det är oerhört viktigt för vår stad och för vår region att vi håller ihop, ligger på statsmakten, riksdagen, och är eniga i synen på vår stad, våra förutsättningar när det gäller både framkomligheten och tillväxten. Då är det inte bara vägar som måste till utan också kollektivtrafiksatsningar. Vi måste binda ihop med de saknade delarna när det rör exempelvis Kistagrenen av Tvärbanan men också när det gäller Danviks lösen och fortsätta att bygga ut både tunnelbana och spår. Det tror jag är det enda sättet att komma till rätta med det trafikkaos som har rått under många år och där vi tyvärr inte har haft en enighet och inte kommit framåt i de här frågorna. Men nu har vi ett annat läge. Jag hoppas att vi kan ha det framöver också.

Anförande nr 37

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Jag hoppas också att vi kan få en behövlig enighet kring de här frågorna, åtminstone bland de partier som ser till att det är någon tillväxt i Stockholm. Därför är det jättekonstigt att borgarrådet Rönngren inte svarar på min fråga. Varför pratade du inte om Österleden? Du nämnde aldrig någonting om den över huvud taget. Allt det andra håller jag med dig om. Det är väl bra med en infrastruktur som fungerar, men en bärande faktor i detta är ju Österleden. Den var en mycket bärande del av Dennisöverenskommelsen, och den ska ligga på tur efter Förbifart Stockholm. Därför undrar jag hur det går med projekteringen av Österleden. Vad händer? På vilket sätt driver du på att det sker någonting?

Anförande nr 38

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande! Det finns en ordning för infrastrukturfrågorna i vår region och vårt län. Den bygger på den överenskommelse som finns i Stockholmsberedningens stora arbete. Där är vi överens mellan partierna om vilken prioriteringsordning som ska till i de stora infrastruktursatsningarna. Där finns en östlig förbindelse. Vägverket region Stockholm har påbörjat ett arbete med en förstudie. Det ligger oerhört långt fram i tiden. Det finns ingen anledning att gå in och börja diskutera att tidigarelägga den.

Som jag sade innan tror jag att det är oerhört viktigt att vi håller i. Förbifarten är inte den enda infrastruktursatsningen vi behöver. Men det är alltså 20 miljarder kronor som vi diskuterar. Ska den bli verklighet är det nog viktigt att vi slutför de diskussionerna och är eniga i de debatterna innan vi lyfter in nya stora projekt som kanske försvårar att vi kommer i hamn med de tidigare projekten. Då är det som sagt också fråga om hamnprojekt och spårprojekt. Vi har Citybanan och vi har flera andra stora vägprojekt också. Vi får väl se tiden an. Men för mig är det viktigt att vi kommer till skott i våra påbörjade infrastruktursatsningar.

Anförande nr 39

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Faktum kvarstår, det sårbara i Stockholm är just hur vi tar oss från norr till söder. Det är detta som är det stora problemet. Olyckan med Essingebron bevisar just att det är detta som är problemet.

Är det inte så, Leif Rönngren, att Socialdemokraterna i själva verket försöker smita ut ur Stockholmsberedningens överenskommelse därför att ni inte är överens i ert parti? Är det inte så det är? Ni vill inte ha Österleden utan känner att ni baxades in i detta. Vi är några partier här som tycker att det vore en mycket bra lösning. Framför allt skulle det lösa Stockholms trafikproblem, vilka börjar bli helt akuta.

Anförande nr 40

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Nej, Socialdemokraterna håller inte på att smita ifrån den överenskommelse som finns i Stockholmsberedningen. Vi försöker med all kraft att leva upp till den. Då kan man säga att det finns mycket att önska utifrån de år vi har bakom oss där det inte har hänt speciellt mycket i de olika delarna när det gäller Stockholmsberedningens prioriteringar eller de stora infrastruktursatsningarna. Just nu rullar de flesta av dem. Jag tror att det är oerhört viktigt, både för vår stad och för vår region, att vi håller i och att vi vågar köra de här projekten ett och ett och inte lyfter in nya frågor hela tiden. Det är väldigt enkelt att göra det.

Sedan när det gäller framkomligheten och säkerheten visar det som hände i fredags med all tydlighet att det statliga vägnätet i Stockholm är oerhört sårbart i getingmidjan över Stockholm med de här lederna. Vi får vidta många fler åtgärder än de vi har diskuterat. En sådan tycker jag också är att gå vidare med informationsbiten. Hur kan vi informera stockholmarna varje morgon på ett ännu bättre sätt än vad som görs i dag. Det är en viktig bit att kika vidare på, tror jag.

Fråga nr 3. Socialpsykiatrin

Anförande nr 41

D é s i r é e P e t h r u s E n g s t r ö m (kd): Ordförande! Min fråga gäller socialpsykiatrin. I Bromma stadsdel har vi just nu dialogmöten om budgeten. Vi lyssnar in brukarorganisationernas och medborgarnas synpunkter på budgeten. Inom socialpsykiatrin finns det många dagverksamheter, och frågan är nu hur det kommer att gå för dem när de inte får någon pris- och lönekomensation. Som det ser ut nu i Bromma kommer Västerorts Aktivitetscenter att få dra ned på personal eftersom man inte får någon pris- och lönekomensation.

Det står väldigt många fina ord i budgeten om satsningar på funktionshindrade och utsatta människor. Då undrar jag bara: Hur kan den här neddragningen vara en satsning på den här utsatta gruppen?

Anförande nr 42

Borgarrådet O l o f s s o n (v): I den budget som majoriteten har lagt fram nu finns det ingen pris- och lönekomensation. Det är helt riktigt. Det finns det inte inom några av våra verksamheter. Jag tror inte att staden över huvud taget har lagt fram förslag om en sådan på många år. Det gjorde inte ni heller under er tid så det är kanske ett något förlegat sätt att utforma en budget.

Däremot lägger man naturligtvis i er stadsdel pengarna där man har behov av att ha en bra, fungerande verksamhet. I många fall, i många stadsdelar, jag kan inte svara på exakt hur det ser ut i Bromma, har man också gjort överenskommelser där man har fått del av de statliga pengarna inom psykiatrin. I många stadsdelar har man gjort det för att utveckla sitt arbete och sin verksamhet och därför gå ljusare tider till mötes just inom psykiatrin och socialpsykiatrin. Men jag kan inte svara exakt på hur ni har gjort i er stadsdel. Självklart kan de resursfördelningssystem som vi har antagit här i Stadshuset i sig ha påverkat verksamheten i Bromma. Det är svårt för mig att avgöra så här utan att ha alla siffror för handen.

Anförande nr 43

D é s i r é e P e t h r u s E n g s t r ö m (kd): Ordförande! Som jag har uppfattat det kan vi inte använda Miltonpengarna direkt i den vanliga verksamheten. Dem kan vi inte lägga direkt på dagverksamheten på Västerorts Aktivitetscenter.

Sedan är det mycket riktigt som borgarrådet säger att resursfördelningssystemet har slagit ganska hårt ute i Bromma. Det innebär att många utsatta grupper, som det finns i vår stadsdel också, faktiskt kommer att få en försämrad vård och omsorg under det kommande året. Jag känner stor oro eftersom jag inte ser att det inom socialpsykiatrin görs några större satsningar från majoriteten. Jag undrar bara hur det går med stadsdelsarresten. Hur går det med satsningen på socialpsykiatrin? Och vad är det ni kan göra från majoriteten för att visa att vi nu måste satsa även på de handikappade i staden?

Anförande nr 44

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Du har helt rätt. Miltonpengarna kan inte användas till den verksamhet man har. Däremot gör Miltonpengarna att man faktiskt kan frigöra resurser för att satsa också på den verksamhet man har, för man får ett tillskott. Så har man jobbat i många stadsdelar. Det har jag sett många goda exempel på. Just därför är jag kanske inte lika orolig som du. Jag ser att arbetet går framåt. Det är ändå ganska mycket pengar som man i staden har fått ta del av genom Miltonpengarna. Ett förändrat arbetssätt, ett annat sätt att jobba med vissa delar frigör också medel till andra verksamheter som man har löpande. Jag är inte så orolig som du över den delen. Det tror jag att man kommer att klara ganska bra.

Sedan är det självklart så att den individuella bedömningen kvarstår. Det gör den ju även i Bromma stadsdel, även om resursfördelningssystemen just i den här delen kanske slår något snett just för Bromma. Jag är övertygad om att man medvetet har varit med och fattat det beslutet även i Bromma.

Anförande nr 45

D é s i r é e P e t h r u s E n g s t r ö m (kd): Jag uppfattar att medborgarna och de som behöver den här verksamheten inom socialpsykiatrin inte riktigt har förstått. De litar på de ord som sägs i budgettexter och annat. Det låter väldigt bra att man ska satsa på handikappade och funktionshindrade. Men när det kommer till kritan finns det inga särskilda medel. Vi i Bromma har så många barn att får vi mycket extra pengar kommer vi naturligtvis att behöva lägga alla de pengarna på barnomsorgen. Vi kommer inte att ha några stora resurser att kunna lägga över från det till socialpsykiatrin. Jag tycker att socialpsykiatrin går en mycket orolig tid till mötes under det kommande budgetåret.

Anförande nr 46

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Vi kommer ungefär om en månad att ha en stor debatt om budgeten så jag tror att vi kan klara av den delen där. Men jag är inte lika orolig som Désirée Pethrus Engström, för jag är fullkomligt övertygad om att de kommer att klara av det. Tillsammans har ju stadsdelarna fått väldigt mycket pengar i den kommunala budget som vi har lagt fram. Det är uträknat efter vissa resursfördelningssystem, men det innebär också att varje stadsdel får utifrån de behov de enskilda har och hur grupperingarna ser ut. Det ser lite olika ut i staden, åldersmässigt, könsmässigt, segregerat eller inte, utbildningsnivå, inkomstnivå och så vidare. Därför kommer man att göra lite olika i stadsdelarna. Jag är fullkomligt övertygad om att man också i Bromma kommer att klara av att hantera den ordinarie verksamheten även inom socialpsykiatrin.

Fråga nr 4. Operation Kvinnofrid

Anförande nr 47

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Herr ordförande! Nästan dagligen läser vi i tidningarna om det alltmer ökande våldet mot kvinnor. Det är ju en larmsignal för oss allihop. Stockholms stad har genom borgarrådet Olofsson och mig själv varit med i den av landshövdingen ledda styrgruppen för Operation Kvinnofrid. Den har tyvärr tydligen upphört att existera. Den har inte sammankallats på ett och ett halvt à två år nu.

Därför är min fråga till borgarrådet, med tanke på den situation vi har: Vad har borgarrådet tagit för initiativ för att få landshövdingen att återigen sammankalla styrgruppen för Operation Kvinnofrid så att vi kan fortsätta det viktiga arbetet för ett minskat våld mot stadens kvinnor?

Anförande nr 48

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Många, och ett möte kommer att gå av stapeln om en månad.

Anförande nr 49

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Det var ett överväldigande svar från borgarrådet att det är många. Vi har inte riktigt märkt det. Men det skulle ha varit intressant om borgarrådet, som ändå hade en viss tidsutdräkt att prata här, kanske utvidgat sin berättelse för oss andra som ingår i styrgruppen men som ännu inte har fått vetskap om att landshövdingen till syvende och sist ändå tycks vilja kalla denna styrgrupp till ett möte. Det kom som en blix från klar himmel för mig. Borgarrådet kanske kan berätta vad som har hänt.

Anförande nr 50

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag tror att man ska komma ihåg att vi även i Stockholms stad själva har någonting som heter Operation kvinnofrid, där vi har fortsatt att oförtrutet jobba aktivt både med utbildningar och med seminarier. Vi har också startat ett samarbete med olika nätverk, både inom Sverige och med andra delar av Europa.

Jag har också så sent som i dag pratat med citypolisen om deras satsning under helgen just på den delen för att se hur man kan samarbeta och vad man kan göra med detta.

På frågorna om landshövdingen kan jag svara: Ja, jag har naturligtvis pratat med honom flera gånger. Ja, det har varit ett möte med mig, ansvarigt landstingsråd och även länspolismästaren eftersom det visade sig att det inte heller fanns några riktiga avtal mellan de olika myndigheterna. Och det kommer att hållas ett möte om en månad ungefär.

Anförande nr 51

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Herr ordförande! Jag riktade ingen kritik mot borgarrådet för hur vi i Stockholms stad på ett seriöst sätt hanterar detta, även om jag konstaterar att utvecklingen tyvärr är negativ trots våra gemensamma ambitioner. Det var ingen kritik av Stockholms stads hanterande.

Jag hör också av borgarrådets svar att borgarrådet precis som jag är lite frustrerad över att landshövdingen, som faktiskt har ett övergripande se till att hela regionen arbetar med de här frågorna, kanske ändå kommer att kalla oss till ett möte efter så pass lång tid. Nu har det ändå tagit skruv. Det tycker jag är intressant, därför att jag tycker att vi har förlorat väldigt mycket tid då vi kunnat gå ut kraftfullt för att informera kvinnor som blir slagna, misshandlade eller utsatta för våldtäkter och även informera män som betar sig mot kvinnorna om vikten av att vi har ett fungerande arbete i den här regionen. Jag hörde kritiken från borgarrådet.

Fråga nr 5. Tryggheten för äldre som behöver ny bostad

Anförande nr 52

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige och borgarrådet Olofsson! Natten till den 6 juni väcktes Gun, 94 år, och Gustav, 96 år, och fick hals

över huvud utrymma sin lägenhet på Högbergsgatan. Det var en läckande vattenledning som förstörde hela lägenheten. Enligt värden skulle det ta ett halvår att renovera den här lägenheten. De hade ingenstans att bo och de ansökte om ett äldreboende. De var ändå ganska gamla. Men då fick de blankt nej från staden. Kommunen beslutade att Gun och Gustav skulle vårdas i sitt eget boende, ett boende som inte fanns längre.

Nu undrar jag: Tycker du att det är ett bra sätt som två av stadens äldre invånare har behandlats på i det här fallet?

Anförande nr 53

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Det är en ganska hypotetisk fråga där det är rätt omöjligt för mig att känna till det enskilda fallet. Det gör naturligtvis att svaret också blir ganska hypotetiskt. Jag kan inte säga att man bara på grund av en ålder är gammal. Jag känner många som är över 90 år och som är i utmärkt fysisk och psykisk kondition och mycket väl skulle klara det här. Jag vet inte hur vattenläckan ser ut. Jag vet ingenting om bostaden. Det är naturligtvis omöjligt för mig att svara på en sådan hypotetisk fråga.

Anförande nr 54

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Margareta Olofsson! Jag kan erbjuda dig att läsa Veteranposten där det finns en artikel som handlar just om de här två personerna. Vad det handlar om är att det tar sex månader att renovera lägenheten. Direkt ansökte de om ett äldreboende och om hjälp. De säger nu att tryggheten är en chimär. De är tvungna att flytta fem gånger under den här tiden. Det är jobbigt för vem som helst att flytta fem gånger, men det är så klart ännu jobbigare om man är 94 och 96 år och inte kan vara kvar i sin bostad. Man kan ju fundera på om en barnfamilj som utsatts för samma sak hade blivit behandlad på det här sättet. Det tvivlar jag faktiskt på. Och tur är väl kanske det att inte alla blir behandlade på det här sättet.

De tillhör Katarina-Sofia stadsdelsnämnd, och där säger man att äldreomsorg kan man bara få om man har ett omvårdnadsbehov. Men frågan är om de inte har ett omvårdnadsbehov. De upplevde i alla fall det själva i det här läget. Och de är mycket skrämda av hur kommunen har behandlat dem. Min fråga är fortfarande: Tycker du att man ska behandla dem på det här sättet?

Anförande nr 55

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag tycker naturligtvis inte att någon människa ska behandlas så om man absolut inte kan bo kvar i sin bostad. Om det skett sådana saker som man själv inte rår för, eller sådant som man själv rår för, ska man inte behöva flytta runt utan man ska självklart kunna få en ersättningsbostad under den tid som lägenheten repareras. Det tycker jag är rimligt.

Precis som Ann-Katrin Åslund själv säger önskar man att ingen ska utsättas för det. Självklart är det så att inte de heller skulle ha behövt utsättas för det. Jag ska med glädje läsa artikeln sedan för att se vad som har hänt och varför de inte har fått det stöd, den hjälp och den trygghet som de behöver. Jag vet ju inte vad de hade för hjälp

innan heller. Men det är klart att man i sådant fall måste ta tag i sådana frågor och även prata med den stadsdel som det berör.

Anförande nr 56

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Även om man inte har behövt hjälp innan kan man faktiskt behöva det när man hamnar i en sådan här situation. Det som är särskilt allvarligt, och som de också säger själva, är att de tycker att det är skrämmande hur de har blivit behandlade, inte minst mot bakgrund av samhällets starka signaler om att de äldre ska bo kvar hemma. Ska man våga bo kvar hemma är ju grundbulten att man verkligen vet och känner trygghet i att den dag man behöver hjälp ska man få den. Då kanske man kan tordas vara hemma längre. Det är väl någonting som vi borde sträva mot allihop.

Då undrar jag fortfarande: Tror du att en barnfamilj skulle ha blivit behandlad på samma sätt?

Anförande nr 57

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Som svar på din sista fråga, Ann-Katrin Åslund, är jag tyvärr nödsakad att svara ja. Jag tror tyvärr att det även har hänt alla möjliga. Jag vet att det har hänt barnfamiljer som har flyttat runt också. Jag vet att det händer många olika saker bland våra boenden, oavsett vilken värd det handlar om också. Jag tror tyvärr att det kan vara så.

Men för den delen tycker jag inte att det är acceptabelt, oavsett om det är en barnfamilj, om det är två äldre personer eller vem det än är. Det som är önskvärt är naturligtvis att hyresvärden, fastighetsägaren, ska vara behjälplig att hitta en bostad som de kan bo i under det halvår som bostaden repareras. Det är det rimliga, och det är det kravet man ställer i normalfallet. Är det så att man som äldre person känner sig otrygg måste man också göra den bedömningen och se om de har rätt till den hjälpen. Även du brukar ju prata om att biståndsbedömningen är den rättighet, det skydd och den trygghet som man har även som äldre.

Fråga nr 6. Sammanhållningen i regionen kring infrastrukturinvesteringar

Anförande nr 58

C e c i l i a B r i n c k (m): Herr ordförande! Borgarrådet talade förut i dag och har gjort det tidigare i den här talarstolen om vikten av sammanhållning i regionen när det gäller infrastrukturinvesteringar – jag håller med ordföranden om att det är ett oerhört klumpigt ord, men jag kom i hastigheten inte på något annat så vi kallar det infrastrukturinvesteringar – och vikten av att kommunerna i regionen förhandlar och enas. Då undrar jag: På vilket sätt underlättas denna enighet av att ni driver igenom biltullarna?

Anförande nr 59

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag står fast vid det jag sade tidigare. Jag tror att det är oerhört viktigt att man är enig i regionen utifrån Stockholmsberedningens prioriteringsordning om vi ska få någonting gjort, inte bara i vår stad utan också i regionen, ja, i hela Mälardalen återigen.

Det finns mycket man kan säga om, inte biltullar som Cecilia Brinck säger utan försöket med trängselskatt. Jag tillhör dem som tror oerhört mycket på det här försöket och att erfarenheterna förhoppningsvis ska bli goda.

Sedan finns det en fråga till kopplad till försöket med trängselskatt. Det är de medel som frigörs och som ska gå tillbaka till regionen. Om vi ska få någonting gjort tror jag att vi i förlängningen när vi diskuterar de stora infrastruktursatsningarna också måste prata om finansieringsfrågorna. Det ser jag som en oerhört viktig och central del för kommande debatter, inte bara i den här salen utan också i samtal mellan inte minst Vägverket och kommunerna runtomkring oss och även privata intressen, företag och näringsliv, om vi ska få till stånd alla dessa stora infrastruktursatsningar, för det är inga små pengar vi pratar om. Då tror jag att det är viktigt att fortsätta och diskutera även den del som rör det försök som kommer att sätta i gång den 3 januari.

Anförande nr 60

C e c i l i a B r i n c k (m): Herr ordförande! Att borgarrådet tror på försöket med biltullar vet jag. Att majoriteten tänker genomföra det har vi förstått. Det var inte heller det min fråga handlade om utan den fråga jag ställde, som jag inte fick något svar på, var hur den önskvärda enigheten i regionen – jag håller nämligen fullständigt med borgarrådet om att detta är ohyggligt viktigt – underlättas av att majoriteten i Stockholm driver igenom biltullar mot de flesta länskommunernas uttryckliga vilja.

Anförande nr 61

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande! Det är ju stadsfullmäktige som har rådighet att besluta över sina egna frågeställningar. Därav det försök som vi kommer att genomföra inom ramen för det som är beslutat i riksdagen. Det är ju en lagstiftning vi har att ta hänsyn till.

Sedan tror jag att det ändå, oaktat Cecilia Brincks insinuation om regionerna och sammanhållningen, är viktigt att fortsätta debattera finansieringsfrågorna, även med bäring på avgifter, skatter och annat.

Jag var på ett samrådsmöte när det gäller Förbifarten, där flera av kommunerna tog upp just den frågeställningen, bland annat Lidingö stad som lyfte fram avgifterna och möjligtvis hade synpunkter på att det kanske var lite svårare att debattera det just nu eftersom Stockholm är på väg in i ett försök när det gäller trängselskatterna. Men även den representanten lyfte fram frågan därför att den är så viktig. Det krävs inte bara handlingskraft och politisk enighet. Det krävs också finansiering. Ska vi få det tror jag att det är viktigt att fortsätta den debatten tillsammans med länskommunerna.

Anförande nr 62

C e c i l i a B r i n c k (m): Vad det handlar om här är enighet men på Stockholms villkor eller rättare sagt enighet men på den för tillfället rådande majoriteten i Stockholms stadsfullmäktiges villkor. Det förvånar mig inte särskilt mycket att det är på det sättet. Jag tyckte ändå att det var intressant att höra borgarrådet säga det ytterligare en gång i den här salen.

Jag vill också påpeka att det inte handlar om insinuationer. Man behöver inte vara Einstein för att kunna räkna ut att om Stockholm driver igenom ett trängselskatteförslag om vilket länskommunerna har uttalat sig rätt tydligt och i de flesta fall mycket negativt är det väl fullständigt självklart att det kommer att påverka deras samarbetsvilja när det gäller andra infrastrukturfrågor.

Anförande nr 63

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Det här kan man givetvis också diskutera och debattera under många timmar. Jag skulle vilja påstå att förutsättningarna är bättre än någonsin att leva upp till Stockholmsberedningens överenskommelser utifrån att vi i dagsläget har ett mycket bättre klimat när det gäller samverkan och samarbete i vår region, i länet och även i Mälardalen än vad som har funnits på många år. En orsak till det är självklart att vi också tar ansvar för våra beslut och är beredda att ha en dialog.

Sedan tror jag att alla i vårt län, oberoende av partifärg, har insett att vi inte tjänar någonting i Stockholms stad eller för våra medborgares skull på att tjafsa och hela tiden hitta nya trätomål. Det handlar om att lösa problem. Det ser jag fram emot att göra även framdeles.

Fråga nr 7. Arenafrågan

Anförande nr 64

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Det är ju så många tidningsuppgifter i den här frågan men det har inte direkt varit särskilt mycket information till gruppledarna, och jag undrar vad som händer nu när Fotbollförbundet har sagt att man vill bygga en nationalarena på sin egen mark i Råsunda för ungefär 60 000 besökare. Hur påverkar det planerna för en eventuell arena vid Globen?

Anförande nr 65

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Det är ju vi här i den här församlingen som ska fatta beslut om vad vi ska bygga i Globenområdet. Det som händer nu är att ärendet både med det ursprungliga förslaget och med ett mindre förslag till en arena med en publikkapacitet på 25 000 personer är ute på remiss. Remissvaren återkommer till detta hus den 25. Då hoppas jag att vi i den här församlingen ska kunna fatta beslut i riktigt stor enighet, för det här är ett projekt som är kostsamt men som också kommer att betyda oerhört mycket för det framtida Stockholm.

Anförande nr 66

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Men det är ju intressant att veta vad det är man ska vara enig om. Eftersom det inte förekommer några som helst diskussioner i frågan vet vi faktiskt inte vad Socialdemokraterna vill. Det har gått flera år sedan det här mastodontprojektet presenterades i medierna. Sedan har det plötsligt poppat upp ett alternativt förslag som egentligen är det förslag som fanns redan från början och som har gått i stå.

Jag vill fortfarande veta hur idrottsborgarrådet ser på det faktum att Fotbollförbundet nu har bestämt sig för en jättearena i Råsunda. Hur ska vi i Stockholm tolka det? Det måste ändå gå att få veta lite hur man tänker hos Socialdemokraterna.

Anförande nr 67

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Jag vill nog inte hålla med om att det plötsligt har poppat upp en till arena i Råsunda. Det var snarare så att när vi presenterade förslaget om en multifunktionsarena i Globenområdet blev det inflation på arenaförslag i staden, både vad det gäller den ute i Kista-Akalla och Råsundaförslaget. Därefter har man från Fotbollförbundet förtydligat att man tyckt att Råsunda var en viktig arena för fotbollen i Sverige.

För min del är jag helt övertygad om att den här staden för besöksnäringens och evenemangens skull, för att vara en attraktiv besöksstad måste ha en stor multifunktionsarena. För mig är detta det viktigaste. Jag tycker också att vi måste fortsätta våra samtal med Fotbollförbundet, och självklart ska vi också ha samtal mellan de olika partierna i det här huset. Nu väntar vi på vad man säger ute i stadsdelar och förvaltningar.

Anförande nr 68

Borgarrådet E d h o l m (fp): Den här frågan kommer ju inte att avgöras av några stadsdelsnämnder. Den här frågan måste avgöras i den här salen. Ska det bli något avgörande i frågan måste det ske samtal. Hittills har all information gått vi medierna. Jag tror inte att det är ett bra sätt om man vill ha utveckling.

Dessutom har ni varit långsamma i den här hanteringen. Först verkade det så otroligt handlingskraftigt att föreslå den här jättearenan men sedan har det hela gått i stå. Det är klart att de som tycker att det är viktigt med en bra, fungerande fotbollsarena i Globenområdet har fått vänta väldigt länge. Just nu behövs det besked i frågan.

Jag tycker fortfarande att det är intressant att veta hur borgarrådet Börjeson ser på det faktum att Fotbollförbundet har valt en annan arena för de här 60 000 besökarna.

Anförande nr 69

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag håller med dig, Lotta, om att våra fotbollsföreningar har fått vänta länge på beskedet om vad för slags arena som ska byggas i staden. Som jag ser det är det faktiskt inte möjligt för oss som stad att bygga var sin arena till de olika fotbollsklubbarna utan det handlar alltså om att se det här i ett framtidsperspektiv så att vi får den arena som vi behöver.

I det sammanhanget tycker jag faktiskt också att det självklart är i den här salen som vi ska fatta beslutet. Men det är också viktigt att den stadsdel där till exempel en stor arena kan tänkas ligga får lämna synpunkter på arenaförslaget. Men sammanfattningsvis är det för mig viktigast att vi får en riktigt stor multifunktionsarena i Stockholm.

Fråga nr 8. Motocross i Järva

Anförande nr 70

A n n a S t a r b r i n k (fp): Förra veckan blev det en dödsstöt mot motocrossen i Järva när majoriteten i miljö- och hälsoskyddsnämnden sade nej till vårt förslag att förlänga deras tillstånd. Nu ska majoriteten i stället skicka ut tjänstemännen i buskarna i Järva för att spana och se om det är några motorintresserade ungdomar som okynnesidrottar där. Om de gör det ska man se till att det blir en åtalsanmälan. Tjänstemännen ska alltså "säkra bevis", för att citera förvaltningen själv.

Jag skulle vilja höra hur idrottsborgarrådet ser på den här dödsstöten. Är du nöjd med det beslutet? Om du inte är det, hur ser planen ut för att få i gång den här viktiga verksamheten igen och hjälpa Järva motocross att komma i gång med verksamheten?

Anförande nr 71

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Järva motorklubb bedriver en mycket bra verksamhet i Järvaområdet. Man har medlemmar där från Stockholm, Järfälla, Huddinge och flera andra kommuner. Det är en bra verksamhet som bedrivs.

Denna motorklubb har i 30 års tid haft bekymmer med sin lokalisering i området. I 30 år har man fått strida för sin verksamhet i Järva. Man har också vid flera tillfällen gett idrottsförvaltningen, dåvarande gatu- och fastighetskontoret och motorklubben själv i uppgift att försöka hitta alternativ. Det som händer nu, när man har fått beslutet från miljö- och hälsoskyddsnämnden att man inte kan fortsätta verksamheten i det här området, är att det finns ett alternativ. Det alternativet diskuteras nu av motorklubben i Järva och motorklubben i Arlanda, som är det alternativ som finns. De förhandlingarna pågår. Jag hoppas verkligen att detta kan bli en fullgod lösning för motorsporten i Stockholm, för vi har stora problem med sporter som motor, skytte och andra sporter som låter mycket.

Anförande nr 72

A n n a S t a r b r i n k (fp): Jag tolkar det som att borgarrådet kanske inte är helt nöjd med det beslut som fattades i miljönämnden, att de inte ska få fortsätta i Järva. Som du säger har det varit många år av kamp för den förening som driver verksamheten för att hitta en bra lösning. Nu har man ju en bra plats att vara på som inte, vad jag förstår, stör särskilt många människor. Det är i alla fall, som jag känner till, inga människor som har hört av sig i den frågan och klagat på att det låter mycket. Det är ju det som är bekymret med den här verksamheten. Det är svårt att hitta en annan plats.

Om man nu har idéer och försöker hitta en lösning, vore det inte bra att hitta den lösningen först innan man sparkar ut klubben från den plats den är på nu? Jag vill höra din synpunkt på det och hur vi ska lösa det här. Det finns ingen konkret, färdig lösning vad jag förstår.

Anförande nr 73

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Du har rätt i det. Jag är alltid väldigt bekymrad när bra barn- och ungdomsverksamheter, som det här också handlar om, är i fara. Därför har det varit väldigt viktigt för oss att arbeta väldigt hårt på att försöka hitta ett alternativ för den här motorklubben. Vi har gjort mängder av försök. Vi har haft massor med kontakter med våra grannkommuner, och alla säger nej.

Nu har vi kanske en lösning. Jag hoppas att vi från Stockholms stad och idrottsförvaltningen också ska kunna hjälpa till så mycket det någonsin går för att detta ska bli ett bra alternativ för de barn och ungdomar som i dag har sin verksamhet i Järva motorklubb.

Anförande nr 74

A n n a S t a r b r i n k (fp): Jag förstår fortfarande inte riktigt. Diskuterar ni inte med varandra i majoriteten eller ens i ditt eget parti innan ni fattar beslutet? Om du är bekymrad och inte tycker att det där var så lyckat är det ju tråkigt att dina partikamrater röstade igenom det.

Sedan finns det kanske en möjlig lösning som ni verkligen ska kämpa för att den blir bra. Det gläder säkert många om ni lyckas. Det önskar jag väl att ni gör. Men vore det inte bra om klubben fick vara kvar tills den lösningen finns. Risken finns att det inte blir någon lösning. I sådana fall är väl den här idrotten i Järva död. Stämmer inte det?

Anförande nr 75

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Jag kan försäkra dig att mina kamrater i miljö- och hälsoskyddsnämnden är lika bekymrade som jag. Vi kommer nu att göra vad vi kan för att alternativet ska fungera. Jag är ganska säker på att inga motorintresserade barn och unga som i dag är aktiva i Järva motorklubb ska behöva vara utan tillhörighet när det gäller den här verksamheten.

*§ 14 Biologisk utveckling av Stockholm**Rapport från miljö- och hälsoskyddsnämnden (utl. 2005:160)*

Anförande nr 76

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Ordförande, fullmäktige! Ni har fått en rapport om projektet Biologisk utveckling av Stockholm, som faktiskt initierades i budgeten för 1999. Det har varit ett brett upplagt projekt. Man har tittat på väldigt många naturtyper i Stockholm. Jag uppmanar er att läsa rapporten, för det är en väldigt intressant rapport om hur man kan arbeta med den biologiska utvecklingen i Stockholm.

Det har varit ett samarbete mellan miljöförvaltningen och gatu- och fastighetsförvaltningen, stadsbyggnadskontoret och olika stadsdelsförvaltningar.

Det har gått en ganska lång tid sedan den kom, och den används redan i arbetet med planering och utveckling ute i de olika stadsdelarna och i andra verksamheter. Det som är viktigt nu är att varje stadsdel inför nästa budget kommer att ha mycket större ansvar för sitt eget arbete med parkskötsel och investeringar. Då kommer den här skriften att ha ännu större betydelse. Man kan få ta del av erfarenheter av bland annat skötsel av naturområden och parkmark och även planering för beslutsfattande i de delarna.

Tillvägagångssättet för att nå målen i ett antal olika delar kan man hitta under olika rubriker, bland annat: Restaurera och skapa fysiska insatser. Där kan man se exempel på sådana fysiska insatser som Igelbäckens våtmarker eller Kvarnbäcken i Sickla, specialanpassad skötsel. Det är olika typer av skötselprogram. Det är väldigt viktigt när man delegerar skötseln till stadsdelarna att man också får exempel på det. Det är ganska många som egentligen inte vet hur man ska sköta olika naturtyper.

Den tredje delen handlar om att skydda olika former av områdesskydd, öka kunskaperna genom bland annat utbildning och uppmuntra och belöna ideella insatser. Det jag tycker är särskilt viktigt är att man kan arbeta tillsammans, inte bara mellan förvaltningar utan också med ideella organisationer och medborgare, med skötseln av naturområden. Det för människor närmare de naturnära områdena.

Med det uppmanar jag som sagt alla att ta del av denna intressanta skrift och gärna sprida den till många andra.

Anförande nr 77

H a r d y H e d m a n (kd): Ordförande, fullmäktige! Det är en väldigt intressant rapport, men samtidigt pågår i Stockholm ett arbete med moderna unga arkitekter som förklarar hur man ska bygga ett Stockholm som blir mer integrerat. Då kommer vi till en motsatsställning med en del av målen i den här rapporten. Färgfabriken kommer att ha en mycket intressant överläggning om detta, där man visar att också människan är en art som behöver utbredningsvägar, inte bara djuren.

Jag skulle uppmana miljöborgarrådet att besöka Färgfabriken. De har förslag till hur man kan öka bebyggelsen mellan bostadsområden och gröna områden utan att förstöra den biologiska mångfalden. Vi får inte gå till överdrift med gröna områden så att människan inte har någonstans att ta vägen och kan utbreda sig och få kontakter. Det är alltför många ställen där det är segregation på grund av de områden som omger miljonprogramsområdena.

Anförande nr 78

S t e l l a n F H a m r i n (v): Jag vill liksom Viviann uppmana alla att läsa rapporten, för den är intressant, och också besöka Färgfabriken som också ger intressanta aspekter på detta.

Men det är uppenbart att stockholmarna trivs med sin kollektivtrafik, trots vissa brister. Stockholmarna utnyttjar verkligen de parker och grönområden som finns, och de vill ha mer av det. Det tänker Vänsterpartiet jobba vidare med, liksom med skötseln av de allmänna utrymmen som finns. Där finns mer att göra, och det tänker vi jobba för.

Allra intressantast och anledningen till att jag begärde ordet är den sorteringshysteri som brutit ut bland stockholmarna enligt rapporten. Det tycker vi är väldigt glädjande, och vi tänker försöka ytterligare förstärka den.

Anförande nr 79

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Jag ska något kommentera Hardy Hedmans inlägg om de unga arkitekterna och deras syn. Det finns flera olika skolor när det gäller arkitekturen i Stockholm. Flera av dem handlar kanske inte så mycket om hälsan som det handlar om det trevliga livet i en storstad. Men de två sakerna måste kunna kombineras.

Det gröna är inte bara någonting som ett antal naturskyddsintresserade håller på med, utan det är någonting som vi har behov av alla. Det ger hälsa, det ger också möjligheter till rekreation, det är vila. Det är jätteviktigt att ha kvar de gröna kilarna. Därmed inte sagt att vi inte kan bygga mer i Stockholm än vi har gjort redan, men vi ska först och främst tänka på att behålla de sammanhängande grönområden som vi har kvar och bygga där det redan är exploaterat.

Jag tycker inte att det finns någon motsättning, jag vill i alla fall inte se det som en motsättning. Enligt programmet för ekologisk utveckling är det inte någon motsatsställning till att man bygger Stockholm. Det är i stället så att genom att kombinera de här två delarna kommer man att få en stad som kommer att vara attraktiv för väldigt många människor, som kommer att vara hälsosam och som kommer att hålla in i framtiden. Det är det som är meningen – vi ska få en hållbar storstad.

Anförande nr 80

H a r d y H e d m a n (kd): Ordförande, fullmäktige! Det måste bli en hållbar storstad också för människor. Miljöförvaltningen vänder sig i en intressant enkät till olika stadsdelar där man frågar: Anser du att du har tillräckligt med grönområden i

din stadsdel? I en stadsdel där det inte var så många som svarade, Tensta, sade folk: Vi har inte tillräckligt med grönområden i vår stadsdel. De har ett jättegrönområde på ena sidan och ett jättestort grönområde på andra sidan, men folk uppfattar inte det som sitt grönområde. De uppfattar det som avgränsningen till villaområdet på ena sidan och avgränsningen till det nya området i Kista på andra sidan. Invånarna i Tensta har i folkmun döpt det grönområde som är mellan dem och villaområdet till Gazaremsan. Det visar att de inte har förstått hur viktigt det där grönområdet är och att de inte uppfattat det som något som hjälper dem att få kontakt med andra människor. Jag tror att det är farligt om vi enbart ser på den gröna miljön. Vi måste också se på den mänskliga miljön.

Anförande nr 81

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Jag ser över huvud taget inte någon motsättning i det här. Det som avskärmar människorna i Tensta är E 18, en stor motorväg. När vi pratar om ekodukter för fyrfota djur eller andra djur som ska ta sig över sådana barriärer måste vi också se till att människor kan komma dit, naturligtvis. Det vore bra om vi kunde gräva ned E 18. Då skulle det kännas som ett mer integrerat område. Men vi kommer att göra något för att det ska kunna kännas som ett integrerat område. Snart kommer vi att få på bordet ärendet om Järva friluftsområde. Då tror jag att engagemanget kommer att öka bland människorna i Tensta.

Jag kan inte se att grönområden på något sätt kan vara skiljande, tvärtom tror jag att de integrerar människor i stället. Har man en stor motorväg mitt framför sig är det självklart att det är särskiljande.

Anförande nr 82

H a r d y H e d m a n (kd): Alla de stora miljonprogramsområdena, vare sig de ligger i Göteborg eller Stockholm eller Jönköpings kommun, är omgivna av grönområden, och invånarna uppfattar dem alltid som avgränsningar till andra villaområden och annat i närheten.

§ 16 Uppföljning av insatser inom hemtjänst, ledsagning och avlösning i Stockholms stad (utl. 2005:180)

Anförande nr 83

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Under den här mandatperioden har många förbättringar gjorts av kvalitetsuppföljningen inom äldreomsorgen. Uppföljningen fyller en väldigt viktig funktion när det gäller att skaffa sig kunskaper om hur verksamheten bedrivs, om den är av god kvalitet och om våra äldre har det bra.

Det här förslaget är ett förslag till modell för uppföljning av insatser inom hemtjänst, avlösning och ledsagning. I ärendet ligger också ett uppdrag att en liknande modell ska utarbetas för vård- och omsorgsboenden. Även denna modell kommer att gälla från början av 2006.

Uppföljningen av äldreomsorgens olika verksamheter sker på flera olika plan, dels rent generellt ur brukarperspektiv med stadsövergripande brukarundersökningar vart fjärde år där resultatet ska gå att bryta ned på varje enhet, dels utförarnas egna uppföljningar, där Socialstyrelsens allmänna råd ska vara vägledande. Ett gemensamt frågeformulär utarbetas för att stadsdelarna ska kunna granska samtliga hemtjänstenheter varje år. Biståndshandläggarna följer upp hur det fungerar för enskilda personer som har fått beslut, och där finns det inga centrala riktlinjer utan det är upp till varje stadsdelsnämnd att utforma dessa. Nya nyckeltal har utarbetats för att på ett bättre sätt följa upp kvaliteten och möjliggöra jämförelser mellan stadsdelarna.

Sedan ska informationen sammanställas för att det ska vara möjligt att på stadens hemsida uppdatera med aktuell information om varje enhet. Då blir det möjligt för biståndshandläggarna att ge bra information för dem som ska välja hemtjänst och också för de enskilda medborgarna i Stockholms stad.

En viktig del av kvalitetssäkringen av en verksamhet är att dokumentationen sköts, både hälso- och sjukvården och den sociala dokumentationen. Inom hälso- och sjukvården har krav på noggrann dokumentation funnits länge, men krav på dokumentation inom socialtjänstlagen har skärpts sedan 1998. För tre år sedan anmärkte revisorerna på dokumentationen och IT-stödet till äldreomsorgen. Sedan dess har satsningar på IT-stöd gjorts med 128 miljoner kronor. Centrala riktlinjer för den sociala dokumentationen har utarbetats. Utbildning i social dokumentation har genomförts för 4 200 personer.

Ytterligare uppföljning av verksamheten som har funnits under relativt lång tid görs av äldreomsorgsinspektörerna, som granskar ett antal stadsdelars samtliga verksamheter varje år. Äldreombudsmannens funktion som uppföljare av enskilda ärenden är mycket viktig. Båda funktionerna gör en återkoppling till verksamheterna, och det görs en rapport som presenteras för kommunstyrelsen. MAS gör också regelbundna uppföljningar och anmäler det som inte är bra i verksamheten.

Uppföljning av vård- och omsorgsboenden har funnits sedan länge inom de så kallade SUR-uppföljningarna. Frågeformulären är ganska komplicerade och

krångliga, och de ska förenklas för att man lättare ska kunna sammanställa och också göra jämförelser mellan de olika verksamheterna.

Utöver detta gör även länsstyrelsen, där man har infört äldreomsorgsinspektörer, sina uppföljningar. Även Socialstyrelsen gör det som en del i uppföljningsarbetet utifrån statens intentioner.

Detta, herr ordförande, är ytterligare ett led i att förfinas uppföljningen så att man ska kunna utläsa mera konkreta resultat och göra jämförelser. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 84

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att yrka återremiss av det här ärendet.

Självklart behöver och ska staden ha ett system för att följa upp kvaliteten, och det ska vara för hela staden. Det har också påpekats bland annat av revisorerna. Men när det är sagt kan man säga att detta borde kunna göras mycket, mycket bättre. Det borde finnas ett system för hela äldreomsorgen, både hemtjänst och boendeformer, oavsett vem som är huvudman. Det är en stor brist att de privata utförarna inte är med i uppföljningen. Det är en stor brist att man inte har använt sig av branschrådets kunskaper och erfarenheter.

I dag står de privata utförarna för 30 procent att hemtjänsten i vår stad. Man kan inte någonstans här läsa sig till att de på något sätt skulle ha varit inblandade i den här processen. Till syvende och sist är det de äldre som det här handlar om och som behöver de här insatserna. Därför måste det vara ett större inslag av brukarundersökningar än vad som varit. Självklart måste uppföljningarna ske oftare än vart fjärde år. Det hinner hända mycket på fyra år.

Anförande nr 85

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Det lär väl inte bli någon debatt eftersom ni vill återremittera ärendet, även om det är svårbegripligt varför ni vill återremittera det. Jag vill ändå säga att uppföljningen kommer att vara vartannat år. Brukarundersökningarna kommer att ske vart fjärde år. Det är ett klart framsteg jämfört med förra mandatperioden, då man inte gjorde någon uppföljning över huvud taget.

Anförande nr 86

M o n i k a L i n d h (s): Ordförande, fullmäktige! När man begär en återremiss bör man veta vad man begär det på för grunder. Jag har förstått att det finns en del missuppfattningar med tanke på det som Ann-Katrin Åslund beskrev från talarstolen.

När det gäller de obligatoriska delarna i denna kvalitetsuppföljning är det, precis som borgarrådet Margareta Olofsson säger, att brukarundersökningar sker vart fjärde år. Men egenuppföljningen hos utförarna, oavsett vem som är huvudman, sker kontinuerligt. Uppföljningen i stadsdelarna av utförarnas verksamhet sker årligen. Uppföljning av enskilda ärenden sker kontinuerligt. Information till stockholmarna

om resultaten av uppföljningarna sker kontinuerligt. Rapport till kommunfullmäktiga ska lämnas vartannat år. Detta om detta.

Sedan kan man säga att detta är ett övergripande system. Det handlar i just det här ärendet om hemtjänst, ledsagning och avlösning. Samtidigt finns i ärendet ett uppdrag där man säger att den modell för uppföljning årligen i privata vård- och omsorgsboenden som vi har i Stockholm bör utvecklas så att den också gäller de kommunala äldreboendena och att uppföljningsformulären ska förenklas och göras tydligare så att informationen kan göras mer tillgänglig för de stockholmare som står inför ett val.

Det är alltså på två punkter som återremissyrkandet inte stämmer med ärendet.

Man menar att detta ska gälla hela äldreomsorgen. Ja, detta system i sex olika delar gäller hela äldreomsorgen, oavsett huvudman. Det är beklagligt att man vill återremittera ett ärende som handlar om kvalitetsuppföljning, särskilt när man under hela den tidigare mandatperioden inte gjorde ett skvatt för kvalitetsuppföljningen inom äldreomsorgen. Dessutom gjorde man inte brukarundersökningar under hela mandatperioden.

Anförande nr 87

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Det är märkligt att det kommer som en överraskning att vi vill återremittera det här ärendet. Det har funnits i kommunstyrelsen tidigare. Det vet man om man har orkat titta på papperen. Brukarundersökningar inom äldreomsorgen sker vart fjärde år, men tyvärr hinner det hända mycket på fyra år. I dag är det svårt att få äldreomsorg, och det hinner bli en ganska snabb omloppstakt, om man säger så, under den här perioden. Det är nya brukare som hinner komma och gå under den perioden. Därför är det ganska viktigt med brukarundersökningar. Det hinner bli ganska många skeenden.

Det har inte förekommit någon som helst dialog med de privata utförarna under den här tiden. Det är väldigt viktigt med dialog. 30 procent av hemtjänsten i dag bedrivs av privata utförare. Det är en viktig del, och en viktig del är att bevara valfriheten, som i alla fall vi är för.

Anförande nr 88

M o n i k a L i n d h (s): Det kommer inte som en överraskning, det har nyss varit i kommunstyrelsen. Men det var lika obegripligt då vad ni grundar er reservation på. Det finns en hel rad av missförstånd, som jag har försökt rätta till från talarstolen.

Det är klart att man har gjort omfattande studier av vilka erfarenheter som finns av uppföljningsarbete inom äldreomsorgen, i olika kommuner och olika företag. Man beskriver också i ärendet två sådana studier som har gjorts. Vi vet också att i de uppföljningar av utförarnas verksamhet som sker årligen i stadsdelarna har man väldigt mycket kunskap som man har förmedlat till stadsledningskontoret som har legat till grund för det här ärendet. Det är alldeles riktigt att de privata utförarna har stått för en stor del av den kunskapen också. Av det skälet finns det ingen anledning för en återremiss, men skälet till en återremiss är att ni inte vill ha ett kvalitetssystem.

Anförande nr 89

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Det vore nog konstigt om vi inte skulle vilja ha ett kvalitetssystem, det hela startades ju under den tid då Birgitta Rydell var borgarråd.

Anförande nr 90

J a r i V i s s h e d (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det är glädjande att vi har kommit fram till det beslut vi ska ta i dag om att införa en kvalitetsuppföljning av hemtjänst, ledsagning och avlösning. Äntligen, kan man väl få uttrycka.

Jag tror att kvalitetsuppföljningar är oerhört viktiga för att utveckla kvaliteten inom verksamheten och därmed ge våra äldre en bättre tillvaro. Under tiden innan man fått ett övergripande system har många stadsdelar utvecklat egna system. Det är inget ont i det. Jag tycker att det är bra att man har tagit ansvar för kvalitetsfrågorna.

En del stadsdelsnämnder har kommit väldigt långt och har en gedigen erfarenhet av att arbeta med kvalitetsuppföljningar. En del tillämpar faktiskt mer avancerade system för kvalitetsuppföljningen än det som vi nu står i begrepp att införa. Vi vet också att det skiftar en hel del mellan stadsdelsnämnderna. Det har vi sett i olika rapporter. Men ingen stadsdelsnämnd ska naturligtvis växla ned sitt kvalitetsarbete, utan det viktiga just nu är att vi får ett enhetligt system för kvalitetsuppföljning så att det blir möjligt för staden att få ett slags totalbild över kvalitetsarbetet.

Jag tycker att det är bra att det genomförs brukarundersökningar. Brukarundersökningar kan vara en bra indikator på om det fungerar eller om det inte fungerar. Jag tycker också att det är viktigt med utförarnas egen uppföljning.

Det jag skulle vilja trycka lite extra på är stadsdelsnämndernas uppföljning. I ärendet talas det en del om att man inte nödvändigtvis ska följa upp sina egna enheter. Man för en del resonemang om att man ska göra så kallade kollegiala uppföljningar. En stadsdelsnämnd ska följa upp en annan. Jag tror att det där nog kan vara bra i stället för att följa upp sin egen verksamhet.

Jag skulle vilja rekommendera en modell där man anställer en kvalitetsuppföljare, tillsätter en tjänst som kvalitetsuppföljare. Jag tror att man med det säkrar att uppföljningen blir relativt enhetlig oavsett om det sker i egen regi eller om det är privata utförare. Men framför allt tillgodogör sig kvalitetsuppföljarna väldigt mycket kunskap genom de här uppföljningarna och kan därmed fungera som ett slags kunskapsöverförare mellan olika enheter. Många enheter har gemensamma problem. Det handlar bland annat om det här med dokumentation. Kvalitetsuppföljarna kan på ett bra sätt hitta lösningar, tror jag.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 91

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Naturligtvis tycker jag att det är väldigt tråkigt att vi inte kan ta det här ärendet och se till att detta kan sjösättas ute i stadsdelarna och kan komma i gång efter årsskiftet, vilket även gäller vård och

boende, som det står väldigt tydligt i ärendet. Har man inte orkat läsa det är det bara att beklaga. Men man ska inte behöva återremittera ett ärende på den grunden som nu görs, tycker jag.

Jag begärde egentligen ordet för att kommentera detta att de privata entreprenörerna inte har varit med i processen. Då måste jag ställa den viktiga frågan: Vad är fullmäktiges uppdrag? Är det fullmäktiges uppdrag att styra verksamheten i staden, inte minst inom äldreomsorgen? Då är faktiskt kvalitetsuppföljning ett av våra styrinstrument även i en upphandlad verksamhet. Det är faktiskt detta det handlar om i många stycken. Det är en upphandlad verksamhet där vi vill kunna ställa krav, vi vill kunna följa upp och där vi följer upp de avtal som staden har med de privata entreprenörerna. Jag tycker inte att det är så märkligt att det är så.

Jag vill tro att staden ändå främst är intresserad av att våra äldre har det bra. Det måste vara huvudsaken i det hela. Då handlar det om att följa upp såväl den kommunala verksamheten som den privata verksamheten och att göra det utifrån stadens synsätt utan att de privata entreprenörerna ska lägga sig i hur vi ska följa det. Sedan har de sina egna uppföljningar, det är helt rätt. Det ska de ha, de ska också ha en egenuppföljning där de följer upp sin verksamhet, precis som de kommunala verksamheterna ska ha en egenuppföljning. De ska naturligtvis ha besök av äldreomsorgsinspektörer. Det har de också i de delar där man granskar all verksamhet inom äldreomsorgen i en stadsdel.

Styrdokument från stadens sida i en kvalitetsuppföljning är också brukarundersökningar. När man pratar om brukarundersökningar och säger att de ska göras vartannat år, kan inte låta bli att ställa frågan: Varför skedde ingen under hela förra mandatperioden, som faktiskt bestod av fyra år? Det skedde ingen förrän 2003. Då hade jag och vi inom majoriteten tillträtt.

Jag tror inte heller att kollegiala uppföljningar mellan stadsdelsnämnderna är dumt. Tvärtom har det visat sig i länet att man gör det mellan kommuner. Kommunerna är inte lika stora, och man gör det mellan kommunerna. Det är väldigt lärorikt för den som följer upp verksamheten i en kommun och för den som blir uppföljd. Sedan byter man erfarenheter. Man får goda idéer, ser många brister men ser också hur man kan göra verksamheten bättre utifrån den kollegiala uppföljningen.

Anförande nr 92

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Borgarrådet Olofsson påstår att vi inte bryr oss om de äldre, underförstått, bara för att vi anklagar er för att ni inte haft någon dialog med de privata utförarna som ändå står för 30 procent av verksamheten. Självklart ska de utvärderas på exakt samma sätt som de kommunala, för det är kvaliteten som är det viktiga. Det är väl ändå konstigt att man inte har en dialog. Men det förutsätter att man har det med de kommunala verksamheterna innan man fastställer hur det ska se ut så att det blir hanterligt och bra och att det görs en uppföljning på ett bra sätt. Det tycker jag är mycket märkligt.

Man kan inte låta bli att fundera lite på det hela. Det här är inte någonting som ni älskar. Man kan se hur ni på många sätt försöker marginalisera den här verksamheten

och låtsas ibland som om den inte fanns. Det här är bara ytterligare ett exempel på det.

Anförande nr 93

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Det är ett mycket märkligt sätt att marginalisera en verksamhet på att se till att ungefär 29 procent av stadens budget går till äldreomsorgen. Det är ett mycket märkligt sätt att marginalisera en verksamhet.

Jag tycker att det är väldigt konstigt att man från oppositionens sida inte ser att styrdokumentet för att förbättra en verksamhet och de mål som vi ställer upp för staden vill vi se uppföljda. Det är ett styrdokument för oss i en verksamhet som vi vill ska följas upp ute i vår egen kommunala verksamhet men också hos de privata entreprenörerna. De privata entreprenörerna har haft uppföljningen genom den så kallade SUR-uppföljningen. Det är en komplicerad blankett. De har inte klagat på den, men den är svår att göra jämförelser med. Därför ska vi se till att det blir förenklat på det området. Nu stoppar ni tyvärr också den processen, vilket jag djupt beklagar.

Anförande nr 94

B i r g i t t a H o l m (m): Ordförande, fullmäktige! Monika Lindh sade att vi från oppositionen inte vill ha någon kvalitet. Det är bara nonsens. Vi vill ha ett kvalitets-system värt namnet, vilket detta som har hastats fram inte har kunnat bli. Vi har 18 stadsdelsnämnder, och det verkar som att varje stadsdelsnämnd ska granska sin egen verksamhet. Då kommer det inte att bli någon som har någon koll på någonting. Vi måste ha, precis som någon sade tidigare, oberoende kvalitetsgranskare som ska granska både den kommunala verksamheten och den privata.

Jag kan fortfarande inte förstå varför branschrådet inte har fått vara med i de här diskussionerna. Det har varit sex stadsdelsförvaltningar och socialtjänstförvaltningen. Jag tror faktiskt inte att vänstermajoriteten är beredd att släppa in de privata utförarna och deras branschråd. Egentligen är det så att ni från Vänsterpartiet inte vill ha det. Det är så att skulle ni ha möjlighet till egen makt skulle ni slå undan fötterna för det här. Det är bara att inse att så är fallet.

Jag tycker att det är synd att vi ska ha ett kvalitetssystem som inte är värt namnet. Jag undrar en sak. Ett exempel på frågorna är: Hur är bemötandet från den personal som är i hemtjänst? Det är en av många återkommande frågor. Dessa obligatoriska frågor, skulle man kunna säga, ska kunna kompletteras med andra angelägna frågor. Vilka frågor ska de vara? Kommer de olika stadsdelsnämnderna ha olika frågor? Då kan man inte ens jämföra. Det blir äpplen och päron.

Nej, det här är ett alldeles för hastat ärende. Ville majoriteten ha ett kvalitetssystem värt namnet skulle man gå på vårt återremissyrkande.

Anförande nr 95

M o n i k a L i n d h (s): Det är så tråkigt att höra Birgitta Holm argumentera på ett sätt som visar att hon faktiskt inte har läst ärendet. Därför går jag inte i polemik

mot vad du säger. Det jag däremot vill uppmana dig till är: Ta del av ärendet. Se de sex delarna som delar i en övergripande kvalitetsuppföljning, som precis i nästan varje formulering svarar upp mot de nationella riktlinjer och mål som vi har att jobba mot och som uttrycks på flera ställen i ärendet och som det också hänvisas till. Jag tycker att det är viktigt att se i vilken kontext den här kvalitetsuppföljningen finns, nationellt och mellan kommunerna. Det är viktigt att vi i Stockholm kommer till skott med detta. Det har inte skett under er mandatperiod. Vi försöker göra det, ni gjorde ingenting.

Anförande nr 96

B i r g i t t a H o l m (m): Ordföranden fick lov att till och med slå pennan i bordet, för tiden hade gått ut, och ändå ville inte Monika Lindh gå i polemik med mig, för det tyckte hon inte var värt. Ändå måste du försvara ett dåligt ärende. Jag har läst ärendet fram och tillbaka, upp och ner, och jag står för vad jag säger. Du måste försvara ett dåligt förslag, och det får stå för dig.

Anförande nr 97

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Det enda som är substans i ert återremissyrkande är att ni vill höra branschrådets synpunkter. Då måste jag ställa en fråga. Det är en fundamental skillnad i förhållande till oss. Är det branschrådet som ska bestämma om Stockholms stad vill att de mål man sätter upp för äldreomsorgen ska uppfyllas? Det är det ni vill. Det är enda skälet till ert återremissyrkande. Det tycker jag är lite ynkligt och lite bottenlöst. Resten av det ni säger står i ärendet. Det är så att man ska ha en förenklad blankett, man ska kunna göra jämförelser. Det finns många olika delar i det här. Även inom vård- och omsorgsboendet skulle man ha kunnat börja med en förenklad blankett, något som branschrådet i sådant fall skulle må bra av. Den blanketten har varit ganska krånglig och svår att göra jämförelser utifrån. Det är inte branschrådet som ska bestämma hur Stockholms stad ska följa upp de mål som vi har satt upp för vår verksamhet.

Anförande nr 98

B i r g i t t a H o l m (m): Vi tycker att det är fler som ska vara med på tåget. Endast då kan vi få en mångfald, och endast då kan vi få en kvalitet som är värd namnet. Det måste finnas en substans i de här viktiga dokumenten, inte bara en massa hyllvärmare.

*§ 19 Miljö och miljövanor i Stockholm**Enkätundersökning från miljö- och miljöskyddsnämnden (utl. 2005:183)*

Anförande nr 99

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Vi kommer nu att diskutera en redovisning av miljön och miljövanor i Stockholm, en enkätundersökning som görs av USK i Stockholm och miljö- och hälsoskyddsnämnden. Det är en väldigt stor enkätundersökning där man tittat på hur stockholmarna uppfattar sin miljö. Vi har gjort en sådan enkätundersökning förut, 2001. Nu gjordes den här 2004. Tanken är att vi ska göra en sådan vart tredje år för att se hur arbetet med miljöförbättring fortskrider i staden.

Det är väldigt glädjande att se hur stockholmarna just trycker på det som vi var inne på apropå det ekologiska programmet, grönområdena. De tycker stockholmarna är väldigt viktiga i sin funktion och är väldigt nöjda med både parker och naturområden.

Den andra viktiga saken är att stockholmarna är väldigt duktiga på att åka kollektivt till sitt arbete. Fler och fler utnyttjar det bästa sättet att komma miljövänligt till sitt arbete, och det är att gå eller cykla.

En sådan enkätundersökning ger oss uppgifter om vad det är för någonting som vi måste förbättra. Självklart handlar den debatt som vi har haft också om nedskräpningen av staden. Där gick vi för ett par veckor sedan ut från majoriteten med att vi ska ut med ett program för hur vi ska minska nedskräpningen i Stockholm.

Det är också glädjande, och kanske förvånande för många, åtminstone inom oppositionen, att så pass många som 95 procent av stockholmarna har viljan att källsortera sitt avfall. Det ger ett väldigt gott betyg och visar att stockholmarna tycker att det är viktigt att delta i miljöarbetet.

Det är viktigare och viktigare än någonsin att kunna mäta hur medvetenheten utvecklas på miljöområdet. Det är viktigt att förmedla den kunskapen. Det gör vi med den här miljöbarometern, och man kan gå in på nätet och se hur det går för stockholmarna.

Det här blir viktigare och viktigare. Det är inte längre så att det är de stora punktutsläppen som ger de stora miljöproblemen. I mångt och mycket har vi kommit till rätta med detta genom de olika typer av rening, avgasrening och så vidare när det gäller stora fabriker. Dessutom får vi färre och färre industrier i Stockholmsområdet. Nu är det stockholmarnas egen påverkan på miljön som är den största problematiken. Det handlar om stockholmarnas egen konsumtion och det avfall som den ger. Det handlar också om olika beteenden, till exempel utnyttjande av bilen.

Här finns en verkligt bra förmedlande länk – den första enkäten år 2001 och den andra 2004. Förhoppningen är att vi fortsättningsvis kan arbeta för att få en bättre miljö i Stockholm och kommunicera detta till stockholmarna.

Anförande nr 100

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Ordförande, fullmäktige! Jag vet inte om jag egentligen ska gratulera borgarrådet Gunnarsson som står här så många minuter med denna rapport och försöker låta som att hon är nöjd som miljöborgarråd, när denna enkät är en så kraftfull vidräkning av Miljöpartiets misslyckande i miljöfrågor.

De två områden som Viviann Gunnarssons parti ansvarar för är de områden som stockholmarna är mest kritiska emot. Det är naturligtvis besvärligt för borgarrådet att hennes partis företrädare representerar dem som har misslyckats fullständigt. Det är att renhållningsnämnden inte klarar av att leverera till stockholmarna en fungerande återvinningsstationsmiljö. Alltfler stockholmare klagar på råttinvasion, nedskräpning och förfulning av stadsmiljön. Det är inget gott betyg till Miljöpartiet.

Det andra handlar som borgarrådets eget ansvarsområde när det gäller miljön är tillgång till grönområden, där stockholmarna också visar sitt missnöje med Miljöpartiets ansvar, eller snarare brist på ansvar. Man tar inte ansvaret för att ge stockholmarna en god miljö. Jag måste säga att det finns uppenbara brister. Det handlar om klotter och skadegörelse. Det handlar om att arbeta långsiktigt och inte komma med brandkårsutryckningar, som ni gjorde när ni konstaterade att det finns kritik mot hur ni städar staden. Det föranledde att ni berättar att ni i budgeten tänker anslå pengar till det. Men det har gått så långt med nedskräpningen att stockholmarna har givit en dom mot Miljöpartiet. Ni har misslyckats.

Jag yrkar bifall till det särskilda uttalande som har avgetts i kommunstyrelsen.

Anförande nr 101

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Det är nog inte så att stockholmarna har kritiserat Miljöpartiet särskilt, utan det är ett par saker som man tycker är problematiska. Den ena är att man har problem med att få ordning på sitt källsorterade avfall, bland annat det miljöfarliga. Det ser jag allvarligt på. Vi har under de tre år som vi suttit i majoritet och nu fjärde året lagt ned pengar på det i budgeten. Det är väldigt problematiskt, verkar det som, att få fram miljöstationer. Det ansvaret ligger naturligtvis hos renhållningsnämnden, men det handlar också om att över huvud taget få fram mer samarbete mellan stadsdelarna.

Det som är glädjande är att vi nu har öppnat en ny återvinningscentral i Vanadisberget, där vi också kommer att ta hand om återbrukat material och även har en miljöstation. Återvinningsbåten har också varit en lyckad sak som vi kommer att fortsätta med och förmodligen permanenta. Nästa år kommer två ytterligare återvinningscentraler att öppnas. Det är exempel på verksamheter som införts.

Anförande nr 102

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Tack, borgarrådet Gunnarsson. I varenda mening i din replik gav du mig rätt: Ni i Miljöpartiet har misslyckats med en av era grundläggande frågor som ni gick till val på – en god miljö. Här står ni tre år efter valet, ni som har ansvarat för miljöfrågorna i den här staden och kapitulerar: Vi har misslyckats. Tack för det svaret, borgarrådet Gunnarsson.

Anförande nr 103

J a n V a l e s k o g (s): Ordförande, fullmäktige! Med anledning av den enkät som har redovisats här i fullmäktige vill jag göra reklam för miljöförvaltningens fantastiska hemsida där Stockholms miljöbarometer presenteras. Den är i sig ett fantastiskt pedagogiskt instrument för Stockholms sex miljömål nerbrutna i 103 nyckeltal. Där kan man följa hur arbetet går och i vilken grad målen uppfylls. Det är mycket lättöverskådligt och unikt i sin uppläggning. Jag kan rekommendera ett besök där.

När det gäller den enkät som borgarrådet har redovisat ges som bekant ris och ros, precis som det brukar vara vid sådana undersökningar. Det finns mängder av frågor som man kan kommentera. Från majoritetens synvinkel kan man konstatera att några av majoritetens hjärtefrågor som kollektivtrafik, tillgång till parker och grönområden, får bra omdömen. Det visar också att frågan om buller inte enbart är en komfortfråga, som en del vill göra gällande. Hela 80 000 stockholmare upplever i betydande grad sig allvarligt störda av bullrande trafik i sina bostäder. Vi vet att det under längre tid ökar risken för hjärt- och kärlsjukdomar och för tidig död. Det här är en allvarlig signal om ett stort hälsoproblem för stockholmarna. Det tycker jag att den här enkäten tydligt visar. Jag menar att de här hälsoproblemen inte får nonchaleras, något som jag tycker att borgerliga politiker ofta gör.

Den här medborgarenkäten kommer att ge bra kunskapsunderlag över invånarnas upplevelser av miljösituationen och livsmiljöer i staden. Det ger även en bild av på vilket sätt medborgarna i staden kan bidra till miljöarbetet och vilka förebyggande insatser som bör prioriteras. Det här omfattande och unika materialet bör kunna användas i forskningsprojekt och fördjupade studier för att förklara olika orsakssamband.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 104

H a r d y H e d m a n (kd): Ordförande, fullmäktige! Det är en mycket trevlig enkät. Liksom föregående talare vill jag verkligen prisa miljöförvaltningens hemsida. Den är mycket bra.

På sidan 5391 till utlåtandet ser ni bekräftelsen på det jag pratade om förut. De tre stadsdelar som är omgivna av de största grönområdena i Stockholm är de där man anser att man har minst parker och grönområden i sin stadsdel. Det är Rinkeby, Spånga-Tensta och Vantör. Vantör är till och med föreslaget som friluftsstadsdel, och ändå tycker invånarna att de inte har tillräckligt med parker och grönområden i sin stadsdel. Vänder man blad ser man att det är samma tre stadsdelar som tycker att de här områdena är minst skötta. Något fel måste det finnas.

Jag skulle vilja utfärda en liten anklagelse. Jag tror att miljöförvaltningen inte förstår sig på integration. Då skulle man ha upptäckt en sådan här sak.

Anförande nr 105

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Jag vill kommentera detta att miljöförvaltningen inte förstår sig på integration. Det här är en enkät som visar vad människorna säger i det område där de bor. Det handlar om vad de tycker. Om de har den uppfattningen att de inte har tillgång till några grönområden, måste vi hjälpa dem att se att det finns grönområden runt omkring. Men som i fallet med Järvafältet där det finns barriärer måste vi försöka att få bort barriärerna så att människorna finner det naturligt att utnyttja de grönområden som finns. Jag anser inte att det har med integration att göra ett enda dugg.

Anförande nr 106

H a r d y H e d m a n (kd): Det är väl inte förbjudet för en förvaltning att resonera kring människors val. När det gäller det område som är mellan Tensta och villaområdet finns det ingen barriär. Det är bara grönt emellan. Det är en fotbollsplan och lite annat. Det är bara att gå rätt över, och ändå upplever människorna det som en avgränsning. Det måste vara något knas med själva planeringen av områdena.

Anförande nr 107

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Jag uppfattade det Jan Valeskogs lilla släng delvis var riktat till mig, i alla fall tog jag åt mig. Då vill jag säga till Jan Valeskog att jag blir lika förvånad nu som tidigare när jag hör dig i talarstolen. Du har faktiskt tjänstgjort som gatu- och fastighetsborgarråd i Stockholm, en väldigt fin roll som innebär väldigt möjligheter att utveckla den här staden. Jag är förvånad att du ständigt gör påhopp på de politiker som försöker se att städer, levande städer, är levande organismer där det handlar om att lösa konflikter. Städer som kulturfenomen och som livsmiljöer för människor är en del i att försöka lösa konflikter och acceptera att konflikter uppstår i städer. Man försöker hantera dem, men de finns där. Det är en del av charmen i städerna. Det är därför som de flesta människor i det här länet söker sig till Stockholm. De lockas av utbudet, av stadens puls. De här sakerna måste man kombinera med miljön.

Jag är mycket besviken och ganska så bitter över att Socialdemokraterna går från att vara ett tillväxtvänligt parti till att vara antitillväxt. Ni till och med stoppar bostäder. När jag lyckas få in bostäder i centrala Stockholm stoppar Socialdemokraterna dem, för säkerhets skull bekräftar både den socialdemokratiske landshövdingen och regeringen det.

Jag håller helt med Hardy Hedman om att vi måste komma ifrån den så kallade modernismen, som inte är ett dugg modern och som innebär att man kastar ut hus på fält, omger dem av grönska och så säger Viviann Gunnarsson: Så här ska alla ha det. Jag tycker att det är en gammaldags, omodern form av stadsbyggnad.

Det pågår en utställning i Färgfabriken, och det pågår en väldigt aktuell samhällsdebatt, en oerhört levande och engagerad debatt, som handlar, Jan Valeskog, om att man måste acceptera att det finns viss trafik i bostadsområdena, att det finns ett visst liv i området. Det innebär inte att man ska ha odrägliga miljöer. Det innebär att städer måste få växa på städernas villkor. Vi ska bygga park i stad, men vi ska inte bygga stad i park. Det har man ägnat oss åt i 50 år, och det har lett till att vi har fått

segregation och utanförskap och att vi har fått oerhört omoderna antistadsmässiga miljöer i många av våra städer. Det gäller inte bara i Sverige utan även i Europa.

Jag tycker att fler i den här salen skulle engagera sig för att i praktisk stadsbyggnadspolitik lösa detta. Vi gjorde det med radhus i Rinkeby, bostäder i city och en rad andra åtgärder. Det går att göra mycket mer. Det är väldigt tråkigt att Jan Valeskog och Socialdemokraterna är helt fast i någon sorts grön plyschoverallpolitik där man inte vill se att framtiden kräver politiska beslut. Det är sorgligt och tråkigt.

Anförande nr 108

J a n V a l e s k o g (s): När det gäller att vara tillväxtfrämjande och bostadsbyggande är man på den borgerliga sida rena amatörer i jämförelse med vad vi har presterat. Vi har fått fram kring 20 000 nya markanvisningar. Det är helt fantastiskt. Där har ni inte så mycket att skryta med.

Hur man bygger är naturligtvis en viktig fråga. Som jag sade måste man ta buller på allvar, för det är inte bara en komfortfråga, det är en hälsofråga. Vi måste kunna bygga så att vi får tysta sidor. Sedan kan man diskutera vilka decibeltal det ska vara på dessa tysta sidor, men man ska ha det. Jag hörde för en tid sedan att både politiker och tjänstemän på den borgerliga kanten har funderat i termer att man på den tysta sidan och mot gården inte ska behöva öppna fönster, att man inte behöver kunna öppna fönster i innerstaden i Stockholm till exempel. Det är en förfärlig syn. Man måste kunna öppna fönster, man måste kunna ha barn som leker på gården utan att bli allvarligt bullerstörda. Det är alltså en hälsofråga, och det är viktigt att vi också klarar av att bygga tysta sidor. Det är här som jag tycker att vi borde ha ungefär samma uppfattning. Det förvånar mig att du argumenterar på det sättet.

Anförande nr 109

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Fru ordförande! Jag tycker att det är spännande repliker som jag får här. Kan vi inte vara ärliga mot varandra nu när det gäller bostadsbyggandet, Jan Valeskog? Kan du inte erkänna att vi hade ett riktigt stort bostadsbyggande under den borgerliga perioden också? Varför ska vi hålla på att kivas om detta? Ni har till och med ärvt det bostadsmål som vi tog fram med de 20 000 lägenheterna. Det är ju vårt program! Vi bjuder på det; det är helt okej. Men det är *vårt* program.

Om vi ska vara helt ärliga så tredubblade vi bostadsbyggandet under vår tid. Det var noll när vi tillträdde efter er, Jan Valeskog. Vi bjuder gärna på det, men kom inte och säg att vi inte byggde för det är inte sant.

När det gäller den här eviga tysta sidan så tycker jag precis som du att man verkligen ska eftersträva den typen av boende. Därför hyllar vi också den klassiska kvartersstaden. Den erbjuder nämligen precis det till skillnad från modernismen där man slänger ut enkelskiktiga hus överallt. Där blir det aldrig tysta sidor. Det förs en ganska intressant stadsbyggnadsdiskussion, fru ordförande, om hur strukturerna ska vara. Jag delar helt den synen.

Men i de fall man inte kan åstadkomma detta men kan få in nya ettor i City, som jag vet att 5 000 ungdomar som skulle vilja ha, stoppar ni dem. Ni säger nej och förbjuder dem. Det tycker inte jag är seriöst.

Anförande nr 110

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Jag tycker att det är seriöst att man väljer sina ställen där man bygger. Det måste bli ett slut på motsatsställningen mellan stadsbyggnadskontor och miljöförvaltning i de här frågorna.

Vi har så lite mark kvar i Stockholm att bygga på, men inriktningen ska vara att försöka bygga där det redan är exploaterat. Det tror jag inte att vi egentligen är oense om. Det ska vi göra just därför att vi ska spara grönskan. I den allt tätare staden blir det bland dem som flyttar in fler och fler människor som kräver grönska. Det ser vi i den enkät som vi pratar om.

Likaså visar enkäten att 12 procent av människorna är störda i sina bostäder av buller. Det gäller inte bara dem som bor i innerstaden, utan även dem som bor utmed mycket trafikerade vägleder, till exempel i Rinkeby.

Jag är ganska stolt över den där gröna plyschoverallen om jag kan se till att det blir en stad där man både kan trivas och ha en grönskande omgivning. Det är inte alla som tycker att kaffe-latte-kulturen är den enda riktiga.

Anförande nr 111

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Kaffe-latte-kulturen hinner jag njuta alldeles för lite av, så den känner jag inte till så mycket. Däremot känner jag till att åtminstone 5 000 människor hade velat flytta in i mina ettor på Regeringsgatan, som jag efter långa förhandlingar lyckades få fram och som ni stoppade. Jag kan inte för mitt liv begripa varför man inte någon gång kan göra undantag från sina principer. Man ser ju att värdet av att få in boende i den centrala citykärnan är så stort. Kan vi inte då och då göra små undantag? Nej, säger ni. Ni stoppar det hellre.

När det gäller trafiken är jag besjälad av att den här staden ska lösa sina trafikproblem. Jag ser alla möjligheter att avlasta trafiken med en fullt utbyggd kringfartsled, med tunnlar och med nya lösningar så att man inte får det problem som jag är säker på är ett av skälen till att man har talat om miljöproblem – nämligen väldigt trafikerade gatustråk i vissa delar. Det kan man göra mycket åt om man bygger vägar och utveckla staden. Men problemet är ju att ni inte vill det.

Anförande nr 112

A n d e r s H e l l s t r ö m (m): Herr ordförande! Låt oss återvända till renhållningsperspektivet. Det är flera saker som är intressant läsning beroende på vilken sida man ställer sig på.

Bland annat kan man se i undersökningen att det är många bland stadens invånare som visst sorterar sitt avfall. Det gäller framför allt burkar, flaskor, tidningar och liknande saker. Det kanske inte är så konstigt, men man måste ändå lyfta fram vad

det kan bero på. Troligtvis är det där det finns en marknad och en avsättning som det fungerar.

Det mest intressanta är ändå de fraktioner som har lägst grad av återvinning bland invånarna. Det är förpackningar av mat och plast och komposterbart matavfall. Det är fraktioner som bör gå till förbränning i dag. Det har vi sagt många gånger, och jag kommer med en dåres envishet att fortsätta att hävda att det här inte lönar sig att sortera ut. Jag vet att ni tycker annorlunda om detta.

Vi känner också till majoritetens mål om 35-procentigt sorteringsbart och komposterbart matavfall framdeles. Det är med oro vi ser på en framtid där det här kan dyka upp.

Man ska kanske vara försiktig med att ifrågasätta en del saker. Men det är förvånande att läsa att det skulle vara upp till 21 procent av de villaboende som sorterar ut matavfall. Jag undrar hur frågan egentligen har tolkats. Jag känner absolut ingen som sorterar ut det avfallet. Det är möjligt att den enkla jag bor i, Enskede, inte är representativt för stockholmarna i gemen. Men det är ett märkligt svar. Själv lade jag mina rabarber på kallkomposten nu i helgen. Det är möjligt att folk tolkar frågan på det sättet. Så okej, jag kanske har komposterat – inte vet jag. Men det är väl inte detta ni vill uppnå?

Jag skulle vilja avsluta med en kort fråga om något som jag tycker är lite förvånande i borgarrådets anförande i texten. Det står så här på sidan 5366: Vi har under ett flertal år haft stora problem med nedskräpning av återvinningsstationerna och har vidtagit kraftfulla åtgärder mot materialbolagen. Jag skulle vilja ha ett svar från borgarrådet Gunnarsson. Vad är det för kraftfulla åtgärder som ni har vidtagit?

Anförande nr 113

S t e l l a n F H a m r i n (v): Man kan uppenbarligen läsa enkäter på många sätt. Det är uppenbart att stockholmarna uppskattar både kollektivtrafiken och grönområdena mycket. Det är något som vi i majoriteten har arbetat länge för att skaffa. Vi kommer att fortsätta att utvidga detta och att göra det ännu bättre. Där har vi ett stort stöd bland befolkningen.

Stockholmarna är också mycket positiva till källsortering, och många utövar det själva så långt de nu kan. Detta är motsatsen till borgarnas tal om sorteringshysteri.

Märkligast är ändå Moderaternas kritik mot återvinningsstationerna och råttinvasionen. Den är delvis befogad. Det har funnits brister, och det finns fortfarande en del brister. Men det är ju industrins ansvar att ta hand om detta, och inte kommunens. Det visar bara att det krävs samhällsinsatser för att skapa ett bra samhälle här i Stockholm. Därför har vi nu sagt upp avtalen med industrin för att kunna få ordning på förhållandena. Vi har dessförinnan lagt ned ett oerhört arbete på att få industrin att förbättra sig. Men som många av er har sagt vid flera tillfällen så finns det många brister kvar, och det är industrin som ansvarar för dem.

Det bästa vore om kommunen kunde få det totala ansvaret för de här frågorna. Nu har vi dubbla system, där det privata inte fungerar särskilt bra. Använd inte det som argument mot kommunens insatser!

Anförande nr 114

A n d e r s H e l l s t r ö m (m): Det är mycket riktigt, Stellan, att detta är industrins ansvar. Men det är också ert ansvar – ni som sitter i knäet på den socialdemokratiska regeringen – att se till så att vi har en lagstiftning och en förordning som kan uttolka det här och som ger kommunen möjlighet att agera på området. I dag kan vi inte agera.

Det stämmer att vi har sagt upp avtalet. Vi är överens om att avtalet skulle sägas upp bland alla partier. Men faktum kvarstår: Vi kan inte göra så mycket i dag. Eftersom borgarrådet vägrar att besvara min fråga om vilka kraftfulla åtgärder som har vidtagits så får jag tolka det som att det inte har vidtagits några åtgärder.

Det är tydligt att vi måste ha en förändrad lagstiftning. Ni har inte visat någon som helst iver att förändra den, och därför sitter vi i den situation som vi gör i dag.

Anförande nr 115

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Låt mig först konstatera att jag tycker att det är bra med den här typen av enkäter, där man får feedback från medborgarna oavsett om de tycker att det hela har blivit bra eller dåligt. Då vet vi ju säkert vad för något vi ska arbeta vidare med och vad vi kanske kan vara lite mer nöjda med.

Jag tänker i alla fall svara på ett par frågor. Den ena frågan handlar om bullernormerna. Man måste nog vid det här laget vara på det klara med att bullernormer – och det är inte ens normer, utan riktvärden – över huvud taget icke är satta utifrån ett livskvalitetsresonemang. De är satta utifrån att detta är en hälsofråga. Vid långvarig bullerutsättning får man fysiska problem av olika slag. Det första som inträder brukar vara sömnlöshet. Det är inte alls så oskyldigt som man kan tro, utan det kan ge svåra problem. Jag tycker nog att vi ska arbeta vidare med att hitta möjligheter att både bygga på ett sätt så att vi undviker problemen och att se till att få ned bullret vid källan.

Lägenheterna vid Regeringsgatan hade bara en enda sida. Där var det omöjligt att öppna fönstren utan att bli utsatt för buller. Man kan naturligtvis bo i en hermetiskt tillsluten säck om man tycker att det är jättebra att bo där uppe på Regeringsgatan. Men jag tror inte att det hade varit bra i längden.

Däremot kan man tänka sig att vi kanske kan bygga där om några år. Då kanske bullret allmänt sett i staden har minskat på grund av att fler och fler åker kollektivt i och med att vi har bättre beläggning tack vare att vi kanske har andra bilar. Jag är den första att säga att det är bra att vi gör det i så fall.

Den andra problematiken handlar om avfallet. Vi har gjort allt som har stått i vår makt att påverka producenterna att ta sitt ansvar. Det är inte bara Stockholms kommun som har problem med det här, utan det är alla kommuner i länet. Det har

varit ett avtalslöst tillstånd under två år under förra mandatperioden, så det är inte bara staden som har haft problem med det här.

Vi har snabbt ökande avfallsmängder i Stockholm. Det bästa vore om vi kunde få ned avfallsmängderna. Då skulle problematiken minska mycket. Det är också det som vi försöker arbeta på allra mest.

Målet om 35 procents biologisk avfallsupphämtning är inte vårt eget mål, utan det är ett nationellt mål. Det kommer sig av EU:s avfallshierarki, liksom alla de andra målen. Det är precis samma problem i hela västvärlden. Med det konsumtionssamhälle som vi har följer alltför mycket sopor som vi måste ta hand om. När det gäller biologiskt avfall måste vi ta hand om 32 000 ton till år 2010. Jag kommer så småningom, under senare ärenden, att berätta hur.

Anförande nr 116

Borgarrådet Söderlund (m): Fru ordförande! Som borgarrådet så riktigt påpekar så tillämpas riktlinjerna av Socialdemokraterna på ett sådant sätt att man säger nej. Man förbjuder i det här fallet 25 attraktiva smålägenheter i centrala Stockholm. I alla andra sammanhang skriver ni ju en massa program för att ni vill åstadkomma sådana. Här åstadkom vi dem, och då säger ni nej. Det är det som är frågeställningen.

Jag ska tala om för dig, Viviann Gunnarsson, att om vi tillsammans gick upp på Elefanten, som har varit ett p-hus och som nu innehåller bostäder, och lyssnade så skulle vi inte höra någonting från trafiken. Och då går det ändå en trafikled under huset. Det är absolut dödstyst.

Men nu har regeringen sagt nej. Socialdemokraterna tycker att det är olämpligt att man bor i centrala Stockholm. I motiveringen säger man att om man sover med öppet fönster dagtid så kan man eventuellt störas av trafiken nere på Sveavägen. Detta är sanningen. Det är så det är motiverat.

Jag tycker inte att det är seriöst. Det går inte att utveckla en stad med den typen av regelverk och den typen av politiker. Politikerna kan vi ju i och för sig byta ut nästa år, och det hoppas jag att vi gör. Men regelverket måste också ändras.

Anförande nr 117

Borgarrådet Gunnarsson (mp): Glöm de där 25 bostäderna nu, Mikael Söderlund! De ligger på ett ställe som i dag inte kan användas. Men jag hoppas att det ska kunna användas i fortsättningen.

Det är väl jättebra att ett bygge mitt inne i staden, i huset Elefanten, fungerar och att nattsömnen inte störs där. Det är faktiskt nattsömnen det är frågan om. Du ska kunna öppna fönstret och sova med öppet fönster.

Ni var faktiskt emot att bygga hus på Adam och Eva. Då ville ni ha parkeringsplatserna kvar. Ni är ju lika ambivalenta som andra. Det finns ingen logik i det heller, måste jag säga.

Anförande nr 118

A n d e r s H e l l s t r ö m (m): Låt mig korrigera borgarrådet här när hon pratar om att vi hade två års avtalslöshet under den förra mandatperioden. Det stämmer ju inte alls. Nuvarande avtal, som vi alla har varit med om att säga upp, tecknades 1997 och är nu alltså uppsagt. Möjligtvis åsyftade du avfallsplanen, men det är ju en helt annan sak.

Jag fick inget svar när det gäller de så kallade kraftfulla åtgärderna, men du har ju utlovat ett nytt inlägg så jag får väl bida min tid i det fallet.

Avslutningsvis pratar du, Viviann Gunnarsson, om mer avfall. Vi vet ju var ni står när det gäller tillväxten i samhället. Med er tillväxtfientliga politik förstår jag att ni försöker motarbeta det här. Jag tror att man får leva med att vi lever i ett föränderligt samhälle, där vi har en tillväxt och där saker och ting helt enkelt förändras. Med det kommer mer avfall. Det är tvärtemot så att vi måste söka nya metoder att ta hand om det avfall som generas vid tillväxten av det bättre samhälle som vi allihop vill ha.

Anförande nr 119

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Jag kanske uttryckte mig lite oklart när det gäller de två årens avtalslöshet. Det handlade om att KSL – kommunförbundet i Stockholms län – ville ändra kontrakten eller hjälpa till med ett underlag för att alla inom Stockholms län skulle kunna få hänga på samma avtal. Det hade varit bra, eftersom det inte är samma gränser för producentansvarsavfallet. De går ju över kommungränserna. Det var det jag menade.

Vi är väldigt fientliga till tillväxten av sopor – det måste jag säga. Det är vad vi är mest fientliga till av allting. Vi är fientliga till att tillväxten av sopor inte ska kunna tas om hand. I vårt konsumtionssamhälle är det tyvärr så att soporna växer hela tiden. Då måste vi hitta bra strategier, och människor måste hjälpa till. Glädjande nog är människor villiga att hjälpa till, och då handlar det helt enkelt om att vi måste hitta en väg att minska sopbergen så att det inte blir värre på lång sikt.

När det gäller det biologiska avfallet så skulle det bästa fortfarande vara om man inte hade så mycket matavfall, utan åt upp sin mat.

Anförande nr 120

H a r d y H e d m a n (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag skulle vilja vända mig mot borgarrådets karaktärisering av en annan syn på stadsplanering som kaffe-latte-kultur. Det finns ett stort projekt i Europa som har studerat storskaliga bostadsområden i hela Europa. I alla fallen finner man inte någon annan förklaring till problemen än att det måste vara något fel på själva områdena. De säger: Man gör insatser på skolan. Man försöker få folk att få arbete, och då flyttar de därifrån. Man gör allt möjligt, men man ändrar inte på strukturen på områdena.

Jag har pratat med mycket folk i villaområdet i Spånga och i Tensta-Rinkeby. Ni anar inte så mycket fördomar man har om varandra på bägge sidor av det grönområde som ligger däremellan! Det finns villaägare som är jätterädda för kvinnor med sjalar, och de bor bara ett par hundra meter därifrån.

När man stadsplanerar så att man avgränsar områden gynnar man segregation. Flera av bostadsområdena i Stockholm är planerade för segregation utan att någon har velat det. Det måste man våga se, och det måste därför gå att hitta lösningar.

Jag tror att det kan bli en konstruktiv framtid. Enkäten är utomordentlig att ha som underlag för sådana diskussioner. Därför hoppas jag att det ska bli mycket mer av det som Färgfabrikens unga arkitekter har kommit med. Det kanske kan lösa upp den här knuten.

Anförande nr 121

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Man förstår att det är problem med tolkningen av bullernormerna och regelverket kring detta om man har ett miljöborgarråd som är så fullständigt okunnig om hur normerna fungerar. Det har ingenting med störd nattsömn att göra. Bullernormerna bygger på ett medelvärde för hela dygnet, och det är utanför fönstret.

Buller är självfallet ett problem. Det är ett problem för ungefär 10 procent av befolkningen i Stockholms innerstad. Självfallet ska man bygga bostäder där man inte blir störd av buller. Men problemet är att vi nu inte kan bygga bostäder bara för att man inte kan öppna fönstren i morgon- och eftermiddagsrusning. Det är det det handlar om. Om det bara gällde nattsömnen så skulle inte det här vara något problem. Alla vi som har varit på den här gatan i närheten av Hötorget mitt i natten vet att det knappast bullrar någonting över huvud taget. Däremot bullrar det klockan åtta på morgonen. Därför får de här 25 lägenheterna inte byggas.

Men det handlar inte om 25 lägenheter, utan det handlar om tusentals lägenheter och inte bara i Stockholms innerstad utan i varenda större kommun i Sverige. Byggande stoppas överallt på grund av de här fullkomligt befängda reglerna för buller.

Vi måste få fram vettiga regler – regler som skapar tysta miljöer inomhus. Vi måste komma till rätta med källan till bullret. Det enda som händer med det här regelverket är att vissa lägenheter inte blir byggda. Ni gör ingenting åt det problem som faktiskt finns, nämligen bullerproblemet. Ni ställer inga krav på de bussar som ni har beställt i parti och minut för att klara av trängselavgiftsförsöket. Ni ställer inga krav på bilarna. Ni ställer inga krav på järnvägarna. Däremot stoppar ni byggandet på de platser som människor vill betala som allra mest för att bo på. Jag tycker att det är fullkomligt befängt.

Anförande nr 122

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Det är inte befängt. Dessutom tror jag faktiskt inte att du själv kan de här bullerriktvärdena, som det heter. Det heter inte normer.

Det är inte alls ett riktvärde, utan det är fyra olika riktvärden som man ska uppfylla. Det riktvärde som du talar om nu vid fasad är ett värde som handlar om genomsnittet över dygnet. Det är 55 decibel. Men för att man ska kunna ha fönstret öppet, vilket är ett annat av riktvärdena, ska det vara högst 45 decibel inomhus. Det blir samma sak utomhus, eller hur?

Jag tycker att det är ganska fräckt att säga att det där miljöborgarrådet inte kan bullerriktvärdena. Är det någonting som vi håller på med på den här miljöförvaltningen så är det bullerriktvärdena. Men ni försöker att få det till att det skulle vara någonting galet i att man över huvud taget sätter riktvärden för hälsans skull. Ni tror helt enkelt inte på att människor blir sjuka av buller. Jag tycker att det är ganska skrämmande att vi år 2005 har människor som inte tror på alla de forskningsresultat som vi har om det här.

Anförande nr 123

Borgarrådet E d h o l m (fp): Jo, fru ordförande, jag tror verkligen på detta. Det är så att buller skapar stora problem för en del människor – ungefär 10 procent av dem som bor i Stockholms innerstad. Sannolikt är det till och med fler som har detta problem fast de inte vet om det, till exempel i form av höjt blodtryck.

Men detta förklarar inte varför man inte får bygga tysta lägenheter i de områdena. Det enda det förklarar är att man inte får bygga lägenheter som är helt tysta bara för att man måste kunna öppna fönstret. Det gäller inte mitt i natten, för då går det alldeles utmärkt i de flesta områden i Stockholm. Man får inte öppna fönstret klockan åtta på morgonen och klockan fem på eftermiddagen. Det är det som räknas in i detta.

För övrigt anser Boverket att vi ska ha områden med så kallad skogstystnad. I hela Stockholmsregionen, förutom i skärgården, finns det ett enda ställe där det råder skogstystnad. Det är mitt i Tyresta nationalpark. Där är det skogstyst. Jag förstår att Boverket nere i Karlskrona kan tycka att detta är viktigt, men vi stockholmare tycker det inte.

Anförande nr 124

J a n V a l e s k o g (s): Jag tycker att det är tråkigt att det återigen sägs att detta med buller enbart är en komfortfråga. Det finns tyska undersökningar som jag har sett. De handlar i och för sig inte om Sverige, men enligt VTI skulle det handla om ungefär 100 personer per år som avlider i hjärt- och kärlsjukdomar indirekt beroende på att de har varit utsatta för buller under lång tid om man överförde undersökningarna till Stockholm. Det är alltså en fråga om liv och död – en hälsofråga. Det skulle vara en fördel om vi kunde vara överens om det, åtminstone.

Man kan diskutera vad gränsvärdena ska vara, men det finns otroliga misstolkningar av Boverkets rapport. Om man har läst den så förstår man inte en del av argumenten. Det handlar om att det ska vara rimligt och att man ska åstadkomma en tyst sida. På trafiksidan kan man vara uppe 65 decibel, men där är det inte frågan om att man ska kunna ha öppet fönster. Men det är rimligt att en del av lägenheten ska ligga mot en tyst sida.

Jag kan inte uppfatta detta på annat sätt än att Folkpartiet i fullmäktige här i Stockholm och i riksdagen har olika uppfattningar i den här frågan. I riksdagen har Folkpartiet skrivit en motion i samband med propositionen 1996 där man vill ha hårdare krav på bullret än vad regeringen föreslog.

Anförande nr 125

Borgarrådet E d h o l m (fp): Det är något märkligt med den här frågan. Jag tycker att buller är ett problem. Men det förklarar inte varför vi måste ha bullernormer som stoppar moderna bostäder från att bli byggda. Det handlar om moderna bostäder där det faktiskt är tyst inomhus. Om man vill bo i ett tyst, modernt hus så kan inte jag förstå varför man inte ska få göra det.

Sanningen är att det enda som man åstadkommer med bullernormerna är att vissa hus inte blir byggda. Däremot gör man ingenting åt källan till bullret. Det enda som händer är att kåkarna inte blir byggda. Sedan kan bussarna fortsätta att bullra precis lika mycket som de hela tiden har bullrat och störa alla de människor som faktiskt bor i de hus som redan är byggda. Det är klart att buller är ett problem, men vi ska ju åtgärda källan och försöka bygga så bra kåkar som möjligt. Det stora problemet nu är att en massa bostäder i Stockholm stoppas helt i onödan.

Anförande nr 126

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige! Man blir ju lite förbryllad. Du pratar om att vi inte vill åtgärda källan till buller. Källan till bullret är ju trafiken, och det är ju den som ni inte vill angripa. I nästan vartenda stadsbyggnadsärende är det som borgarna har att anföra att det finns för lite p-platser. Det är nästan det enda som ni kommer med. Ni vill alltså ha mer och mer privatbilar, i stället för att göra som vi och satsa på att bygga i kollektivtrafikhärlägen och se till att folk inte behöver använda sin bil och använda den för söktrafik inne i stan.

Nu kommer vi snart att anta en detaljplan för ett garage. Då skulle vi gärna se att man plockar bort lite ytparkeringsplatser också. Vi måste få bort bilarna från gatorna. Det är ju bilarna som ställer till bullret! Det är det här vi arbetar med genom trängselavgiftsförsök och genom att försöka minska bilismen inne i staden. Då kanske vi har möjlighet att bygga fler bostäder inne i staden, som vi alla vill ha.

Vi hade en plan för kvarteret Adam och Eva, som Viviann nämnde. Där gnällde moderaterna över att man tog bort parkeringsplatser och byggde bostäder. Det var väldigt underligt. Vi arbetar lika hårt som ni för att försöka se till att det blir liv inne i innerstaden. Vi vill hemskt gärna bygga där. Vi tycker att det var alldeles utmärkt att det blev bostäder i kvarteret Elefanten i stället. Vi ser gärna att man bygger bostäder på olika platser där det går och där det är hälsomässigt möjligt att göra det.

Vi vill också hemskt gärna avkontoriserat där det går att göra det, och se till att vi får in bostäder igen.

Anförande nr 127

Borgarrådet E d h o l m (fp): Den politik som ni för när det gäller parkeringsplatser leder inte till färre bilar i Stockholms innerstad. Det kan man se till exempel i Hammarby sjöstad. Där hade ni helt vanvettiga idéer om hur många bilar människorna skulle ha. Nu har det mycket fler bilar än vad ni trodde, och därför är det kaos i Hammarby sjöstad när det gäller parkeringar. Det enda som er politik leder till är att det bullrar ännu mer eftersom människor är tvungna att köra varv efter varv runt

kvarteret innan de hittar en parkeringsplats. Det bullrar! Och det bullrar dessutom på kvällstid, när folk tänker sig att sova.

När man frågar folk vad de tycker säger de att det är bussarna som är det största problemet när det gäller buller i Stockholms innerstad. Det är ju de bussar som ni själva vill ha och som ni har beställt ännu fler av nu när ni ska ha biltullar. Det här med buller är svårt. Det är problematiskt. Men jag tror inte att man förbättrar bullermiljön genom att förbjuda vissa bostäder att byggas.

Anförande nr 128

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): När det gäller Hammarby sjöstad fick vi tyvärr inte som vi ville – att tvärspårvägen skulle vara färdigbyggd innan man byggde ut hela sjöstaden. Då hade vi kanske sluppit något av det här problemet.

Ni arbetade ju inte heller för att genomföra bilpooler under er period. Det underlätade inte. Ni arbetar inte för att försöka hitta andra lösningar än privatbilismen. Det är väldigt tråkigt.

§ 20 Handlingsplan för uppkoppling av bredband till hyresgästerna i de kommunala bostadsbolagen till bredbandsnätet (utl. 2005:184)

Anförande nr 129

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Då är det dags att fatta ett viktigt beslut om en handlingsplan för uppkoppling av bredband till hyresgästerna i samtliga kommunala bostadsföretag till bredbandsnätet. Det här är ett viktigt ärende, och det är också ett angeläget steg för staden att ta då vår övergripande målsättning i staden är att den ska vara IT-huvudstad och även stå sig i konkurrensen som sådan och ha tätposition.

En förutsättning för det är att vi har en väl utbyggd IT-infrastruktur som också inbegriper hushållens möjlighet att ansluta sig till bredband och att kunna efterfråga Internetbaserade tjänster, som även är konkurrensutsatta.

Förutom att det här ärendet handlar om att staden ska stå sig i en hård konkurrens handlar det i mycket hög grad om att fullfölja den vision och ambition som finns beskriven i ärendet och i Stockholms stads näringslivsvision. Det handlar om att Stockholm ska vara världsledande på bredbandsuppkoppling och trådlös kommunikation och samtidigt vara en intressant marknad för avancerad informationsteknik.

Med den här historiska satsningen garanteras kontrollen över infrastrukturen så att bostadsföretagen och hyresgästerna kan ta del av nät som är öppna och ett utbud av tjänsteleverantörer som är konkurrensutsatta.

Beslutet i dag ska ses både som en handlingsplan och som ett inriktningsbeslut för framtiden. Det handlar om demokrati, men även om mångfaldsfrågorna. Det handlar om att staden även på detta område ska leda och driva på utvecklingen och förutsättningarna för tillväxt i vår storstad.

Det är 200 000 boende i de kommunala bostadsföretagen som berörs av dagens beslut. Det är var fjärde stockholmare. Det handlar om tusentals företagshyresgäster som nu får möjlighet till anslutning till bredband.

Under cirka fem till sju år beräknas det investeras och byggas ett nät som är värt ungefär 700 miljoner kronor. Det är vad investeringen handlar om i dag, så det är alltså en oerhört stor investering.

Det finns många fördelar med att göra detta. En annan handlar om att våra bostadsföretag får möjlighet till en avsevärt mycket bättre och mer rationell och effektiv fastighetsförvaltning både på driftsidan och i de frågor som rör ny teknik och nya sätt att organisera arbetet på.

Ordförande! Med detta vill jag yrka bifall till bredband åt folket och till kommunstyrelsen!

Anförande nr 130

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Det är väl härligt med bredband åt folket! Det här är ett bra och välkommet ärende. Det borde ha kommit tidigare, eftersom det var klart i koncernen redan i början av juni. Men nu är det här, och det är bra.

Som framgår av ärendet började IT-satsningen när vi styrde Svenska Bostäder 2001–2002. Då startade den i Vällingby. Nu finns det oerhört viktiga erfarenheter av det initiativet med bäring på ytterstadens förnyelse, precis som Leif säger. Det handlar också om modern medborgarservice och en modern IT-infrastruktur.

Vad som också finns, fru ordförande, är en praxis som nu har uppstått för vad det här ska kosta för den enskilde hyresgästen. Praxis är 43–47 kronor i månaden. Två avtal finns i Svenska Bostäder och fyra avtal finns bland de privata fastighetsägare som parallellt driver de här frågorna. Nu är det dags att utvidga praxisen.

Det är också bra att det finns en öppenhet från majoritetens sida i ärendet i synen på kommunikationsoperatörer. Om man skulle kräva kommunikationsoperatörer i varje skede finns en risk för nya oligopol av den typ som Telia de facto har haft i Vällingby. När vi samtidigt tittar på hur Telia hindrar stockholmarna att få tillgång till Internet på Södermalm så kan man säga att det är ett viktigt motiv för den här satsningen, som vi ser det, att minska stadens och stockholmarnas beroende av Telia.

Men, fru ordförande, vi måste ändå reservera oss på grund av bristen på avtal för de övriga kommunala bostadsbolagen. Här står vi nu inför en gemensam utmaning. Framför allt tror jag att Socialdemokraterna står inför en viktig uppgift. Det gäller att ni talar om för era kompisar på en annan gren av rörelsens träd som utgörs av Hyresgästföreningen att man kan ha vilka synpunkter som helst på de generella avtalen och de generella hyreshöjningarna, men att IT-standardhöjningsavtalen är viktiga. Om man ska bråka om allting annat i dialogen med Hyresgästföreningen ska man i varje fall försöka bli överens om det här.

Nu är det viktigt att vi går vidare snabbt. Det här är lönsamma investeringar, och de är också värdehöjande för de enskilda fastigheterna. Det sistnämnda är särskilt viktigt för oss som vill få bra betalt när vi säljer fastigheterna till de boende, vilket vi gör om drygt ett år.

Men jag vill understryka, fru ordförande, att det är rätt att göra de här satsningarna även om man skulle vilja behålla fastigheterna. De är rätt av alla skäl, och de ska göras. Fram nu med de här sista hyreshöjningsavtalen, så går vi vidare i ett om möjligt ännu högre tempo än det som borgarrådet var inne på!

Anförande nr 131

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag vill bara understryka det som Rolf tog upp i den del som rör finansieringen. Det finns med och är väl beskrivet i ärendet att det bygger på de erfarenheter som Svenska Bostäder har gjort tidigare. Även om både socialdemokratin, Hyresgästföreningen och andra folkrörelser hänger ihop så är det här en fråga för parterna. Det är oerhört viktigt att man kommer överens i avtal mellan bostadsföretagen och Hyresgästföreningen i de olika

delarna. Hela handlingsplanen och ärendet bygger på att det finns avtalsregleringar i grunden som möjliggör att vi får medfinansiering.

Men jag tror att detta är en oerhört viktig fråga också för våra hyresgäster ute i de allmännyttiga bostadsföretagen. Vi får väl ligga på och se till gemensamt att frågan drivs vidare inom ramen för det uppdrag som vi har i respektive bostadsstyrelse i allmännyttans företag. Det här är en grundförutsättning.

Anförande nr 132

R o l f K ö n b e r g (m): Fru ordförande! Det var inte så mycket till replik från Leif Rönngrens sida. Jag noterar att vi är mycket mer överens än vad vi var när han var demokratiborgarråd.

Det är just parternas ansvar att bli överens om detta. Det är precis så det är. Det här innebär en stark och tydlig markering från den yttersta parten till de kommunala bostadsbolagen, nämligen att det här är angeläget och att det ska genomföras. Sedan får vi väl alla, i synnerhet några av oss som har bättre kontakter på motpartsidan, se till att parterna förstår att man kan vara hur oense som helst om den andra frågan – för där har jag kunnat konstatera att oenigheten är monumental mellan parterna – men att det inte bör drabba det här avtalet.

Jag vill påminna om att de första kommunala avtalen om detta som Svenska Bostäder slöt slöts medan man samtidigt var grovt oenig om den då aktuella hyreshöjningen. Vad jag vill säga nu i alla dessa vittnens närvaro, oavsett parti, är att man kan vara överens om det här även om man är oense om i stort sett allting annat. Det budskapet tycker jag bör gå till parterna gemensamt.

Anförande nr 133

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige! Åhörare finns det visst inga, men kanske radiolyssnare! Det är faktiskt trevligt när vi kan vara relativt överens i sådana här viktiga ärenden. Därför förstår jag inte varför man måste krångla så mycket och att man inte ser till att ha saker och ting klara när man nu går till beslut. Det har ju gått ett antal månader sedan det här egentligen låg färdigt. Det hade varit bra om vi då också hade haft finansieringen helt klar för oss.

Men det gäller inte bara det här ärendet. Det finns andra ärenden där det är ett bekymmer med den koppling som finns mellan de olika folkrörelserna på vänsterkanten. I många andra sammanhang skulle vi också behöva ha en drivande diskussion när det gäller hyresfrågorna. Men den uteblir i Stockholm av känd anledning.

Det finns också ett annat bekymmer med det här ärendet, som jag från början tyckte var helt genialiskt. Att bygga infrastruktur och sedan kunna få valfrihet som hyresgäst när det gäller vem man ska ha som leverantör av tjänsterna är helt suveränt – verkligen bra! Men när det skulle genomföras i praktiken så skulle vi minsann bilda lite nya bolag i Stockholms stad. Nätbyggnadsbolaget skulle bildas. Det byggs för att vi ska kunna dra av lite momspengar. Det är precis som förra gången vi diskuterade det här. Det är ett elände med alla de här bolagsbildningarna, inte bara för att jag tycker att det är fel att man gör så här för att kunna dra av momspengar

utan också därför att vi krånglar in oss i en massa bolagsstrukturer, även om de är formella. Till slut vet vi inte hur många bolag det finns i den här staden egentligen.

Principiellt sett borde Nätbyggnadsbolaget inte ha förekommit över huvud taget. Ja, borgarrådet Rönngren, jag är helt medveten om att vi inte protesterade mot det i kommunstyrelsen. Däremot gjorde vi det i Familjebostäder när det var uppe där till behandling. Jag vill ändå framhålla att som principiell fråga borde de här nätbolagen ha utgått.

Vi måste också se till så att vi har finansieringen klar innan man kommer till fullmäktige med ärendet.

Därför yrkar jag bifall till den borgerliga reservationen.

Anförande nr 134

H å k a n W a h l é n (s): Ordförande, fullmäktige! Det är bra att vi kan diskutera även om vi i stort sett är överens.

Vi är ju överens om avtalet. I den takt man har kommit fram med så pass mycket erbjudanden från bolagen att det finns någonting att förhandla om så tecknar hyresgästerna avtal; det är jag ganska övertygad om.

Lite fördomar har ni allt om hyresgäströrelsen, båda herrarna. Det är i och för sig en folkrörelse, men en partipolitiskt obunden folkrörelse. Jag som socialdemokrat kan inte komma till hyresgäströrelsens medlemmar och säga att nu ska ni minsann teckna avtal här. Så fungerar det inte!

Svenska Bostäder ligger ju före, men jag är övertygad om att när de övriga bolagen börjar komma så pass långt att man verkligen kan erbjuda någonting att teckna avtal om så tror jag att hyresgästerna kommer att teckna sådana avtal ganska så omgående. Det kräver ju Hyresgästföreningens medlemmar, om inte annat.

Jag tycker att det här är lite smått rörande. Jag såg på tv för någon månad sedan att framträdande moderater sjöng kollektivavtalens lov. Det var rätt sött. Det här är lite av samma stuk, men det kanske är de nya Moderaterna.

Anförande nr 135

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Ursäkta att jag skrattade lite rätt när jag hörde att Hyresgästföreningen inte är partipolitiskt bunden. Det är väl helt rätt formellt sett, men vi vet ju vilken rörelse den står närmast. Det råder det ingen tvekan om.

Jag vädjade till er att använda era goda kontakter med hyresgäströrelsen för att se till så att ärendet får en punkt, det vill säga att det blir avtal. Jag tror inte riktigt att hyresgästerna är så altruistiska att de driver på sin förening för att få en hyreshöjning till stånd så att det här grejar sig. Det här är någonting där fastighetsägaren, som får kostnaden, måste vara mycket aktiv för att se till så att man verkligen får betalt för

investeringarna också. Det ligger helt och hållet på er sida såsom majoritetsföreträdare i de olika bostadsbolagen i Stockholms stad.

Anförande nr 136

H å k a n W a h l é n (s): Björn Ljung! Det här bekräftar bara dina fördomar om hyresgäströrelsen. En demokratisk folkrörelse fungerar inte så att andra utifrån kan komma och tala om att nu ska ni minsann göra så eller så i er medlemsorganisation. Det är förmodligen medlemmarna som bestämmer också i Folkpartiet.

Anförande nr 137

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Den nya moderaterna blir inte arga för onödigt polemiska påhopp av den typ som Håkan Wahlén just gjorde.

Vad jag sade och vad Björn Ljung sade, med något andra ord, var att det finns en flerårig etablerad praxis för vad det här ska kosta. Då är det ett problem att Svenska Bostäder sluter två avtal och att de privata fastighetsägarna har slutit fyra avtal enligt god sed på marknaden för hur sådana avtal skrivs.

Det är klart som fanken att det vore bra om parterna samlade ihop sig så att vi fick i varje fall lika många, och helst ännu fler, avtal i de kommunala bostadsbolagen. I övrigt och på alla andra sätt ser ni ju dem som vägen till himmelriket och lyckoriket.

När vi började driva de här frågorna sade vi att det var viktigt att de privata var med. Nu är de privata med, men nu är inte alla de kommunala med. Som jag sade tidigare i ett försök att vara lite mindre polemisk än vad Håkan Wahlén var nyss tycker jag att det vore värdefullt om ni besinnade detta, även om det är parterna som har och skall ha det fulla ansvaret för avtalen.

Anförande nr 138

H å k a n W a h l é n (s): Rolf Könberg! Jag tycker också att det är bra att parterna träffar avtal. Det är det som är poängen. Det är *parterna* som träffar avtal. Det är inte vi som ska tvinga fram parterna att göra det. Vi måste respektera avtals- och förhandlingsfriheten.

Anförande nr 139

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Vänsterpartiet tycker att det är viktigt att IT-infrastrukturen blir tillgänglig för alla oavsett ekonomisk ställning. Detta är viktigt ur demokratisk synpunkt.

Vi tror på att IT-satsningarna kommer att trygga allmännyttans fortlevnad i framtiden. Det är tvärtom mot det som Moderaterna önskar, nämligen att slakta allmännyttan när de kommer till val.

Anförande nr 140

R o l f K ö n b e r g (m): Vadå tvinga, Håkan Wahlén? Nu håller jag nästan på att bli så där arg som jag satte mig i sinnet att inte bli i det här ärendet. Det är viktigt att

vi inte blir arga när det gäller det här. Men vadå tvinga? Det är väl ingen som har talat om det. Däremot är det ett tydligt ägardirektiv från den yttersta ägarmakten att vi vill att de kommunala bostadsbolagen ska göra allt som står i deras makt för att det här ska hända.

Sedan kan man bara vädja, vilket jag och andra gjorde, om att motparten och de som nu har inflytande över eller i varje fall talar med representanter för motparten i mindre animerade ordalag, gör vad de kan för att det här ska hända. Det här är nämligen en lite viktigare fråga än de vanliga positionsförhandlingarna.

Jag undvek med stor avsikt, Håkan Wahlén, att koppla det här till de generella hyreshöjningsfrågorna. De är värda en egen debatt, men inte i det här ärendet.

Jag yrkar fortfarande bifall till den borgerliga reservationen.

Anförande nr 141

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte inte ge mig in en gång till i debatten, men jag kände att jag ville göra det. Det är så typiskt fullmäktige och oss själva att vi i ett historiskt ärende med en investering på 700 miljoner kronor som berör var fjärde stockholmare, 200 000 personer, lyckas bli oense om någonting fastän vi egentligen är överens. Det är symtomatiskt för fullmäktige.

De reservationer som finns i ärendet handlar just om finansieringsfrågorna. Det trycker både Moderaterna och Folkpartiet på. Det är också precis det som står i handlingsplanen. Det är förutsättningen för genomförandet av hela handlingsplanen och hela ärendet att vi och parterna sluter sådana här avtal. Självfallet måste vi ligga på från politiskt håll – alla partier här i fullmäktige. Men framför allt är det parterna som måste ta ansvar för detta så att det blir verklighet.

Det är ju det vi vill allihop – att Stockholm ska ha tätpositionen och ligga i första och främsta ledet när det gäller Stockholm som IT-stad. Vi ska också stå oss i konkurrensen och se till att alla våra hyresgäster får lika förutsättningar och villkor. Vi ska ha ett öppet nät i framtiden där vi också kan få in konkurrerande verksamheter med olika medel för att pressa priset, få bättre kvalitet och så vidare.

Jag yrkar återigen bifall till kommunstyrelsen.

Anförande nr 142

R o l f K ö n b e r g (m): Nu blir det en så här konstig replik igen, ungefär som den som Leif begärde på mig tidigare.

Vi är överens om allting annat, precis som Leif sade, vad Håkan Wahlén än vill hävda. Men skälet till att vi går fram med reservationen är att vi vill trycka på och verkligen betona vikten av detta. Det här finns objektivt nära till hands. Det finns en praxis och det är bara att gå ut och göra – och parterna måste göra det. Men innan det är klart och innan bläcket finns på papperet för avtalen så finns det inte finansiering

för det här. Det måste vi från vår sida ta varje chans att vara riktigt, riktigt tydliga om. Det får inte råda något som helst missförstånd på den punkten.

Anförande nr 143

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Det är ju det som jag också tycker. Det hade kunnat räcka med ett särskilt uttalande. Det är precis det som ni för fram i reservationen som är grundförutsättningen för hela ärendet. Finansieringsfrågan är löst i och med avtalsskrivande mellan parterna. Det är det som står där; det är förutsättningen. Blir det inga sådana avtal så ser jag det som väldigt svårt att kunna förverkliga detta i framtiden. Egentligen har vi inte olika uppfattningar om det heller.

Anförande nr 144

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige! Det är klart att man kan säga att förutsättningen är att parterna så småningom kommer överens. Men däröver råder inte vi! Som ansvarig kan man då inte riktigt fatta beslut och dra på sig kostnader – det har ju inte varit gratis hittills heller.

Annars är detta ju ett toppenärende. Varför fixade ni inte till det här innan ni tog upp det i fullmäktige när det har tagit så lång tid ändå? Det har åtminstone gått några månader, och innan dess började ju alltihop långt tidigare. Det är en gåta.

Det måste till något här – annars blir vi oroliga för att det inte blir några avtal och att det blir någonting annat som fladdrar i väg. Vi vet ju hur det är med alla andra avtal när det gäller hyreshöjning vid renovering och så vidare. Det går ju inte. Vi får inte ut de hyror som vi behöver i de sammanhangen.

Anförande nr 145

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Det är just av det skälet som vi för fram ärendet i dag. Även om det finns reservationer så verkar vi vara överens i grunden. I och med det beslut som vi fattar här i dag så kan vi gå vidare. Nu har staden och fullmäktige fattat de nödvändiga beslut som behövs för att förverkliga den handlingsplan som finns för IT-frågorna och för bredbandsuppkopplingen.

Det här är ett gammalt fullmäktigeuppdrag och någonting som bostadsföretagen, Stokab och koncernen och styrelsen har jobbat med. I och med dagens beslut är det bara att gå vidare, och nu åligger det parterna att ta den förhandlingen.

§ 21 Förslag till ändring av detaljplan för del av kv. Stammen m.m. inom stadsdelen Södermalm, TDp 1999-04078-54 (utl. 2005:185)

Anförande nr 146

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Detta handlar om en ändring av detaljplan för kvarteret Stammen på Södermalm. Det är Stockholms stads parkering som vill bygga ett p-hus i bergrummet i Stigberget där det ska få plats 200 bilar. In- och utfart ska ske via Renstiernas gata.

In- och utfarten ligger i ett känsligt området med kulturmiljö nära inpå. Därför är det viktigt att garagets synliga delar får en vacker och anpassad utformning. Området ovanför är av riksintresse för kulturmiljövården. Det har en vacker, välbevarad trä- och stenhusbyggnation med rötter från 1700-talet. Det är en unik miljö.

Vid Stigberget på Renstiernas gata finns det flera busshållplatser. Det är viktigt att byggnationen inte påverkar eller förhindrar kollektivtrafiken.

Vi yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut. Planen finns utställd. Den fanns tidigare här inne i salen och den står nu alldeles utanför dörren för beskådande.

Anförande nr 147

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Även Miljöpartiet tillstyrker detaljplanen.

Med tanke på den tidigare debatten i kväll vill jag bara påpeka en sak som vi tycker är viktig. Garagebyggnaden bör kunna ge möjlighet att reducera antalet parkeringsplatser på gatumark just för en upprustning av gatumiljön och för att förbättra framkomligheten för kollektiv-, nytto- och cykeltrafik. Detta vill jag trycka på. När vi tillför nya parkeringsplatser är det viktigt att man också kan ta bort platser från gatumiljön.

Anförande nr 148

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Det finns människor, till exempel Cecilia Obermüller, som väljer att ha bil. Det finns människor, till exempel jag själv, som väljer att inte ha bil. Det finns många goda argument för att skaffa sig bil och det finns många goda argument för att slippa ha bil.

Jag tror inte att det avgörs av huruvida det finns parkeringsgarage eller parkeringsplatser tillgängliga över huvud taget. Det är mer en fråga om ifall man behöver bilen eller inte. Det är också en fråga om vilka ekonomiska möjligheter man har att skaffa bil.

Det vi vet är att fler och fler människor i Stockholms innerstad väljer att skaffa bil. Då är frågan om vi ska göra det besvärligt för de människorna eller om vi ska försöka tillgodose det behov av parkeringsplatser som faktiskt finns. Jag tror att även om vi skulle göra som Cecilia Obermüller säger och dra ned på antalet

parkeringsplatser på gatan när vi samtidigt bygger nya parkeringshus så kommer inte det att leda till att fler människor väljer att inte skaffa sig bil. Det är nämligen helt andra faktorer som avgör detta, till exempel behovet av bil och de ekonomiska förutsättningar man har för att ha bil.

Det enda vi gör med den här typen av beslut är att få människor att bli otroligt arga. De blir arga på politikerna som skapar boendemiljöer där man inte kan ha bil. De människor som inte har bil blir också arga eftersom bilarna står parkerade lite här och var, på övergångsställen, på cykelbanor och på trottoarer och så vidare. Dessutom leder det till att man kör omkring med bilarna på kvällarna när man inte hittar någon parkeringsplats.

Jag tror att vi måste anpassa byggnationen av parkeringsplatser efter verkligheten. Jag kan inte förstå varför det ska vara så svårt att begripa det. Vi har testat det här att inte bygga tillräckligt med parkeringsplatser i årtal nu i Stockholm. Det leder bara till att människor blir arga.

Anförande nr 149

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Faktum är att ungdomar i dag inte skaffar körkort i den utsträckning som de har gjort tidigare, i alla fall de ungdomar som bor i städerna.

Jag kan ge andra exempel, på någonting som kan vara positivt. I Wien har man byggt någonting som kallas för *Auto-freie Siedlung*. Där har man alltså medvetet byggt ett bostadsområde med få parkeringsplatser – bara handikapparkering. I stället har man satsat pengarna på kvalitet i själva bostadsområdet med lekplatser, bastu etcetera. Det är en variant. De som flyttar dit vet om det här. De är fullt medvetna om att det inte finns parkeringsplatser. Området är naturligtvis också byggt i ett kollektivtrafiknära läge.

Det här är någonting helt annat. Det är en plan där vi antar 200 parkeringsplatser i garage. Det måste ju vara självklart att man då samtidigt kan förbättra gatumiljön så att cyklister, nyttotrafik och kollektivtrafik kan komma fram. Det måste ju vara en bra *deal*!

Ned med bilarna i garage! Vi bygger ju garage och parkeringsplatser här, så vad gnäller du om? Då måste man ju samtidigt kunna förbättra gatumiljön för alla de andra trafikanterna.

Anförande nr 150

Borgarrådet E d h o l m (fp): Du talar ju om att vi ska ta bort parkeringsplatser som redan finns. Det tycker inte de flesta människor är att förbättra, utan det tycker de flesta människor är att försämra.

Att tro att unga människor väljer att inte ta körkort för att det råder brist på parkeringsplatser är smått löjväckande. Det är extremt dyrt att ta körkort. Det är extremt dyrt att ha bil, och det blir inte billigare. Det är också svårt att ta körkort – betydligt svårare än när du och jag tog det även om jag var en rätt usel bilförare.

Man kan förhålla sig till frågan som militären gör; antingen säger man att kartan är rätt eller så säger man att verkligheten är rätt. Verkligheten i Stockholms innerstad är att bilinnehavet hela tiden ökar. Trots alla de åtgärder som ni har vidtagit, till exempel i Hammarby sjöstad, där det inte finns tillräckligt med parkeringsplatser så minskar inte bilinnehavet. Det gör bara människor arga.

Anförande nr 151

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): När man hör Lotta Edholm skulle man nästan kunna tro att vi från majoriteten avstyrker förslaget om garaget. Det gör vi inte. Vi tillstyrker det, och det ger 200 ytterligare parkeringsplatser. Då tycker vi nog att man också kan se efter om man inte kan minska antalet ovan jord.

Vi tycker att det är bra med parkeringsplatser i underjordiska garage. Det behöver inte innebära att det blir en minskning med 200 platser ovan jord. Vi talar bara om en minskning. Men för er i oppositionen kan det väl aldrig bli tillräckligt med parkeringsplatser.

Anförande nr 152

Borgarrådet E d h o l m (fp): Problemet är ju att samtidigt som ni tar bort parkeringsplatser ökar bilinnehavet. Det är därför vi inte vill ta bort parkeringsplatserna. Jag tycker att det är alldeles utmärkt att vi bygger fler parkeringshus. Det är ju jättebra om bilarna kan stå där.

I dag är det ett faktum att parkeringsplatserna inte räcker till för de bilar som finns. Då tror ni att om man bara gör det tillräckligt jåkligt för bilinnehavarna kommer de att avstå från att skaffa bil. Min enkla mening är att det är helt andra saker som avgör om man har bil eller inte. Det är inte om det finns parkeringsplatser eller inte, utan det är andra faktorer som påverkar detta.

Jag tror, som sagt, att det är dumt att ta bort de här parkeringsplatserna eftersom det bara gör att människor blir arga, men de behåller sina bilar.

Anförande nr 153

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Ordförande, fullmäktige! Ingen har sagt att det här initiativet togs under den förra mandatperioden och att det då var ett borgerligt initiativ. När jag hör Cecilia Obermüller prata undrar jag om hon över huvud taget har varit i det här området. Jag råkar bo där, och jag går där väldigt ofta.

Du säger att ni ska rusta upp gatumiljön. Vad har ni gjort? Ni har tagit bort två trafikleder – en mot Nacka och en från Nacka in till staden – och byggt cykelbanor. Ni har byggt cykelbana på Renstiernas gata så jag är övertygad om att åtminstone cyklisterna kommer fram på Renstiernas gata. Vad som kommer att hända är att det blir ännu trängre för biltrafiken.

I dag åker man runt runt för att hitta parkeringsplatser. Jag tror att även om de 200 platserna kommer att ge ett stort tillskott på vårt initiativ kommer alla platser i gatumiljön att behövas.

Bifall till vårt förslag.

Anförande nr 154

Cecilia Obermüller (mp): Jo, jag rör mig också i det området. Det är ju inte någon okänd del av staden. Där passerar man ganska ofta. Vi har vinnlagt oss om att göra den så bra det går för att smälta in i den kulturhistoriskt viktiga miljön. Det är skönt att du också tycker att det är bra med cykelbanor och att det blir bättre för cyklisterna.

Det är inte fel att ta bort en del av gatuparkeringarna så att nyttotrafiken och även kollektivtrafiken får lättare att komma fram. Då kan fler utnyttja kollektivtrafiken och behöver inte ta bilen, utan kan låta den stå i garaget på den nytillkomna platsen.

Anförande nr 155

Inge-Britt Lundin (fp): Ordförande, fullmäktige! Jag är glad att vi bygger så pass många parkeringshus som vi gör, även om tillväxttakten är för långsam. Vi skulle behöva fler p-hus för att kunna göra det Cecilia Obermüller eftersträvar, nämligen att minska antalet p-platser på ytan.

När vi kommer dithän och har byggt tillräckligt många parkeringshus så att vi kan bli av med fler bilar på gatan, kan jag ställa upp på det du säger. Det är vad jag har tjatat om hela tiden. Men just nu tycker jag att vi ska vara väldigt glada över att det är Stockholm parkering som bygger. Stockholm parkering bygger snyggt, bygger tryggt, bygger ljust, bygger bra. Dessutom klarar man av att bygga i ett så pass känsligt område som det här är.

Jag tycker att vi kan säga: Tack så mycket, Stockholm parkering, för att ni gör det ni gör. Jag är vice ordförande där, så jag kan ta åt mig äran när ni klappar händerna sedan. Jag tycker att vi gör ett bra jobb och att vi behöver de parkeringsplatserna.

De är inte läge, Cecilia, att minska antalet parkeringsplatser om man inte vill öka antalet bilrörelser på gatorna.

Anförande nr 156

Borgarrådet Börjesson (s): Jag får väl instämma i det. Tack så mycket, Stockholm parkering, för ett jättebra förslag som vi hoppas ska lösa en del av de trafikproblem som finns i det här området. Det är precis som ni säger att det är en svår parkeringssituation i området.

Vi behöver göra avvägningar när det gäller kollektivtrafiken, nyttotrafiken och cykeltrafiken. Jag tycker att man får se över hela gatusituationen i det här området och sedan hoppas, precis som du säger Inge-Britt, att vi fortsätter med utbyggnaden av den här typen av parkeringshus i staden.

Anförande nr 157

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Herr ordförande, fullmäktige! Det är inte så, Cecilia Obermüller, att vi tycker att det är bra att man har byggt just de här cykelbanorna på Folkungagatan. Då har du helt missförstått oss. Vi tycker visst att man kan bygga cykelbanor, men de kanske inte ska ligga på huvudgatorna. De kan ligga på sidogator.

När det gäller Folkungagatan kan jag bara säga att när man har plockat bort en trafikled åt vartdera hållet har det inte underlättat för nyttotrafiken. Det har inte underlättat för kollektivtrafiken. Så fort det händer en olycka blir det stopp. Det påverkar naturligtvis även kollektivtrafiken.

Bygg gärna cykelbanor, men helst på sidogatorna.

§ 23 Motion om brottsförebyggande arbete (utl. 2005:15)

Anförande nr 158

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Ordförande! Ibland ser man en utveckling som man tycker är tråkig. När det gäller brottslighet, missbruk, grova våldtäkter, våldtäkter och misshandel är det en väldigt trist utveckling. I Stockholm har vi en högre andel av våldtäkter och grova misshandelsbrott per invånare än vad man har i New York.

Visserligen finns det en brottstyp som fortfarande är mer vanlig i New York. Det är mord. Men i övrigt är det i dag mer otryggt i Stockholms tunnelbana och i Stockholms parker än vad det är i New York. Det tycker jag är trist.

Jag besökte i morse Kalmar och i förra veckan besökte jag Laholm. Överallt möter jag kommuner där man har startat brottsförebyggande råd. Där sitter entusiastiska polischefer, kommunalråd och personer med tyngd och möjlighet att fatta väsentliga beslut.

För flera år sedan motionerade jag om att Stockholm borde inrätta ett tungt, centralt brottsförebyggande råd under kommunstyrelsen. Där skulle finansborgarrådet, stadsbyggnadsborgarrådet, utbildningsborgarrådet, socialborgarrådet, polischefen – en rad personer med beslutsförmåga sitta. Den motionen behandlas här i dag, herr ordförande. Jag tycker att det är tråkigt att den inte kunde bifallas utan bara besvaras.

Vi kommer att få anledning att diskutera brottslighet många gånger framöver, såsom narkotikasituationen och vad man gör förebyggande. Diskussionen kommer naturligtvis att hållas levande, men jag tycker att det är tråkigt att det politiska ledarskapet inte ser med oro på att det i dag är mer otryggt i Stockholm än vad det är i New York.

Anförande nr 159

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! I en FoU-rapport om elevers normbrytande beteende står det att fyra av tio elever i grundskolan hade begått något brott det senaste året och drygt en av tre i gymnasiet. Mer än var tionde manlig elev hade det senaste året begått ett brott, och i genomsnitt två procent av flickorna. Tillsammans hade eleverna begått över 40 000 brott. Det gällde det senaste året, vilket FoU hade undersökt.

När man läser de här siffrorna känner man naturligtvis att det måste tas krafttag här i staden. Jag vill understryka vikten av det som sades i ett tidigare anförande och också yrka bifall till motionen.

Jag vill understryka att det inte räcker med ett centralt brottsförebyggande råd, utan vi behöver också ha arbetet ute i stadsdelarna. Där har man personkännedom och kanske mer akut kan rycka ut när brotten äger rum.

Vi tror också att det är oerhört viktigt att i det här ärendet lyfta fram vikten av familjen. Det är alltid i familjen som normer och värderingar ska överföras. Om inte familjerna får samhällets stöd orkar de kanske inte på samma sätt driva de här frågorna.

I det brottsförebyggande arbetet ska naturligtvis också frivilligorganisationerna vara med. Där har vi Lugna gatan och Farsor och morsor på stan, för att inte tala om alla föräldrar som finns med som föräldravandrare på nätterna, inte minst på helgerna.

Gärna ett centralt brottsförebyggande råd, men samtidigt råd ute i våra stadsdelsnämnder.

Anförande nr 160

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Det är lite speciellt att motionären tror att ett centralt brottsförebyggande råd är det allena saliggörande. Vi har sett att det också finns andra saker som man bör göra än att ha ett centralt brottsförebyggande råd. Det är bland annat att satsa oerhört mycket på förebyggande verksamhet. Det har vi också oförtrutet gjort. Det gör vi också i vår senaste budget.

Samtidigt som motionären lade den här motionen blev hon kallad till ett möte för att diskutera och i en styrgrupp ta fram en överbryggande stadsövergripande brottsförebyggande strategi. Det arbetet är nu ute på remiss. I det arbetet finns det ett förslag om ett centralt brottsförebyggande råd. Jag tror, till skillnad från motionären, att man behöver både ett lokalt – vilket reservationen från Kristdemokraterna tar upp – och ett centralt arbete. Man behöver framför allt en samlad syn på stadens hela arbete. Förhoppningen är väl att vi alla ska sträva åt samma håll.

Jag kan därför inte bifalla en motion som vill se ett centralt brottsförebyggande råd som det allena saliggörande. Jag tror på mångfalden, och jag tror att det är oerhört viktigt att se till det lokala engagemanget.

De brottsförebyggande råd som finns har på sina ställen utvecklat ett väldigt bra arbete och ett samarbete inom olika enheter inom stadsdelen, men också med föreningar, organisationer, företagarföreningar och så vidare. Jag tror att det är ett väldigt bra arbete som görs där. Jag hoppas att fler stadsdelar kommer att kunna ta efter det. Med detta, herr ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 161

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Det här är ju en väldigt viktig motion. Den är samtidigt intressant därför att den vittnar om okunskap om hur stadens politiska organisation fungerar. Om man ser till det brottsförebyggande arbete som görs i samverkan mellan olika organisationer och myndigheter i staden är det oerhört viktigt att man har den lokala nivån. Där ska väldigt mycket av arbetet ske.

Man bör förmodligen ha ett centralt brottsförebyggande råd som samordnar och handhar strategin för det brottsförebyggande rådet. Det kan ju bli lite vilset om det dyker upp en situation som man lokalt inte har hanterat tidigare.

Det går ju inte heller att säga detta kategoriskt, tycker jag. Vi har inte siffrorna för New York. Jag har varit i New York. Jag känner mig inte mer eller mindre trygg eller otrygg där än här.

Jag vet att polisen har uppmärksammat de våldtäkter som har begåtts utomhus. De har faktiskt ökat. Jag delar Kristina Axén Olins oro över att våldtäkterna utomhus ökar. Man har ju börjat med insatser från polisens sida. Jag menar att familjen också har stor betydelse. Det har betydelse vilken kontakt föräldrar har med sina barn och ungdomar.

De här utomhusvåldtäkterna har ofta drabbat väldigt berusade unga kvinnor. Det har polisen gått ut med i media, så det är ingen hemlighet.

Vad menar du, Kristina Axén Olin, när du talar om att tillsätta ett kraftfullt centralt brottsförebyggande råd direkt under kommunstyrelsen, ett råd med makt att verkställa beslut runt om i hela staden där ledamöterna hämtas dels från kommunstyrelsen dels från förvaltningschefsnivå? Vad menar ni i oppositionen med att tillstyrka denna motion? Hur ska ett sådant råd kunna inrättas? Då måste vi göra en ny förändring igen i staden.

Anförande nr 162

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Det kan ju finnas de som vill ändra stadens organisation i vissa delar.

Jag förstår inte varför det skulle vara omöjligt att ha kommunalråd och direktörer i ett brottsförebyggande råd, tillsammans med polischefer, som man har i hela övriga Sverige. Det är bara i Stockholm som man väljer att ha det på detta sätt.

Jag tycker att det är trist. Samtidigt är det intressant att ni nu en efter en håller med mig och säger att det är bra, men inte i det här ärendet.

Jag måste avslutningsvis säga, Catharina, att du gör mig skrämmd, om du tycker att det är en ursäkt att en flicka är berusad när hon blir våldtagen. Den typen av kommentarer gör mig väldigt beklämd.

Anförande nr 163

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Jag tycker att det är oerhört allvarligt och alarmerande att det är på det sättet. Därmed lägger jag inte skulden på flickan. Men att man inte ska kunna gå ute och vara trygg, tycker jag är upprörande.

Ingen är emot att ha ett centralt brottsförebyggande råd. Du vet mycket väl att vi från socialdemokratisk sida har arbetat länge i länet med att inrätta sådana råd. Men inte råd direkt under kommunstyrelsen med makt att verkställa beslut, där det ska vara både höga politiker och tjänstemän. För det tror jag att det till och med krävs en ändring av kommunallagen. Man måste ha strategin för hur man ska arbeta, sedan ska man samverka i ett centralt råd.

Anförande nr 164

A b i t D u n d a r (fp): Ordförande, ledamöter! Jag vill börja med att yrka bifall till motionen. Det ämne som motionen tar upp är jätteaktuellt och viktigt. Alla här har också markerat att det är viktigt.

Vi läser i massmedierna och i rapporter att brottsligheten går ned i åldrarna. Det behövs speciella strategiska förhållningssätt för att komma till rätta med problemet. Det är ett ganska stort problem i vissa stadsdelar. Brottsligheten har inte att göra med det klassiska såsom missbruk. Det är ren brottslighet som går ganska långt ned i åldrarna. I ganska låg ålder börjar ungdomar rekryteras för viss brottslighet.

Stockholm är särskilt utsatt, speciellt i vissa områden. Därför är det viktigt att vi har rätt strategi.

De goda insatserna har hittills inte lett till några förbättringar, vilket motionen tar upp. Jag sitter i det lokala brottsförebyggande rådet. Jag ser inte någon motsättning mellan ett lokalt brottsförebyggande råd och ett centralt. Vad som har saknats hittills är ett centralt brottsförebyggande råd som har mandat att besluta om inte minst de resursmässiga strategier som behövs för att man ska kunna arbeta i de områdena. Jag tror att det är viktigt för Stockholm. Man behöver kunna arbeta primitivt med förebyggande arbete mot brottsligheten i de områdena. Ett centralt råd tillsammans med ett lokalt är nödvändigt för Stockholm är nödvändigt om vi ska komma till rätta med problemet så att det inte blir som i Ronna i Södertälje till exempel. Det är verkligheten. Bifall till motionen.

Anförande nr 165

R e b w a r H a s s a n (mp): Ordförande, ledamöter! Jag tycker också att det är viktigt att man förhindrar nyrekrytering till kriminalitet i Stockholms stad. Vi har på lokal nivå mångårig erfarenhet i Tensta, Rinkeby och Kista.

Alla politiker i nämnden i Tensta, Rinkeby och Kista har varit på en konferens. Vi håller på med en samkraft mot kriminalitet i stadsdelen. Det är viktigt att man tar vara på den kunskap och lokalkännedom som finns i området. I dagens läge har vi det lokala förebyggande rådet i Tensta Rinkeby. Den lokala polisen, lokala föreningar, bostadsbolagen, Lugna gatan och politikerna samarbetar. I Järvaområdet har vi lagt en handlingsplan för att försöka förhindra nyrekryteringen av ungdomar.

Man kan inte lösa problemet genom att bara bilda ett centralt råd. På så sätt minskar man det engagemang som finns i stadsdelarna. Det är jätteviktigt att man i samråd med det lokala rådet ger resurser att utveckla den handlingsplan som redan är på gång sedan många år tillbaka.

Som Margareta sade är det viktigt att man satsar på det förebyggande när det gäller skola, omsorg och fritidsverksamhet.

Anförande nr 166

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): I väntan på att Catharina Tarras-Wahlberg reder ut de juridiska förutsättningarna för det här rådets införande saknar jag flera andra ledande socialdemokrater i debatten.

Vid sidan av rådet finns det ju en hel rad praktiska åtgärder vi kunde vidta och enas om som skulle betyda mycket för brottsutvecklingen i staden. Jag kan nämna några sådana punkter.

Den första är skolan. I utbildningsnämnden här i Stockholm har vi fått en rapport som pekar på det väldigt tydliga sambandet mellan skolk, frånvaro och kriminalitet. Det handlar om att man börjar med småbrott när man är borta från skolan. Erfarenheten är att när man har börjat med småbrott provar man andra brott. Sedan blir det fler och fler brott som i många fall blir grövre och grövre.

En väldigt konkret åtgärd för den här församlingen vore att se till att man skriver in på betyget vilken frånvaro eleven har och att man informerar berörda elever och föräldrar väldigt tidigt när man upptäcker att vederbörande inte kommer till skolan. Det är ett konkret litet steg för att minska brottsligheten här i staden.

En annan sak som jag vill ta upp är byggandet. Vi fortsätter att odla idén om hur städer ska byggas. Det har varit uppe till debatt i kväll här i salen. Det går att göra enormt mycket för att undvika brott, både skadegörelse, klotter och nedskräpning men också våldsbrott och våldtäkter, bara genom att se över hur vi planerar våra städer. Det gäller inte bara belysningen. Det är en total uppgörelse med den så kallade modernismen, som vi redan har nämnt i kväll, och idén att man ska funktionsseparera allting. Det leder till att kvarter står öde.

Är det något som jag är riktig motståndare till så är det gågator. De har hyllats här i fullmäktigesalen flera gånger under den här mandatperioden. Man har jättefina visioner om att man ska kunna gå överallt utan att bli påverkad av trafik. Gågator är mumma för dem som vill våldföra sig på andra människor på olika sätt.

Min nästa punkt gäller trafikföring. Det är helt fel med trafiksanering. Det är helt fel med avstängda gator. Det behövs lite trafik på alla gator. Under den förra mandatperioden fick vi en undersökning som pekade på betydelsen för brottsstatistiken om det då och då rullar förbi en bil kvällstid som lyser upp och med sina strålkastare signalerar närvaro. Det har en effektiv inverkan på brotten.

Därför har politikerna här på många sätt med sin politik ställt till det när det gäller brottsutvecklingen i Stockholm. Vid sidan av rådet att ta i ordentligt för att minska brottsligheten och skaffa sig reella mål är det i praktisk politik i nämnder och styrelser som man kan göra skillnad.

Det är sorgligt att man nästan inte ser några företrädare för majoriteten i den här debatten. Den är jätteviktig. Vi kan göra väldigt mycket i de nämnder och styrelser där vi befinner oss.

Anförande nr 167

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Du försökte greppa över det mesta i staden, Mikael. Jag vill verkligen ta vara på det sista du sade i ditt inlägg, nämligen att det handlar om praktiskt politik i nämnder och styrelser. Det handlar om samarbete, samverkan och synsätt som kommer fram i nämnder och styrelser.

Vi i den nuvarande majoriteten och ni i den nuvarande oppositionen har olika uppfattning i ganska många frågor. Vi är till exempel inte av den uppfattningen att inskrivande av frånvaro i betyget drar ned kriminaliteten i ett område. Jag tror att det behövs mycket större grepp än att märka ut en enskild elev för resten av livet.

Anförande nr 168

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Jag ville bara peka på sakfrågorna. Det är ganska talande för socialdemokratin att när man kommer till reell praktisk politik för att förändra och minska brottsligheten är man inte med på vagnen. Det tycker jag är tråkigt.

Den här undersökningen, som var mycket trovärdig, visade på ett tydligt samband mellan skolk och brottslighet. Den borde väcka till eftertanke även hos socialdemokratin. Det är inte rimligt att vi inte vidtar mycket starkare åtgärder när vi märker att elever inte är i skolan. Det är en konkret åtgärd.

Anförande nr 169

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag tycker också att Mikael Söderlund hade rätt i mycket av det han sade, inte minst när det gäller hur vi bygger vår stad. Det är en del i det arbete som vi har tagit fram i den brottsförebyggande strategin. Det bygger på det faktum att flera måste vara involverade än bara ett centralt råd. Det finns också med i ett av de förslag som gäller den brottsförebyggande strategin.

Jag tror att vi ibland kan ha olika medel för att nå målen. Det hindrar inte att det inte bara är ett centralt råd som kan vara det enda verkningsfulla instrumentet i ett brottsförebyggande arbete. Det behövs mer än ett brottsförebyggande råd. Ett råd har heller inga beslutsfunktioner enligt kommunallagen.

Anförande nr 170

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Det gläder mig att Margareta Olofsson delar min uppfattning när det gäller stadsbyggandet. Bekymret är att majoriteten i den här salen har röstat ned och aktivt stoppat byggandet av nya bostäder i centrala Stockholm, vilket är ett av de viktiga medel vi har att stävja brottslighet och skapa den blandade stad som gör att det inte är tvärtyst efter klockan 20 på kvällen, utan att det finns liv och rörelse som motverkar brottslighet.

Jag kan bara konstatera att man i praktisk handling motverkar den stadsutveckling som du delar min uppfattning om.

Anförande nr 171

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Du nämnde gågator. På sådana tomma områden som gågatorna i New York där det inte finns något folkligt liv, inga caféer, restauranger och människor kan jag hålla med om att det säkert är rätt så tråkigt.

När det gäller många av våra gågator har vi försökt satsa på att få ett folkligt liv. På många ställen finns det både caféer och restauranger. Jag tror inte att gågatorna är ett stort hot mot människor i staden och att de ökar brottsligheten. De riktigt ödsliga varianterna kan möjligen vara det.

Jag tycker att du har rätt i att man ska fundera på att ingripa tidigt i skolan. När man kommer så långt som till polis är man för sent ute. Det gäller att se vad man kan göra mycket tidigare.

En dålig ledare är ingen ledare om han inte har ett gäng med sig. Vi har lyft de här frågorna många gånger i samband med skoldebatterna. Det har handlat om att skolorna ska arbeta mycket mer med jag-stärkande övningar, till exempel för att öka självförtroende och dylikt.

Hur ser du på det?

Anförande nr 172

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Jag hörde inte vad Christopher sade i sin fråga eftersom det knackades så i mikrofonen.

Jag kan bara säga att när det gäller gågatorna är det så att om man inte tillåter någon typ av rörelse i kvarteret finns det ett samband med brottslighet, och faktiskt grov brottslighet.

Eftersom vi tidigare i kväll har haft en debatt där dina partikolleger försvarar att man stoppar bostadsbyggandet i city måste min fråga bli: Varför är det fel att tillföra de kvarter som tystnar klockan 8 på kvällen bostäder och liv så att vi får den dynamik som gör att man tränger undan brottsligheten? Det är en viktig konkret fråga som vi äger här i salen. Det är något som ditt parti faktiskt motarbetar. Det tycker jag är ett bekymmer.

Anförande nr 173

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ordförande, fullmäktige! En av polisens allra viktigaste arbetsuppgifter torde rimligen vara att arbeta brottsförebyggande och förhindra att det uppstår brott. Jag har läst det här ärendet och synpunkterna från Margareta Olofsson, som föredragande borgarråd och hon skriver: Det måste dock understrykas att merparten av det brottsförebyggande arbetet ligger utanför rättsväsendets ansvarsområde.

Så skriver socialborgarrådet. Hon har ju inte förstått ett dugg av vad det här handlar om. Det är så, Margareta Olofsson, att de olika myndigheterna och organisationerna måste arbeta tillsammans. Polisen ska naturligtvis arbeta tillsammans med skolan. De ska arbeta tillsammans med sociala myndigheter. Vi ska se till att det arbetet utveck-

las. Det kan inte vara så att skolan arbetar för sig, det sociala för sig och att polisen och rättsväsendet inte alls ska jobba med den här typen av frågor.

Det är inte underligt att brottsligheten hela tiden ökar och ökar.

Om man gör som jag säger, Margareta, blir det mycket bättre. Då är en sådan här motion från Kristina Axén Olin mycket bra. Den ska ju samla upp de olika aktörer som finns inom kommunen och jobba tillsammans med de rättsvårdande myndigheterna. Först då kan vi få effektiva åtgärder. Det kan inte få vara så att kvinnor inte törs gå ut i staden. De är rädda och törs inte gå ut. Så får det väl inte vara.

Genom att inrätta ett sådant här råd kan man fånga upp synpunkter och peka på detta och se till att det arbetas på ett mycket bättre sätt. Det är förvånansvärt att den här motionen inte har bifallits.

Bifall till motionen!

Anförande nr 174

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag borde kanske inte bli förvånad. Jag skulle önska att föregående talare läste vidare i mina synpunkter. Jag ska läsa högt för hela fullmäktige:

I kampen mot kriminalitet fyller det brottsförebyggande arbetet en mycket viktig funktion. Det är nödvändigt att staden kan utveckla detta. Former för samverkan mellan socialtjänst, skola och föräldrar men även polis och ideella föreningar måste byggas upp. De lokala stadsdelsnämndsanknutna brottsförebyggande råden ska fungera som arenor för sådana samverkansformer.

Det inbegriper alltså att man samverkar med polisen. Det vore klädsamt om oppositionen orkade läsa åtminstone några rader till.

Anförande nr 175

U l f F r i d e b ä c k (fp): Jo, jag har läst hela motionen, men jag stannade vid det du inledde med. Du inledde med att säga att merparten av det brottsförebyggande arbetet ligger utanför rättsväsendets ansvarsområde. Det skriver du. Sedan går du upp och pläderar. Din replik är egentligen ett bifall till motionen,

Anförande nr 176

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Lokalt förebyggande arbete är viktigt, men oftast räcker inte det. Vi bor i samma stad och brottsligheten känner inte av några stadsdelsnämndsgränser. Ungdomar i Spånga-Tensta åker ofta in till staden och begår ganska grova brott där.

Jag sitter i ett lokalt råd. Vi gör i och för sig ett bra jobb, men det är ett otroligt långsiktigt jobb. Det startar med barn på dagis och fortsätter hela vägen upp. Det kommer att dröja väldigt länge innan vi ser resultatet av det jobbet. Just nu ser vi inte så

väldigt mycket. Ungdomarna i Spånga-Tensta fortsätter att vara en del av dem som begår de allra grövsta brotten.

Jag är övertygad om att människor som bor i den här staden struntar i hur vi organiserar oss. De bryr sig mest om att brotten ska minska och att de ska kunna känna sig trygga på gator och torg. Därför är jag övertygad om att det skulle vara bra med ett centralt brottsförebyggande råd.

Även om det är som man säger att ett råd inte får besluta sitter det människor med tunga politiska uppdrag, eller annat, i rådet. Man kan gå hem till sig och se till att det man har kommit överens om genomförs.

I de lokala råden finns ofta bostadsbolagen med, men det handlar om väldigt lokal verksamhet. De skulle vara väldigt viktiga parter i ett centralt brottsförebyggande råd.

Vi måste se till medborgarna och inte bara till hur vår organisation ska vara anpassad till stadsdelsnämndsområden.

Bifall till motionen!

Anförande nr 177

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande, fullmäktige! Jag måste erkänna att jag är lite konfunderad. Det verkar som om majoriteten slåss mot väderkvarnar. Det hör i och för sig inte till ovanligheterna, men det kan ändå förtjäna att påpekas.

Det är väl ingen – allra minst motionären - som påstår att det här är den enda sorts brottsförebyggande arbete vi ska utföra i staden. Om man lyssnar på Catharina Tarras-Wahlberg får man lätt uppfattningen att det som Kristina Axén Olin säger är att om vi bara inrättar ett centralt brottsförebyggande så har vi löst alla problem. Men då läser Catharina Tarras-Wahlberg gräsligt slarvigt. Det står faktiskt inte så.

Den fråga man måste ställa sig är: Vad är det ni gör som är så fantastiskt framgångsrikt och lyckosamt att ni inte tycker att den här idén är bra? Hur ser er strategi ut?

Margareta Olofsson talar mycket om samarbete och samverkan. Det förefaller som om man mest använder en massa tjusiga ord för att beskriva något önskat utfall i framtiden. Den situation vi har i dag och som Kristina har pekat på gör ni inte så mycket åt. Det tycker jag inte är särskilt tillfredsställande.

Det handlar väl om något slags ryggmärgskänsla hos vänstern: Här kommer en moderat som motionerar om något som har med brott att göra. Det är vi emot. Och så är man det utan att läsa motionstexten.

När man läser motionstexten och motvilligt konstaterar att det kanske ändå inte var så dumt måste man hitta något annat än sakskalet att vara emot. Då börjar man rida på formalia.

Mikael Söderlund var också inne på detta. Jag vill fråga Catharina Tarras-Wahlberg, som har varit inne på det här spåret: Om den här typen av centrala brottsförebyggande råd kräver en ändring i kommunallagen, hur har man löst detta i Kalmar, som är vänsterstyrt, i Oskarshamn, som är vänsterstyrt eller vilken annan vänsterstyrd kommun som helst i Kalmar län som jag råkar känna till ganska bra? Hur har man löst det i Malmö, som såvitt jag vet har en vänstermajoritet, eller i Göteborg som också har en vänstermajoritet?

Möjligen är det så att man i dessa kommuner fullständigt hämningslöst bryter mot kommunallagen, men jag har svårt att tro det. Hur klarar man av det, Catharina Tarras-Wahlberg?

Anförande nr 178

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Det får du fråga dem, Cecilia. Jag tror inte att de heller skulle ha kunnat bifalla en motion som var skriven på det här sättet. I diskussionen och debatten här har vi ju kommit fram till att vi har en stor enighet kring det brottsförebyggande arbetets stora betydelse. Det gäller de lokala brottsförebyggande råden och ett centralt brottsförebyggande råd. Av det skälet är ju motionen inte avslagen. Den är besvarad med de synpunkter vi har eftersom det inte går att bifalla motionen som den är skriven. Det är fel yrkande som framställs för att den skulle kunna bifallas.

Anförande nr 179

C e c i l i a B r i n c k (m): Jag vågar inte gå i god för att de texter på vilka de där kommunerna baserade sina beslut att inrätta centrala brottsförebyggande råd var formulerade precis som den här. Det strider mot all statistisk sannolikhet att de var det.

Däremot är det ett faktum att man har centrala brottsförebyggande råd som är sammansatta på det här sättet. Om jag inte missförstod Catharina Tarras-Wahlberg fullständigt så var det sammansättningen som skulle komma i konflikt med kommunallagen, inte motionens formuleringar.

Anförande nr 180

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag tror att jag ska citera er reservation. Där står det: Arbetet som nu pågår för att tillskapa ett centralt organ kan vara ett steg på vägen för att uppnå det som efterfrågas i motionen, nämligen ett exekutivt råd direkt underställt kommunstyrelsen.

Jag kommer självklart att med spänning se fram emot när vi här i salen ska ta den brottsförebyggande strategin. Den har faktiskt alla partier varit med och arbetat fram. Det är en del i det arbetet.

För att återgå till det som ni tycks haka upp er på vill jag säga att det i motionen står: Stadens brottsförebyggande arbete bör vara mer i centrum och därför bör i stället för det lokala arbetet ett kraftfullt centralt brottsförebyggande råd inrättas direkt under

kommunstyrelsen – ett råd med makt att verkställa beslut runt om i hela staden med ledamöter från kommunstyrelsen och förvaltningschefer.

Den möjligheten har vi inte i dagens kommunallag. Vi kanske har det i morgondagens, men inte i dagens. Det är politikerna som fattar besluten. Den ordningen tror jag, trots allt, att vi kommer att fortsätta att ha.

Anförande nr 181

A b e b e H a i l u (s): Ordförande, kommunfullmäktige! Jag ser inget fel i att inrätta ett centralt brottsförebyggande råd, men jag vill fråga Kristina Axén Olin om det är en tjuvstart i att avveckla stadsdelsnämnden och göra allt centralt, eller är du för också alla lokala brottsförebyggande råd?

Du har varit i Rinkeby. Du var på vårt möte i brottsförebyggande rådet förra året. Där såg du att både ordföranden och vice ordföranden sitter i brottsförebyggande rådet. Där finns näropolisen. Där finns den lokala småföretagarföreningen. Där finns alla bostadsbolag, både de kommunala och de privata. Det går bra. Jag är säker på att Kerstin Gustavsson själv säger hur det går i brottsförebyggande rådet i Rinkeby lokalt.

Vad tycker du om de lokala brottsförebyggande råd som finns i alla stadsdelar? Är det här ett sätt att tidigare avveckla? Hur tänkte du när du kom med den här motionen?

Vi har samverkan med skolor och förskolor och alla som ni talar om. Vi har föräldrasamverkan i brottsförebyggande rådet. Den ansvarige för brottsförebyggande rådet i Rinkeby skickar sms till föräldrar. 50-100 föräldrar kan samlas inom fem minuter när som helst på natten om det händer något i Rinkeby, såsom att ungdomar bråkar. Mellan 50 och 100 föräldrar kan alltså samlas inom fem minuter bara genom att man skickar ett sms. Det är ett brottsförebyggande arbete.

Det händer mycket lokalt, Kristina Axén Olin. Vad tycker du om det?

Anförande nr 182

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Jag tycker att det är mycket bra. Jag tycker att ditt och Kerstins engagemang tillsammans med polis och de privata fastighetsägarna, som är ganska pådrivande i Rinkeby, är fantastiskt. Det ena utesluter inte det andra.

Ni var själva tvungna att bjuda in mig eftersom ni inte har mandat att styra över polisresurserna, till exempel, i Rinkeby. Ni bjöd dit mig och den som var vice ordförande i polisstyrelsen för att påtala att ni behövde mer poliser.

Det ena utesluter inte det andra. All utvärdering från hela Sverige visar att om man ska ha väl fungerande brottsförebyggande råd som kan fatta beslut måste man upp i nivå. Man måste upp på kommunalrådsnivå, man måste upp på direktörsnivå där man har rätt att fatta beslut och styra över resurser.

Det utesluter inte alls det arbete ni gör. Ni gör ett utomordentligt bra arbete i Rinkeby, men det skulle kunna kompletteras med ett centralt brottsförebyggande råd med beslutsbefogenheter.

Anförande nr 183

A b e b e H a i l u (s): Du har inte svarat på min fråga. Ska brottsförebyggande råd lokalt fortsätta på samma sätt även i framtiden? Vad tycker du? Ska det alltid vara centralt, eller är det bara en komplettering?

Att vi bjöd in dig var inte för att vi inte kunde bestämma i Rinkeby, utan för att vi vill ha mer poliser till Rinkeby.

Anförande nr 184

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag tycker också att ni gör ett bra arbete i Rinkeby, precis som man gör ett bra arbete i Spånga-Tensta. Men låt oss se sanningen i vitögat. Det är i våra stadsdelar som brottsligheten ökar. Det är i våra stadsdelar som det förekommer gruppvåldtäkter. Det är i våra stadsdelar som bussarna inte åker.

Det vi gör räcker inte. Det krävs betydligt mer omfattande beslut. Det krävs mer beslutsptens än vad man har som lokal politiker eller som stadsdelsdirektör.

Vi måste se sanningen i vitögat. Det gäller att våga fatta beslut.

Anförande nr 185

A b e b e H a i l u (s): Det brottsförebyggande arbetet är både långsiktigt och kort-siktigt. Man kan inte få bort all brottslighet på en gång.

Man ska heller inte glömma de grova och tunga brotten utanför brottsförebyggande rådets juridiska område. Det är viktigt att veta att det brottsförebyggande rådet juridiskt inte har något arbete med de tunga brotten.

Anförande nr 186

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Det blir en lustig diskussion om den här motionen. Motionen lades efter det att det första mötet annonserades ut om den styrgrupp som skulle diskutera en brottsförebyggande strategi i staden. I den styrgruppen ingick såväl Ann-Kristin Åslund som Kristina Axén Olin och Ewa Samuelsson samt representanter från majoriteten.

I den brottsförebyggande strategin och i det arbetet fanns det möjligheter för alla att vara aktiva och komma med synpunkter och idéer och se till att arbetet flöt framåt.

Av den här motionen, som lades i samband med att det arbetet startades, förstod jag det som att man ville gå en tvärare väg. Jag förstår inte riktigt hur ni som har varit uppe här och yrkat bifall till motionen samtidigt kan försvara det lokala arbetet och tala om hur bra det är.

I motionen står det: Många vittnar om att de lokala brottsförebyggande råden kännetecknas av mycket prat men lite verkstad. Det händer helt enkelt för lite eller ingenting alls. I stället ska ett kraftfullt centralt brottsförebyggande råd tillsättas.

I den brottsförebyggande strategin, som alla partier har varit med att ta fram, finns både det lokala brottsförebyggande arbetet och ett förslag om ett centralt råd. Vi ser till hur hela staden kan involveras, hur man kan bygga tryggare miljöer i Stockholms stad och hur man kan ljussätta så att det blir tryggare miljöer i Stockholms stad. Arbetet inbegriper föreningar, företagare och så vidare.

Den diskussionen kommer att bli mycket spännande. Det här är en liten del i ett större arbete. Ingen har egentligen sagt att vi inte ska ha ett centralt råd. Det ingår i den brottsförebyggande strategin. Vi får se om ni då har lust att ställa upp på att det ska vara ett centralt råd. Det ingår där. Det är inga hemligheter. Det är ute på remiss. De flesta av er borde ha läst det, åtminstone Kristina Axén Olin, Ann-Katrin Åslund och Ewa Samuelsson som har suttit med i styrgruppen för att ta fram det här arbetet.

Möjligen har vi olika åsikter om hur vi sedan når resultat. Men organisationen och formuleringen av arbetet har alla varit med om och haft möjlighet att sätta i fokus.

Den här motionen handlar om att byta ut ett arbete mot endast ett centralt arbete.

Anförande nr 187

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Det framgår av motionen, och det är väl alldeles otvetydigt, att det lokala arbetet ser olika ut i olika stadsdelar och har nått väldigt olika långt. Det är just det som är problemet. Vi bor i samma stad och ska ha rätt till samma trygghet.

Det finns en likställighetsprincip även när det gäller trygghet, vill jag hävda. Därför är det viktigt att vi också har ett centralt råd som faktiskt kan ta övergripande beslut över hela staden.

Vad jag har förstått ska det centrala råd som Margareta Olofsson föreslår ha ett samordningsuppdrag. Det är viktigt att man kan markera och sätta ned foten, och att man kan göra det i hela staden. Det kan man inte göra i dag. Det tycker jag är ytterst beklagligt.

Anförande nr 188

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag tolkar det som att Folkpartiet, med Ann-Katrin Åslund i spetsen, byter ut det bra arbetet i det brottsförebyggande rådet i den stadsdel där du sitter mot ett centralt råd. Jag tror att hela salen kommer att komma ihåg det när den diskussionen kommer upp här sedan.

Anförande nr 189

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Ordförande, fullmäktige! Det är väl knappast någon som tror att polisstyrelsen inte har beslutandemakt. Men så är det i realiteten i de operativa frågorna. Det är ju regeringen som har beslutandemakten.

Grunden för hela närpolisreformen var och är att det är de personer som sitter på pengapåsen och har makten och är direkt beslutande som också ska vara de centrala. Det är därför den här motionen har kommit till. Därför yrkar jag bifall till den.

Jag har suttit med i olika samverkansgrupper i olika sammanhang. Det har gällt bostäder. Det har gällt parkeringar och annat. Det har varit samma sak varje gång: Det har varit lägre tjänstemän som har gått till sina bostadsföretag, eller vad det nu har handlat om. De kommer sedan tillbaka och säger att tyvärr så ligger det här lite framåt i tiden i prioritering. Det är därför jätteviktigt att det är exekutivt och verkligen beslutande.

Allt arbete som leder till polisens vision ökad trygghet via minskad brottslighet, är ju bra. Det ska naturligtvis uppmuntras vare sig det gäller ett brottsförebyggande bland skolor, det sociala och bostadsföretag eller brottslingar som sitter inne. Det är också en form av brottsförebyggande verksamhet som vi inte får glömma bort. Allt som syftar till att det ska vara säkrare på våra gator och torg måste naturligtvis uppmärksammas och uppmuntras.

I princip säger ju majoriteten bifall till motionen. Det är bara det att man inte kan gå med på något som kommer från oppositionen.

Låt oss i stället sträva åt samma håll och se till att detta blir genomfört. Under vägen får vi vidta de förändringar som är nödvändiga för att vi ska få ett så bra samhälle som möjligt.

Anförande nr 190

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Moderaternas företrädare talar om skolan där de finner en koppling mellan skolk och kriminalitet. Deras bot mot skolk är hårdare tag och militärdisciplin. Vi på vänsterkanten vill däremot jobba preventivt, till exempel genom resursfördelningssystemet inom skolan. Det var ni för övrigt emot.

Ni talar om drogproblematik samtidigt som ni driver en ny liberal alkoholpolitik. Det finns tydliga samband mellan ökat våld och ökad alkoholkonsumtion.

Kan vi och den större andelen invånare här i staden verkligen lita på ett populistiskt borgerligt brottsförebyggande arbete? Svaret måste naturligtvis bli nej.

Vi i Vänsterpartiet tycker för övrigt att det inte finns några som helst ursäkter för våldtäktsbrott.

Anförande nr 191

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Du talar om att Moderaterna pratar om att det finns ett samband. Det är inte bara Moderaterna, utan aktuell kvalificerad forskning som konstaterar en ganska skrämmande koppling mellan skolk i gymnasieskolan och på högstadiet och brott. Dessutom leder små brott till större och större brott.

Vad är ditt recept? Du pratar om preventivt arbete och pengar. Det är enorma pengar i skolan i dag. Det är jättestora skillnader mellan stadsdelarna. När vi frågar i stadsdelarna säger man ofta att det inte i första hand är mer pengar man behöver, utan tydliga regler för vad som är okej och inte. Jag kan inte för mitt liv begripa varför det är fel att tala om för föräldrarna och skriva in att eleven inte har varit i skolan, när vi vet att det leder till de här konsekvenserna.

Varför är det fel? Vad vill du göra i stället? Problemet finns och det blir större.

Anförande nr 192

M e h d i O g u z s o y (v): Det finns säkert samband mellan skolk och kriminalitet. Därom är vi eniga. Samtidigt finns det behov att fördela resurserna på ett rättvist sätt så att man gör förebyggande insatser för de elever som riskerar att slås ut eller riskerar att hamna i kriminalitet. Det är billigare att förebygga brott än att sätta folk bakom bom och galler.

Anförande nr 193

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ett av de bästa recepten tror jag är att visa ungdomarna att vi saknar dem i skolan när de inte är där, att visa att det är viktigt att de är där och att skolk är något som vi inte kan acceptera. Det måste tydliggöras. Det kan man göra genom att skriva in det i betygen. Då blir det svart på vitt och är inget att diskutera.

I den undersökning som jag redovisade i mitt inlägg tidigare i kväll står det att de olika måtten på drogbruk, skolanpassning och kriminalitet till stor del överlappade varandra. Det står också att samtliga typer av normbrott varierade kraftigt mellan olika skolor och i de flesta fall inte kunde förklaras av stadsdelarnas sociala utsatthet.

Detta behövs alltså i hela samhället. I hela Stockholms stad behöver vi ha samma riktlinjer i alla skolor och genom hela samhället.

Anförande nr 194

M e h d i O g u z s o y (v): Vi tycker fortfarande att det måste finnas orsaker till varför elever är frånvarande. Är det fel på dem eller är det fel på skolan? Den frågan måste bli aktuell.

Anförande nr 195

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Tillåt mig att inleda med ett glädjande meddelande. Det är nämligen så att Stockholmsalliansen – alltså den riktiga Stockholmsalliansen – faktiskt lever. I dag har Hammarby gjort det som Djurgården inte själva klarade av. Man har sett till att SM-guldet är på väg tillbaka till Stockholm igen. Grattis, ordföranden!

Men det var inte det som jag tänkte prata om. Jag tänkte kommentera borgarrådet Söderlunds resonemang om stadsplanering och brott, som jag raskt upphörde till en

kulturfråga. Jag tycker att det var ett intressant resonemang, men det var delvis felaktigt.

Det finns en gammal BRÅ-rapport där det förs ungefär de resonemang som du för med stadsplanering kontra brott. Den innehåller delvis samma och delvis en annorlunda analys. I rapporten delar man din syn på gågator, att det begås brott där. BRÅ späder också på med trånga portar och prång, undergångar, platser där det är trångt mellan husen och smala gränder där någon kan stå och lurpassa. Där begås det brott. I princip beskriver man det slutna kvarteret och kanske mer specifikt Gamla Stan som en arkitektur och en stadsplanering för brott.

Det märkliga med det resonemanget och också med ditt resonemang är att konsekvensen blir att med stadsplanering minskar antalet möten. Om vi får en asocial stad får vi en stad utan brott. Jag tycker att det är ett i grunden felaktigt resonemang.

Summa summarum: De förorter från 50-talet som Farsta, Högdalen och Vällingby vilkas stadsplanering och arkitektur som du flera gånger har talat illa om är, inte bara funktionella och himla trevliga utan där minskar också antalet brott, och det kan man även utläsa av statistiken.

Jag vill avsluta med att citera vår lokala polis i söderort som fick ett samtal från en orolig mamma. Hennes dotter hade flyttat till Rågsved och mamman undrade om det fanns några platser där som dottern borde undvika. Då svarade polisen: Håll henne borta från Vasagatan, Götgatan och Stureplan.

Anförande nr 196

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Ordförande! Jag vet inte var Roger Mogert befann sig när jag höll mitt anförande, men du måste fullständigt ha missförstått precis allt som jag sade. Jag pläderade för mer rörelse, mer stad i Stockholms stad.

Jag tror nämligen – och det är inte bara jag och Brottsförebyggande rådet som tror det, utan det finns rader av undersökningar som både Stockholms stad och andra har gjort som visar det – att ödsliga kvarter, gator som inte lever kvällstid, omotiverade skogsbyn och skogsområden inbjuder till brott. Allvarligt talat, med tanke på den våldtäktsstatistik som vi nu har i Stockholm och kranskommunerna, tycker jag att vi alla i den här salen på ett mer djupsinnigt och engagerat sätt borde ta oss an de här frågorna och leverera någonting konkret.

Vi gjorde vad vi kunde under vår mandatperiod. Det handlade om cityförnyelsen som helt har avstannat och om radhus för Rinkeby vars efterföljande projekt jag inte har sett röken av. Det görs alldeles för lite av er majoritet, och jag tror att det bottnar i precis det som Roger Mogert säger, att ni inte är intresserade av dessa frågor. Ni förstår inte att det är genom att bygga stad som man åstadkommer trygga miljöer.

Anförande nr 197

Borgarrådet M o g e r t (s): Borgarrådet Söderlund! Det kan orimligt vara så att du är obekant med sådana begrepp som *inner-city slums*. Det handlar om de stora städer där man inte har gjort den utbyggnad som vi gjorde under 50- och 60-talen. Där har

man fått en social misär inne i städerna och en otrolig brottslighet. De slutna kvarteren i South Central i LA gör ju inte att man får mindre brott. Du har ett felaktigt samband.

Jag tycker att det är en intressant diskussion, men du har fullständigt fel.

Anförande nr 198

K a r i n R å g s j ö (v): Den här debatten handlar om både stort och smått, om gatlyktor och annat. Men vad är egentligen ett brottsförebyggande arbete? Ska man ha i gång någon *action* i en stadsdel ska det brottsförebyggande arbetet integreras i det andra förebyggande arbetet i en stadsdel, nämligen det alkohol- och drogförebyggande arbetet.

De här frågorna måste ingå redan i förskolan, i skolan, inom fritid, inom organisationer, i det uppsökande arbetet, i fältassistenternas arbete och i en bra strukturerad fritidsverksamhet. Det gäller alltså allt det som vi från majoriteten arbetar med just nu, men som ni inte arbetade med under er majoritet. Så är det, tycker vi.

Det handlar också om att arbeta med föräldrarna, och det gör man ju bäst på lokal nivå. Det finns inte heller någon motsättning mellan att ha en stark lokal förankring och det centrala rådet som är på väg. Så man kan tycka att den här debatten är lite pseudo.

Bryter vi ned statistiken när det gäller brottslighet hittar vi en begränsad kärna i ett antal stadsdelar som begår väldigt grova brott, och det är förstås väldigt allvarligt. Det gäller att få kontakt med dessa ungdomar, bryta in i deras gängstruktur och också nå deras svans. Det är oerhört viktigt för framtiden och för den brottsstatistik som vi ska ha fortsättningsvis. Men det arbetet måste man också utföra lokalt för det är där som man känner till dessa ungar. Man har sett dem fara illa från förskolan och framåt. Det är ju inte alla ungar som hamnar i den situationen, utan det är barn med ganska trasig bakgrund som gör det, och dem uppmärksammar man bäst lokalt.

Som sagt, ska det bli någon *action* då ska man nog arbeta bättre i stadsdelarna. Det är vi i majoriteten helt övertygade om. Visst, det blir säkert jättebra med det centrala rådet, men det är ju inte det som är nyckeln till att få ned den brottslighet som vi har i staden.

För övrigt vill jag säga att när det gäller våldtäkt är alkohol aldrig någon ursäkt.

Jag yrkar bifall till majoritetens förslag.

Anförande nr 199

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Karin Rågsjö vill ha *action*. Hon säger att det är den nuvarande majoriteten som har infört drogförebyggande och brottsförebyggande arbete i stadsdelarna. Jag kan bara tala om för dig att det initierades under vår tid, under den förra mandatperioden. Då inrättades Presens – det borde väl du veta. Då anställdes det både drogförebyggare och brottsförebyggare ute i stadsdelarna. Problemet är bara att det inte räcker. Man kan ju bara titta på

statistiken. Det sker en ständig nyrekrytering. Det är ett oerhört långsiktigt arbete som måste bedrivas i stadsdelarna. Fortfarande sker det en mycket stor nyrekrytering till grov kriminell brottslighet i många stadsdelar och i den stadsdel där jag bor och verkar.

Anförande nr 200

K a r i n R å g s j ö (v): Jag är medveten om att det förebyggande arbetet sattes i gång under den förra majoriteten. Det brukar jag ge Kristina Axén Olin *cred* för. Det var hon som byggde upp det här arbetet från början. Det är vi ganska eniga om liksom när det gäller vikten av det förebyggande arbetet.

Ska man få ned brottstalen är vi helt övertygade om att man måste börja tidigt, och det är ett väldigt långsiktigt arbete. De här killarna – för det är främst killar som begår de grova brotten ute i stadsdelarna – måste man nå med andra metoder och strategier. Då kan knappast ett centralt brottsförebyggande råd ”få kläm” på dessa ungdomar. Det är de som man ser i skolan och på fritiden och som är kända i området, oftast från förskolan och framåt.

Anförande nr 201

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Det är bra med lite positiv *feedback*, men det var väl för att jag en gång var med och anställde Karin Rågsjö till Presens som startade när jag var socialborgarråd.

Vi startade Presens, vi tillsatte drogförebyggare i alla stadsdelar, vi tog fram drogförebyggande program, vi startade med föräldraträffar, vi startade med information till föräldrar i alla klasser, men nu är det elva månader kvar, Karin, och vad har den här majoriteten gjort för att minska kriminaliteten och droganvändandet i den här staden?

Du pratar om att det behövs *action*, och om det ska bli någon sådan ska det vara ute i stadsdelarna. Ja, nu har ni hållit på i mer än tre år, och jag kan inte se någon *action* alls. Jag tycker inte att det har hänt någonting. Tvärtom ökar kriminaliteten. Antalet våldtäkter ökar. Nu är det 25 procent av alla gymnasieelever som blir serverade alkohol – jag kan rabbla siffror hur länge som helst. Men vad har ni gjort? Jag ser ingen *action*.

Anförande nr 202

K a r i n R å g s j ö (v): Jag tycker nog att vi kan se en *action*. Vi kan vara ganska stolta över att exempelvis ha fått ned alkoholkonsumtionen i niorna och också i andra årskursen i gymnasiet. Det är ett ganska stort gemensamt arbete som ligger bakom det. Det gäller också narkotikaanvändningen i nian och i andra årskursen på gymnasiet.

Vi har gjort ett omfattande arbete i Stockholm. Stockholm ligger i absolut framkant när det gäller det förebyggande arbetet i Sverige. Det kan vi också vara gemensamt stolta över i stället för att sänka varandra.

Däremot behövs det väldigt stora insatser för att man ska kunna nå ut till de ungdomar som far sämst i det här samhället. Men det har hänt väldigt mycket till exempel i de stadsdelar som har fått ta del av insatser från Mobiliseringen mot narkotika när det gäller att bygga upp ett strukturellt arbete i skolan.

Skolan handlar inte bara om skolk, att man kan få ett betyg där det står att man har skolkat 60 timmar. Skolan handlar också om att ha en vettig arbetsmiljö för alla ungar, om att se de ungar som far illa, om att se de ungar som finns längst ned på rangskalan och kunna möta deras föräldrar.

Anförande nr 203

B e r i t K r u s e (s): Ordförande, fullmäktige! Jag vill egentligen inte förlänga debatten. Jag tycker att det är en mycket bra debatt, och jag tror nog att vi kan ta åt oss äran från alla möjliga håll för att vi har gjort bra insatser och framför allt för att vi vill göra ännu bättre insatser. Men jag vill ändå ta upp några punkter.

Först vill jag vända mig till Ann-Katrin Åslund som jag träffade i fredags på en gemensam brottsförebyggande dag som vi från min stadsdel hade tagit initiativ till dit Spånga-Tensta, Bromma, Hässleby-Vällingby och grannkommunen Järfälla var inbjudna för att diskutera gemensamma frågor, brottsförebyggande och hur ungdomar rör sig över staden.

Då kom det bland annat fram i en brottsundersökning att ungdomar rör sig i ett mönster som vi kanske inte alltid känner till. De flesta ungdomar från stadsdelarna begår brott på Norrmalm. Det är den stora arenan där alla förr eller senare samlas. Det är bara *en* iakttagelse.

Det behövs kraftfulla insatser från alla nivåer i det brottsförebyggande arbetet. Jag vill betona att det är viktigt att de lokala gemensamma insatserna finns, kan frodas och byggas vidare på. De lokala brottsförebyggande insatserna kan verkligen genomsyra verksamheterna långt ute i leden.

Det behövs riktlinjer för verksamheten, Ewa Samuelsson, och det tycker jag är bra. Men man ska inte underskatta de lokala insatserna, och jag tror inte att någon har gjort det. Men man ska inte ersätta det ena med det andra.

Jag har ägnat flera år åt det här arbetet, och jag har märkt i min stadsdel att vi har nytta av varandra, närpolisen, fastighetsbolagen, socialtjänsten, förskolan, skolorna, fritidsverksamheterna och många fler.

Jag ser fram emot en diskussion när vi ska behandla vårt program som är ute på remiss och som min stadsdelsnämnd ska ta ställning till nästa vecka. Då hoppas jag att vi kan hitta många kreativa och bra lösningar tillsammans.

Anförande nr 204

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag har ju inte sagt att det är ett dåligt arbete som bedrivs i många stadsdelar. Visst är det bra, men det räcker inte. Visst träffade

jag Berit i fredags, men fortfarande begår ungdomar i våra stadsdelar väldigt grova brott.

Som jag har sagt tidigare här är det oerhört viktigt att det finns gemensamma riktlinjer i många frågor. Ett exempel är att jag har tagit upp frågan om snabba ingripanden vid ungdomsbrott.

I skrivelser, i stadsdelsnämnden och i socialtjänstnämnden har det kommit fram att det kan dröja tre månader innan man får ett brev hem om man har ett barn som har åkt fast för polisen och socialtjänsten har blivit inkopplad, om brottet inte bedöms som särskilt allvarligt. Det kan handla om snatterier eller det första tillgreppsbrottet. Då kan det dröja tre månader innan man får ett brev hem om ett erbjudande om ett bekymringssamtal. Om man inte svarar på det händer ingenting. Det är väl ett typiskt tillfälle när det skulle behövas riktlinjer från staden.

Anförande nr 205

B e r i t K r u s e (s): Då är vi överens där också. Det var precis det jag sade när jag var uppe i talarstolen. Jag bjuder härmed in dig till ett fortsatt samarbete. Jag tycker att det är viktigt att vi samarbetar över stadsdelarna i de här frågorna för ungdomarna sitter inte på sina stolar i sitt hem utan de rör sig vitt och brett.

Anförande nr 206

E w a S a m u e l s s o n (kd): Vi har yrkat bifall till motionen, och samtidigt vill jag understryka vikten av lokala brottsförebyggande råd. Utifrån de riktlinjer som ges centralt hoppas vi att det ska kunna bidra till att det vidtas snabba åtgärder ute i de lokala stadsdelsnämnderna där man förhoppningsvis har en personkännedom och därför kan agera snabbt.

Anförande nr 207

B e r i t K r u s e (s): Ewa, jag kan konstatera att vi är överens även i den frågan. Jag hoppas verkligen på ett konstruktivt arbete framöver för ungdomarnas skull.

§ 24 Motion om stadens jämställdhetspolitik (utl. 2005:21)

Anförande nr 208

D é s i r é e P e t h r u s E n g s t r ö m (kd): Ordförande, ledamöter! Det talas mycket om jämställdhet här i salen, men egentligen är det väldigt lite konkret som har hänt under den nuvarande majoriteten.

Staden har en jämställdhetsplan som framför allt vänder sig till de anställda. Men om man vill se stadens jämställdhetsarbete ur ett jämställdhetsperspektiv måste man också se hur resurserna fördelas för alla medborgare i staden, för såväl kvinnor som män.

Kommunförbundet har tagit fram en arbetsmetod som man kan använda för just detta ändamål, och den heter 3R-metoden. Jag har föreslagit i min motion att vi ska börja använda ett analysinstrument för att se om de resurser som vi har i staden fördelas jämställt.

De parametrar som ingår i 3R-metoden handlar om resurser, representation och realia. Vad är det som fördelas? Vilka är med och fattar besluten? Med dessa parametrar kan man göra en analys av kommunens verksamhet.

Borgarrådet säger i sitt svar att det är bra att 3R-metoden finns, men att det också finns andra instrument, och därmed lämnar hon det hela. Hon säger att det finns så många metoder så låt oss därför låta bli. Det är ju en märklig inställning som borgarrådet har. Varför inte börja med den här metoden? Vilka hinder och svårigheter finns det för att använda den här just nu? Börja någonstans! Nu blir det ingenting av, enligt det svar som jag har fått från borgarrådet. Det är synd eftersom såväl kristdemokrater som moderater och folkpartister är med på det här tåget.

Socialtjänstnämnden har sagt att man tycker att motionen ligger i linje med stadens jämställdhetspolicy. Stadsbyggnadsnämnden tycker att det är en bra väg att gå. Skarpnäcks stadsdelsnämnd har sagt i sitt remissvar att man tycker att det här är en intressant väg och man tycker att det ska tillsättas ett projekt för att pröva metoden.

Så min fråga till dig, Margareta Olofsson, är i dag: Varför vågar du inte pröva den här metoden?

Jag yrkar bifall till reservationen.

Anförande nr 209

R e g i n a Ö h o l m (m): Den här motionen handlar om stadens jämställdhetspolitik. Under det senaste året har den mest handlat om att lägga tid och pengar på att förbjuda bilar med bilder på lättklädda kvinnor. Man har också länge och väl diskuterat att förbjuda skyltar med lättklädda kvinnor på.

Diskussionen om den offentliga sektorns monopol på kvinnodominerade arbeten har inte existerat över huvud taget. Som ledamot i jämställdhetsrådet saknar jag seriösa

diskussioner om vilka hinder det finns för jämställdheten mellan kvinnor och män samt konkreta förslag för att motverka dessa hinder.

Det är angeläget att fokus sätts på det som är viktigt och har betydelse för jämställdhetsarbetet. Antingen kan vi lägga tid och resurser på att diskutera om en kvinna i underkläder ska göra reklam för en tvål, en bli eller en skruvmejsel eller också kan vi prioritera diskussioner om den offentliga sektorns dominans på kvinnodominerade arbeten, eller hur vi får fler kvinnor att starta eget, eller hur kvinnor kan få mer jämlika löner. Jag häpnas över prioriteringen i majoritetens jämställdhetsarbete.

Motionen tar bland annat upp att det är viktigt att stadens jämställdhetsarbete kan jämföras med jämställdhetsarbetet i andra kommuner. Men det verkar inte som att majoriteten vill att kommunen ska kunna jämföras med andra kommuner.

Varje förvaltning har egna analysinstrument, säger man, men det ger ingen möjlighet att jämföra med andra kommuner. Det är oerhört viktigt att kunna jämföra vårt jämställdhetsarbete med det arbetet i andra kommuner.

I majoritetens budget för 2005 och i svaret till denna motion står det att man ska ta fram statistik. Men vad har hänt med den statistiken? Vad har majoriteten haft för konkreta förslag detta år för att främja jämställdhetsarbetet i staden?

I majoritetens budget står det också att kommunstyrelsen ska fastställa direktiv för en utredning och hur stadens strategiska jämställdhetsarbete ska kunna stärkas. Vad har hänt med den utredningen? Vad har ni gjort under de senaste åren? Jag tycker att det är viktigt att den här motionen har kommit upp, men det är också viktigt att den leder till en jämställdhetsdiskussion.

Jag skulle vilja få svar på mina frågor från majoriteten, och jag tycker att ni under den här mandatperioden kanske har prioriterat lite underligt i jämställdhetsarbetet. Det finns betydligt fler mer viktiga frågor att diskutera.

Anförande nr 210

B i r g i t M a r k l u n d B e i j e r (s): Ordförande, fullmäktige! Det som tas upp i den här motionen är givetvis oerhört viktigt, att jämställdhetsperspektivet ska genomsyra alla stadens verksamheter och politikområden eftersom även politiska beslut som inte uttryckligen handlar om jämställdhet påverkar kvinnor.

Alla stadens förvaltningar ska ha en jämställdhets- och mångfaldsplan. Förvaltningschefer och direktörer har här en jätteviktig uppgift. För att jämställdheten ska kunna omsättas i praktisk handling krävs dock mer än allmängiltiga målformuleringar och goda intentioner.

I det strategiska ärendet som vi tidigare har beslutat om förs fram att jämställdhetsperspektivet kommer att synliggöras i budgeten för 2006. Det är mycket glädjande att vi kommer att ta det greppet.

Det som man däremot kan vända sig emot – som också borgarrådet gör – är att Désirée Pethrus Engström föreslår att staden ska använda sig av just denna analys-

modell. 3R-metoden föreslogs redan 1995 i den politiska programberedningen med beteckningen *Kommunen och jämställdheten*, men den verkar inte ha fått så stor genomslagskraft runtom i landet.

Visst ökar delaktighet och engagemang motivationen och möjligheterna att få till stånd en förändring för ökad jämställdhet. Om jag förstått det hela rätt bör 3R-metoden användas så att medarbetare och ansvariga ska gräva där man står, det vill säga att man ska undersöka den egna verksamheten. Det resultat som framkommer av en sådan här undersökning kan sedan ställas mot de jämställdhetsmål som finns för verksamheten. Om målen är för generella eller abstrakta är de svåra att jämföra med resultatet av den här metoden. Då måste man formulera nya mål.

Det finns andra metoder som till exempel Arbetslivsinstitutet använder. Det finns tydligen en snabb och enkel metod för bedömning av arbetskraven och svårighetskraven, Analys Lönelots, som är en förenklig av ett annat system. Arbetslivsinstitutet bedriver forskning om bland annat jämställdhet. Men på deras hemsida kunde jag inte hitta någonting om denna 3R-metod.

Det jag vill komma fram till är att det finns flera olika metoder som man kan använda, så jag ansluter mig till det svar som borgarrådet har lämnat, att det är vanskligt att binda sig för en metod.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 211

D é s i r é e P e t h r u s E n g s t r ö m (kd): Jag vill bara beklaga att Birgit Marklund Beijer räknar upp alla problem med att använda det här analysinstrumentet. Det är precis så som alla kvinnor har bemötts genom åren. Männen har sagt: Det finns inte, det går inte, det innebär så stora problem att göra det och det. Det är verkligen beklagligt att Socialdemokraterna inte vill gå längre trots stora paroller i medierna.

Det du egentligen säger är att det här är en så dålig metod att den inte går att använda. Då är frågan: Vad är den alternativa metoden? Vad står det i budgeten den här gången? Vad är det för analysinstrument som ni har använt i framtagandet av budgeten för 2006?

Anförande nr 212

B i r g i t M a r k l u n d B e i j e r (s): Vi får återkomma till budgeten när vi ska diskutera den. Det jag ville säga var att det inte bara är den här metoden som finns att använda utan det finns även andra metoder som kanske är lika bra eller bättre. Så man ska inte binda sig vid en metod och säga att det är den enda raka och att den ska användas i alla verksamheter.

Anförande nr 213

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det är bra att Désirée Pethrus Engström driver på i jämställdhetsarbetet. Jag tror att hon i likhet

med mig tycker att det går för långsamt och att det går framåt med för korta steg. Ibland känns det som att man tar två kliv framåt och sedan tre kliv bakåt.

Men 3R-metoden – det vill säga representation, resurser och realia – är ju en metod bland andra. Som jag säger i svaret använder man sig redan av andra analysinstrument i det arbetet, och det har man gjort rätt länge. Tidigare har man haft jämställdhetsplaner. Nu har man sammanfört det till jämställdhets- och mångfaldsplaner. Då har man använt sig av andra analysinstrument.

Jag kan hålla med dig om att om man inte använder sig av samma metod kan det vara svårt att jämföra mellan såväl andra kommuner som olika stadsdelar och verksamheter.

Det som sades i budget 2005 var att man skulle ta fram och fastställa direktiv för det som rör jämlikhet och mänskliga rättigheter, det vill säga mångfald, diskriminering, integration och jämställdhet samt vissa demokratifrågor.

Nu är ansvarigt borgarråd tyvärr inte här och kan svara på frågan hur långt det arbetet har kommit för det törs jag inte svara på. Men jag förutsätter naturligtvis att det kommer att presenteras här i salen inför fullmäktige innan året är slut.

Man måste hela tiden vara medveten om att bara för att man använder sig av en viss metod förbättras inte villkoren för kvinnorna automatiskt. Jämställdhetsperspektivet måste genomsyra allt som görs i staden inom olika delar. Man måste hela tiden ha det framför sig när man fattar de olika besluten. Det måste man också tänka på inom de verksamheter där man inte alltid har tänkt på jämställdhetsperspektivet. Till exempel är jämställdheten inom äldre vården ett försummat område, och det finns också många andra områden.

Det är viktigt med ett bra analysinstrument som kan visa på bristerna. Men man måste också kunna se till att man kan åtgärda dem.

Jag hoppas att vi ska kunna fortsätta med ett jämställdhetsarbete. I likhet med många andra ser jag fram emot att det ska kunna fastställas direktiv för att man ska kunna ta fram ett arbete för jämställdhet och mångfald och mot diskriminering, men för integrering.

Med det, herr ordförande, vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 214

D é s i r é e P e t h r u s E n g s t r ö m (kd): I svaret från borgarrådet står det skrivet om en utredning. Det står: ”Inom ramen för denna utredning kan även frågan om hur stadens strategiska jämställdhetsarbete ska kunna stärkas ingå”. Om vi i dag skulle anta borgarrådets förslag till text innebär det att vi inte har förpliktigt oss till någonting, och det tycker jag är anmärkningsvärt. Jag hade tyckt att det varit helt okej om ni hade sagt att ni använder 4R-metoden, 5R-metoden eller någon annan metod, men här i dag säger ni: Vi tror att vi kanske kan och vill använda en sådan framöver. Det känns väldigt olyckligt.

Om man inte yrkar bifall till vår motion i dag så står vi tomhänta på det här området framöver. Det är mycket beklagansvärt.

Anförande nr 215

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Désirée Pethrus Engström, jag lovar dig att vi både kan och vi vill och vi törs, och vi kommer också att göra det. Men eftersom ansvarigt borgarråd inte är här kan inte jag tala om hur långt det arbetet har kommit. Men för att man ska kunna ta fram sådana direktiv och metoder och för att man ska kunna göra en jämförelse måste detta naturligtvis ingå. Men jag kan inte ta ansvar för vad som sker på ett annat område än mitt eget. Men vi är fullkomligt överens inom majoriteten om att vi både kan, vill och törs.

Anförande nr 216

I n g e r S t a r k (v): Ordförande, fullmäktige och Désirée! Jag tycker att det är jättebra att du har skrivit motionen och att vi äntligen diskuterar jämställdhet – i alla fall lite grann – i den här salen för det gör vi alldeles för sällan.

Jag tycker också att vi ska använda 3R-metoden, att vi ska prova den på några områden. Det står i texten att jämställdhetsrådet ska tillfråga några förvaltningar och bolag om de vill genomföra några utvecklingsprojekt. Det tycker jag ska bli av – absolut, det är jätteviktigt.

Det går för långsamt med jämställdhetsarbetet, det är jag den första att stryka under. Jag vill påstå att det har hänt en hel del, men det borde hända mera och man kan önska att det gick snabbare än vad det gör.

Till Regina vill jag säga att det är klart att vi har ju olika syn på vad som är det viktiga i jämställdhetsarbetet, det är ingen tvekan om det. Vi har en verksamhetsplan i jämställdhetsrådet som vi har tagit fram i enighet som handlar dels om vårt ansvar som stadens arbetsgivare, dels om vårt ansvar gentemot invånarna. Där har vi det arbete som vi nu har för tredje året i rad, att driva på jämställdhetsarbetet inom förskola och skola. Jag tror att det är avgörande betydelse om vi ska nå fram till någon som helst jämställdhet att vi börjar i förskolan och skolan. Det arbetet har vi drivit på, och jag vill påstå att det har hänt en hel del.

Du menade att detta med porrbilarna och reklamen var en felaktig prioritering. Jag tycker att det är av yttersta vikt att vi får ett förbud mot porrbilar. Det är en oerhört viktig jämställdhetsfråga. Det är ingen liten bagatell att det åker omkring bilar med jättestora bilder av avklädda kvinnor. Det är verkligen en jämställdhetsfråga. Nu har vi fått avslag igen på det förbud som vi i staden var överens om, men vi kommer att gå vidare på något sätt.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 217

D é s i r é e P e t h r u s E n g s t r ö m (kd): Jag noterar att Inger Stark verkar vara mera positivt inställd till min motion än tidigare talare från majoriteten, och det

är ju glädjande. Eftersom du är ordförande i jämställdhetsrådet hade det väl varit märkligt annars.

Du säger att förändringarna ska bli av, och det är väl bara att hoppas. Men om vi bifaller kommunstyrelsens förslag till svar på min motion i dag förpliktigar det, som sagt, inte till någonting. Därför yrkar jag bifall till reservationen för att vi ska komma vidare i de här frågorna.

Anförande nr 218

I n g e r S t a r k (v): Och jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag. Med det svaret kan vi komma vidare.

Jag är positiv till din motion. Jag tycker att det jättebra att vi nu diskuterar jämställdhet. Självklart ska vi uppfylla det som står här, att jämställdhetsrådet ska sätta i gång utvecklingsprojekt.

Anförande nr 219

R e g i n a Ö h o l m (m): Anledningen till att jag tog upp det här är att vi måste diskutera prioriteringarna. När man berättar att man sitter i jämställdhetsrådet känner alla till bara de förbud som majoriteten hela tiden försöker att genomföra.

Jag tror faktiskt att kvinnor i dag blir betydligt mer upprörda över att avknoppningarna i den offentliga sektorn hindras, att de ofta har lägre löner, att de inte uppmuntras att starta eget eller att söka sig till mansdominerade yrken än över att det åker runt ett fåtal bilar med bilder av lättklädda kvinnor.

Jag tycker att det är mycket prat. Man borde kanske prioritera betydligt bättre.

Anförande nr 220

I n g e r S t a r k (v): Det är bara att konstatera, Regina, att vi definitivt inte är överens. Dessutom tror inte jag att det stämmer att det enda som folk förknippar med jämställdhetsarbetet i staden skulle vara förbud. Det är nog ganska många som är medvetna om att vi försöker att jobba med jämställdhet inom förskola och skola. Det är många föräldrar som nu driver på jämställdhetsarbetet i förskolan, och det är glädjande.

Jag tror inte heller att det stämmer att inte kvinnor känner sig kränkta av dessa bilar. Det vet jag att väldigt många gör. Dessa bilar vill jag absolut ha bort från gatorna. Det är jätteviktigt.

Anförande nr 221

D é s i r é e P e t h r u s E n g s t r ö m (kd): Jag vill bara markera att jag inte delar Reginas åsikt när det gäller porrbilarna som åker omkring i Stockholm. Där är jag överens med Inger Stark.

§ 26 Motion om inrättandet av fler familjecentraler (utl. 2005:64)

Anförande nr 222

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! I den här salen talas det väldigt mycket om att man ska sätta barnen i centrum och att man prioriterar barnen, men när det kommer till den här motionen om att man borde stötta stadsdelsnämnderna i hur de skulle kunna arbeta i familjecentraler tar det plötsligt stopp. Då kan man inte hjälpa till, utan var och en måste uppfinna hjulet.

Det är intressant att läsa remissvaret från Spånga-Tensta. Det visar på ett bra exempel på hur man skulle kunna jobba. Där kan barnfamiljerna få det breda samhällsliga stödet i en familjecentral.

Då kan jag inte förstå varför inte stadsledningskontoret skulle kunna få i uppdrag att komma med förslag till hur man skulle kunna jobba med familjecentraler, utan att det för den skull skulle anses som en mall.

Borgarrådet är positivt inställd till att fler familjecentraler inrättas i Stockholms stad, men hon vill inte underlätta för stadsdelsnämnderna att få information om hur det skulle kunna gå till, utan var och en måste då, som jag sade tidigare, uppfinna hjulet, och det tycker jag är lite märkligt.

Är det någonting som barnfamiljer behöver i dag i sin stressade tillvaro är det ju att inte vara tvungen att springa runt till olika ställen för att få hjälp. Allt skulle kunna finnas under ett och samma tak där landsting och kommun samarbetar. Tillsammans kan de också anordna utbildningar och olika typer av aktiviteter både på dagtid och på kvällstid. Också öppna förskolan skulle kunna finnas där. Man skulle alltså ha den mötesplats som så många lyfter fram att den saknas.

Jag tycker att det är märkligt att den här motionen inte skulle kunna bifallas. Den anses endast besvarad. Jag tänkte mig att man skulle kunna få en massa goda exempel på hur det här skulle kunna se ut. Sedan kan de enskilda stadsdelarna plocka ut det som passar dem bäst, de stadsdelsnämnder som vill arbeta utifrån tanken kring familjecentraler.

Runtom i hela landet startas det familjecentraler. Kommunerna lyfter fram att det är ett bra arbetssätt för att man ska kunna få en helhetssyn kring barnet och ett stöd för den enskilda familjen.

Jag yrkar bifall till motionen.

Anförande nr 223

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Jag förstår att Ewa Samuelsson lyfte fram Spånga-Tensta. Det var väl den enda remissinstansen som var odelat positiv till motionen. Där har man ett mycket bra arbete. Jag har gjort ett besök där och sett att det är verkningsfullt. Men jag har också sett bra annat arbete

runtomkring i staden, fast inte just när det gäller familjecentraler, och det är det som lite grann är pudelns kärna.

Vi har tidigare här i kväll pratat om annat arbete som oppositionen vill centralisera medan vi fortfarande tror på en decentraliserad verksamhet. Vi tror faktiskt också att stadsdelarna har kompetensen, kunskapen och viljan att själva organisera sitt arbete. Det är nog framför allt det som skiljer oss åt. Vi tror på den decentraliserade organisationen och styrkan i den.

Det finns väldigt många misslyckade exempel på familjecentraler. Det finns alla variationer på detta. Men den som vill inhämta kunskap kan ta reda på att Spånga-Tensta har en familjecentral. En annan stadsdel – vars namn flög ut ur huvudet på mig – har också nyligen inrättat en familjecentral och tagit de kontakter som krävs. Det behovet och de möjligheterna måste ändå utgå ifrån den enskilda stadsdelens resurser och förmåga och ifrån det sätt som man redan samarbetar med landstinget på. Landstingets del ska också ingå i ett samarbete, och i så fall måste landstinget omorganisera sin verksamhet. Men man måste hitta samarbetsformerna.

Därför yrkar jag inte bifall till motionen, utan jag anser att den är besvarad. Vi har en större tilltro till stadsdelsnämndernas egen förmåga än övriga partier på den andra sidan av salen.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 224

E w a S a m u e l s s o n (kd): Det är ingen som har ifrågasatt stadsdelsnämndernas förmåga att kunna ordna detta med familjecentraler. Vad det handlade om var ju en katalog med goda förebilder som man skulle kunna ösa ur för att underlätta arbetet så att inte var och en skulle behöva börja från *scratch*. I ditt svar, Margareta Olofsson, står det också att socialtjänstförvaltningens förfrågan till stadsdelsförvaltningarna visar att många ställer sig positiva till en samverkan och att det finns stor kunskap ute. Det gäller ju mera en sammanställning av detta för att underlätta arbetet ute i stadsdelsnämnderna. Det handlar inte på något sätt om att sätta sig över stadsdelsnämnderna.

Anförande nr 225

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Det är väl klart att de är positiva till samverkan, det har jag väl inte sagt någonting om. Däremot har jag sagt att vi inte vill ta fram några centralistiska riktlinjer för ett sådant arbete som är så tydligt lokalt anknutet och också hänskjutet till de geografiska beredningarna inom landstinget.

Anförande nr 226

I n g a N ä s l u n d (s): Det som slår en när man läser igenom alla yttranden över och reservationer till den här motionen är att det är hemskt roligt att vi i fullmäktige över alla partigränser har en så stark samsyn om att det är bra med familjecentraler och samordning av olika verksamheter. Det bådär väldigt gott för framtiden, och det

känns väldigt roligt. Under tidigare perioder hade vi problem med till exempel öppna förskolan som var ifrågasatt.

Sedan går skiljelinjen här egentligen inte mellan familjecentraler eller inte utan den går mellan centrala påbud eller inte. Det ser faktiskt väldigt olika ut i olika stadsdelar inte minst när det gäller kommunikationer – för att bara ta en del. Det kan ju vara så att för att en stadsdel ska få råd med en familjecentral kan man bli tvungen att slå ihop verksamheter som i dag ligger utspridda i mindre stadsdelar. Då kan det bli längre att resa för en del barnfamiljer.

Jag kan inte tro att en del små stadsdelar som i dag har barnavårdscentraler som till exempel Sköndal, där jag bor, skulle kunna ha en hel familjecentral. Det finns det inga möjligheter till. Det skulle bli väldigt opraktiskt om den stängde och man var tvungen att åka till en familjecentral i Farsta – jag tar bara upp detta som exempel.

Därför tycker jag att det är bra att varje stadsdelsnämnd får titta på sina egna förutsättningar. Det måste ju vara väldigt olika i Gamla Stan, Tensta och Skärholmen. Vilken stadsdel det än gäller är förutsättningarna väldigt olika. Man har olika typer av kommunikationer och hus – allting är olika. Det är just därför vi har stadsdelsnämnderna. De finns där folk bor och man vet vad som passar bäst där.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 227

E w a S a m u e l s s o n (kd): Jag vet inte om du har läst motionen innantill och sett vad som står i förslaget till beslut. Det står att stadsledningskontoret bör ges i uppdrag att ta fram *förslag* till hur verksamheten vid familjecentraler kan läggas upp och hur samverkan med landstinget skulle kunna underlätta för stadsdelsnämnderna att öppna fler familjecentraler. Jag vet inte om det är några centrala påbud eller riktlinjer som anges i det förslaget. Förslag är alltid förslag, det är ingen riktlinje.

Anförande nr 228

I n g a N ä s l u n d (s): Det är väl bara det att vi har en lite annan syn på vad stadsdelskontoret ska användas till. Jag tror på stadsdelsnämndernas egen kraft.

Anförande nr 229

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag vill börja med att yrka bifall till motionen. Jag bor och verkar i Spånga-Tensta. Där har man en familjecentral som fungerar väldigt bra, som också många här har sagt. Det fungerar bra på så sätt att samarbetet med landstinget fungerar. Det fungerar bra som en ”integrationsverkare” mellan gamla Spånga och Tensta. Det är en av de få familjecentraler som fungerar bra. Det förekommer pappaverksamhet och mansgrupper, och att bli pappa är nog inte alltid så lätt, och det är nog inte alltid så lätt att bli mamma heller.

Det är ingen som har sagt att det ska se likadant ut i hela Stockholm som det ser ut i Spånga-Tensta. Men precis som Ewa Samuelsson sade är det bra om man kan få tips

och råd, att det görs en sammanställning av hur arbetet kan se ut. Det kan se olika ut på olika ställen.

Detta kräver samverkan med landstinget, och det är inte alltid lätt, det borde väl ganska många här veta. Om man då kan få råd om metoder tycker jag inte att det är något fel. Då behöver man inte gå på samma mina flera gånger.

Majoriteten hänvisar till de geografiska beredningarna i landstinget och att det är deras ansvarsområden. Jag tycker att det är ett litet märkligt uttalande. Landstingets geografiska beredningar har ju egentligen inget att säga till om, och de har inte heller några pengar. Så jag undrar vad det är som är deras ansvarsområden.

Jag tycker att det är dumt att vi inte tar till vara de erfarenheter som finns. Därför yrkar jag bifall till motionen.

Anförande nr 230

E w a S a m u e l s s o n (kd): Det är intressant att höra borgarrådet Olofsson tala om riktlinjer. Jag skulle vilja veta var någonstans det har talats om riktlinjer. Det är någonting som är styrande ute i stadsdelsnämnderna, och det är ingenting som har tagits upp i den här motionen.

Det är också intressant att Margareta Olofsson är så rädd för att man centralt ifrån ska lyfta fram goda exempel. Det är inte så hemskt länge sedan som Barnens hus invigdes. Då antar jag att det inte ska finnas centralt längre, utan det kommer att finnas Barnens hus i varenda stadsdelsnämnd, om man ska arbeta utifrån det synsätt som Margareta Olofsson verkar vilja ska vara det enda saligrådande.

Goda exempel, var de än finns, ska spridas. Kan man då samla goda exempel i en katalog – eller hur man nu vill lägga upp det – kan jag inte förstå att det ska vara så svårt att säga ja till.

Anförande nr 231

A b i t D u n d a r (fp): Ordförande, ledamöter! Jag hade inte tänkt att gå upp i debatten, men jag begärde ordet i anledning av att jag tidigare hade väckt en motion som handlade om familjerådgivning som kommunövergripande verksamhet i syfte att förebygga eventuella problem. I svaret på den motionen skrev borgarrådet Margareta Olofsson att det inte behövs någon sådan verksamhet eftersom det finns familjecentraler som fyller denna funktion och som har förebyggande effekt. I den skrivelsen avstyrker hon tankarna i vår motion.

Då undrar jag: Var står du egentligen? Du talar med dubbla tungor. Ibland du stöder du vissa verksamheter. Här hör jag dig plötsligt säga: Ja, det har misslyckats någonstans i andra stadsdelar. Men i min motion hyllar du familjecentraler. Hur hänger det ihop egentligen? Var står du någonstans? Kan jag få ett svar på den frågan?

Jag yrkar bifall till motionen.

Anförande nr 232

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Nej, jag tycker inte att det ska vara ett barncentrum i varje stadsdel för det vore inte bra. Jag tror faktiskt inte heller att man ska sätta de sakerna mot varandra. Det är lite skillnad på det ena och det andra.

Ja, jag hyllar fortfarande familjecentraler. De finns sådana på flera ställen. Det jag hänvisade till här var de remissvar som har avgetts. Ewa Samuelsson valde att enbart välja ett av dessa remissvar, Spånga-Tenstas remissvar. Jag talade bara om att det också finns andra remissvar där man var tveksam och hänvisade till andra delar av landet.

Jag tycker fortfarande att familjecentraler är bra, men jag tycker inte – och där skiljer vi oss åt – att det är stadsledningskontorets sak att ta fram en lista eller en katalog.

Däremot vet jag att stadsdelsdirektörerna träffas och man träffas också på andra sätt över gränserna för stadsdelarna, och jag anser att man ska fortsätta att utveckla det arbete som är specifikt för respektive stadsdel. Jag vet att det har gjorts ett mycket bra arbete. Jag vet också att man tidigare har byggt upp en typ av verksamheter kring öppna förskolor där man kunde mötas. Men under den förra mandatperioden lades de öppna förskolorna tyvärr ned. I samband med det sänkte man alltså familjecentralerna. Utifrån det har man sedan försökt att hitta andra arbetsformer.

Vill man också ha med landstinget får man arbeta med de geografiska beredningarna. Det har varit lite trögt i starten att få i gång ett arbete, men också det har blivit bättre och bättre därför att man har lärt sig att kommunicera med varandra och lärt sig att se vad som är möjligt inom de ramar som såväl stadsdelarna som de geografiska beredningarna har.

Anförande nr 233

A b i t D u n d a r (fp): Jag vidhåller fortfarande att du inte är konsekvent i dina tankar och i din politik över huvud taget. Ena stunden var du emot det förslag som jag hade lagt fram om förebyggande och kommunövergripande arbete då du hänvisade till just familjecentraler. Här stöder du inte familjecentraler fast det redan finns ett konkret förslag. För mig hänger det inte ihop.

Då drar jag slutsatsen att oavsett vilka idéer eller förslag vi lägger fram är ni emot dem bara för att de kommer från vår sida. Det är bara att konstatera att det är så, och det är tråkigt.

Anförande nr 234

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Nej, det är faktiskt inte sant. Jag vet inte hur många gånger som jag har stått här och sagt att jag tycker att familjecentraler är bra verksamheter. Jag håller med om att jag också har hänvisat till att det finns sådana ute i stadsdelarna, för det gör det. Familjecentral finns inte bara i Spånga-Tensta. Det är bra verksamheter där de fungerar.

Det som skiljer oss åt är att vi inte tycker att stadsledningskontoret ska ge centrala riktlinjer. Det är skillnaden.

Anförande nr 235

E w a S a m u e l s s o n (kd): Då får jag väl återigen ställa frågan till borgarrådet: Var någonstans efterfrågas det centrala riktlinjer? Det är efterfrågas goda exempel eftersom det runtom i hela landet finns olika sätt att arbeta på familjecentralerna. I stället för att varje stadsdelsnämnd skulle gå ut och leta efter goda exempel skulle de kunna få hjälp från stadsledningskontoret med denna katalog med goda exempel från hela landet samlade.

Det är inte bara Spånga-Tensta som har uttalat sig positivt i det här ärendet. Folkhälsoinstitutet har uttalat att verksamhet i familjecentraler är ett bra exempel på förebyggande och stödjande arbete för familjer.

Anförande nr 236

Borgarrådet Olofsson (v): Nu är det väl tionde gången som jag säger att jag tycker att familjecentraler utför ett bra arbete, men jag tycker faktiskt inte – och nu ska jag inte använda mig av ordet riktlinjer – att det är meningsfullt för stadsledningskontoret att utfärda kataloger över hur ett arbete ska diskuteras.

Vi har en större tilltro till kompetensen hos stadsdelarna än vad ni inom den borgerliga majoriteten har. Det är bara att konstatera att det är så. Ni har inget förtroende för era egna politiker i stadsdelarna.

Anförande nr 237

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Precis som Abit Dundar tänkte inte heller jag lägga mig i den här diskussionen. Men jag känner mig ändå nödgad att göra det utifrån en tidigare diskussion som har förts både här i salen och i ett lokalt sammanhang.

Abit undrade varför Margareta Olofsson kom med dubbla budskap och pratade med dubbla tungor. Jag har ju varit med under årens lopp och diskuterat frågeställningar kring familjecentraler och annat. Bland annat hade vi en sådan diskussion i södra Rågsved i Vantör tillsammans med öppna förskolor och med en familjecentral framväxt ur erfarenheterna i ett mycket tungt socialt utsatt område där man måste hitta nya sätt att arbeta.

Vid förra tillfället när den förra majoriteten beslutade om sina skattesänkningar och skulle få det hela att gå ihop, vad var det som rök då, förutom öppna förskolan? Jo, det var – precis som socialborgarrådet sade – familjecentraler. Den som var mest pådrivande för det i Vantör var faktiskt Abit Dundar. Han såg till att familjecentralen lades ned och att allihop fick gå från sina tjänster, socialtjänstfolket och de som hade jobbat med de frågorna under många, många år.

Och nu står Abit och säger: Varför ser ni inte till att det finns sådana här verksamheter ute i stadsdelarna? Ja, det kan man ju undra.

Dessutom kallade Folkpartiet det här för en barn- och ungdomssatsning eftersom två av tjänsterna omreglerades till uppsökande verksamhet bland ungdomar. Ja, det behövdes nog efter det beslutet.

Anförande nr 238

A b i t D u n d a r (fp): För det första: Leif Rönngren, du är helt fel informerad. Jag tycker att du borde vara ärlig. Dessa tjänster berörde inte familjevårdscentralen, utan det handlade om socialsekreterare vid familjehemsrekryteringen. Det är väldigt viktigt att poängtera.

För det andra: Du talar inte heller sanning. Det var bland annat Folkpartiet som stoppade nedläggningen av öppna förskolan

För det tredje: Jag gick upp i talarstolen därför att man inte var ärlig med tanke på det svar som man hade skrivit i anslutning till min motion. Man förhärligade familjecentralerna, men nu stöder man dem inte. Det är inte konsekvent.

Ursäkta mig, borgarrådet, men du är helt ute och cyklar. Vi satt tillsammans i Vantör, och jag minns väl att de beslut som vi fattade handlade inte om en nedläggning av öppna förskolan, det vet du själv. Vi stoppade detta.

Anförande nr 239

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Det kan man ju applådera. Vi applåderade också när vi stoppade nedläggningen av flera andra verksamheter som ni var på väg att lägga ned. Familjecentralen avvecklades faktiskt. Även om ni räddade någon öppen förskola gick familjecentralen hädan. Där hade det gjorts ett mycket viktigt arbete under många, många år.

Apropå detta med centrala påbud, det var väldigt tydligt att det var en annan koalition då som hade en annan ingång i det här med lokalt och centralt styre. För att klara av ert arbete lokalt skickade ni ett fax från kulturroteln om att medborgarkontoret skulle läggas ned. Från en annan rotel, socialroteln, kom det ett fax med samma innehåll. Det var så det var på den tiden i Vantör. Det var inte bra för medborgarna för det gjorde att det blev väldigt otydligt vem det var som styrde i staden. Jag tror att det är stadsdelarna som är bäst lämpade att ta hand om sådant här.